NOTÍCIES DE L'ECONOMIA PÚBLICA, SOCIAL I COOPERATIVA

Nº69 · 2022

SUMARI

VALÈNCIA VA ACOLLIR LA CELEBRACIÓ DEL 33 CONGRÉS INTERNACIONAL DEL CIRIEC

PAUL KRUGMAN I MARIANA MAZZUCATO, PONENTS DESTACATS AL 33 CONGRÉS INTERNACIONAL DEL CIRIEC

LA SETMANA UNIVERSITÀRIA DE L'ECONOMIA SOCIAL ES CONSOLIDA COM A GRAN ESDEVENIMENT COL·LECTIU

EL CIRIEC PRESENTA L'INFORME 2022 SOBRE FORMACIÓ UNIVERSITÀRIA EN ECONOMIA SOCIAL

ENTREVISTA

NICOLAS SCHMIT, COMISSARI D'OCUPACIÓ I DRETS SOCIALS DE LA UNIÓ EUROPEA

TEMA D'ACTUALITAT

EL COOPERATIVISME I L'ECONOMIA SOCIAL, REFORÇATS EN EL 33 CONGRÉS INTERNACIONAL DEL CIRIEC

CIDEC

Vniversitat de València
IUDESCOOP
Institut Universitari d'Investigació en Economia Social, Cooperativisme i Emprenedoria

CIRIEC España

Vniversitat de València
Facultat d'Economia

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball

NOTÍCIES DE L'ECONOMIA PÚBLICA, SOCIAL I COOPERATIVA

N°69 · SETEMBRE 2022

EN AQUEST NÚMERO...

TEMA D'ACTUALITAT

33 CONGRÉS INTERNACIONAL DEL CIRIEC - VALÈNCIA, 2022

Tema d'actualitat coordinat per **José Luis Monzón, Rafael Chaves i José Juan Cabezuelo**

Amb les intervencions de:
- **Joan Ribó**, Alcalde de València
- **Adoración Mozas**, Presidenta de CIRIEC-Espanya
- **Emili Villaescusa**, President de la Confederació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana
- **Juan Antonio Pedreño**, President de CEPES i de Social Economy Europe
- **Alain Arnaud**, President del CIRIEC-Internacional
- **Mavi Mestre**, Rectora de la Universitat de València
- **Ximo Puig**, President de la Generalitat Valenciana
- **Nicolas Schmit**, Comisari d'Ocupació y Drets Socials de la UE

Extracte de les ponències de:
- **Paul Krugman**, Premi Nobel d'Economia 2008
- **Mariana Mazzucato**, Directora de l'Institut per a Innovació i Propòsit Públic en l'University College London

Intervencions de clausura:
- **Joaquín Pérez Rey**, Secretari d'Estat d'Ocupació i Economia Social, Govern d'Espanya
- **Rafael Climent**, Conseller d'Economia Sostenible de la Generalitat Valenciana

EN PORTADA

Entrevista a **Nicolas Schmit**, Comissari d'Ocupació i Drets Socials de la Unió Europea

TAMBÉ DESTAQUEM

Les nostres federacions:
Federació de Cooperatives Elèctriques de la Comunitat Valenciana

I A MÉS

Les nostres empreses:
Consum

Edició:
Coeditat pel CIDEC (Centre d'Informació i Documentació Europea de l'Economia Pública, Social i Cooperativa *http://www.uv.es/cidec · cidec@uv.es*) y CIRIEC-Espanya *http://www.ciriec.es · ciriec@uv.es*

Patrocina:
Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball de la Generalitat Valenciana

Director:
José Luis Monzón Campos, *IUDESCOOP-Universitat de València*

Directora Adjunta:
Nardi Alba Benaches, *CIRIEC-Espanya*

Director del CIDEC y Coordinador Editorial:
Rafael Chaves Ávila, *IUDESCOOP-Universitat de València*

Cap de Redacció i Maquetació:
José Juan Cabezuelo Menadas, *CIRIEC-Espanya*

Consell de Redacció:
Alfredo Artigas, *REAS País Valencià*
Rubén Cohen, *Cooperatives Agro-alimentàries de la Comunitat Valenciana*
Nieves Dios, *Creu Roja Valencia*
Teresa García, *Directora General d'Emprenedoria i Cooperativisme de la Generalitat Valenciana*
Lucía Labiós, *Confederació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana - CONCOVAL*
Francisco Merino, *Federació de Cooperatives d'Habitatges i Rehabilitació de la Comunitat Valenciana - FECOVI*
Mar Mestre, *Associació Valenciana de Cooperatives de Crèdit*
Ana Real, *Federació Valenciana d'Empreses Cooperatives de Treball Associat - FEVECTA*
Ramón Ruiz, *Federació de Cooperatives Elèctriques de la Comunitat Valenciana*
Luis Vañó, *Plataforma del Tercer Sector Comunitat Valenciana*

Manuel Alegre, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Carmen Blasco, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Belén Català, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Rubén José Cuñat, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Miguel Ángel García, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Tomás González, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Frederic López, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Manuel Monreal, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Rosana Montalbán, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Jesús Olavarria, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Domingo Ribeiro, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Teresa Savall, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Virginia Simón, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Francisco Soler, *IUDESCOOP-Universitat de València*
Mª José Vañó, *IUDESCOOP-Universitat de València*

Isidro Antuñano Maruri, *CIRIEC-Espanya*
Montserrat Balas Lara, *Fundación ONCE*
Alejandro Barahona Riber, *CIRIEC-Espanya, ex Subdirector General d'Economia Social del Govern espanyol*
Paloma Bel Durán, *Asociación de Estudios Cooperativos - AECOOP*
José Galán Peláez, *CIRIEC-Espanya*
Gabriel García Martínez, *Universitat Politècnica de València*
Samuel Garrido Herrero, *Universitat Jaume I de Castelló*
José Mª Herranz de la Casa, *Universidad de Castilla-La Mancha*
Juan Fco. Juliá Igual, *Universitat Politècnica de València*
Gustavo Lejarriaga Pérez de las Vacas, *Univ. Complutense de Madrid*
Elena Meliá Martí, *Universitat Politècnica de València*
Adoración Mozas Moral, *CIRIEC-Espanya*
Santiago Murgui Izquierdo, *Universitat de València*
Carmen Pastor Sempere, *Universitat d'Alacant*
Javier Quiles Bodí, *Consum*
José Redondo Sánchez, *Fundació Nova Feina*
Francisco Salinas Ramos, *CIRIEC-Espanya*
María José Senent Vidal, *Universitat Jaume I de Castelló*

Secció de Legislació:
Amalia Rodríguez, *Universidad de Valladolid*

Servei de Documentació:
Ana Martínez Benlliure, *Servicio de Documentación del CIDEC*

Administració y Redacció:
CIDEC/CIRIEC-España
Facultat d'Economia · Av. Tarongers, s/n · Despatx 2P21
46022 VALÈNCIA · Tel: 96 382 84 89

Disseny de portades / dissenye de publicació:
Visualco Comunicación · www.visualco.com

Impressió:
Gràfiques Papallona, s.c.v. · Tel: 96 357 57 00 · València

I.S.S.N.: 1131-6454 · **Depòsit Legal:** V-3181-1991

ÍNDEX

NOTÍCIES DE L'ECONOMIA SOCIAL I COOPERATIVA..... 4

COMUNITAT VALENCIANA..... 4

València va acollir la celebració del 33 Congrés Internacional del CIRIEC

Paul Krugman i Mariana Mazzucato en el 33 Congrés Internacional del CIRIEC

El disseny valencià 'made in coop' i Radio València cadena SER reben els premis Pepe Miquel del cooperativisme valencià

La Confederació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana va dedicar el 100 Dia Internacional de les Cooperatives a la cooperació entre generacions

Les cooperatives agroalimentàries valencianes facturen més de 2.150 milions d'euros

FEVECTA va celebrar el seu 9é Congrés centrat en els joves i en les noves oportunitats del cooperativisme en sectors emergents

Caixa Popular aconsegueix uns resultats de 17,5 milions d'euros en 2021

Divina Seguros va tancar 2021 amb el millor resultat de la seua història

Constituïda la Mesa de Diàleg amb el Tercer Sector de la Comunitat Valenciana

ESPANYA.....14

La Setmana Universitària de l'Economia Social es consolida com a gran esdeveniment col·lectiu

CIRIEC-Espanya va celebrar la seua assemblea general a Santiago de Compostel·la, Capital Espanyola de l'Economia Social 2022

El CIRIEC presenta l'Informe 2022 sobre Formació Universitària en Economia Social

Renovat el Consell Estatal per al Foment de l'Economia Social

Gran celebració pel 10é aniversari de la Llei espanyola d'Economia Social

CEPES va realitzar a Madrid la seua XXX Assemblea General, amb les millors expectatives per a l'Economia Social

Cooperatives Agroalimentàries d'Espanya va celebrar el seu VIII Congrés a Toledo, davant els grans reptes de la sostenibilitat

La Trobada Mundial del Cooperativisme a Sevilla aprova la Declaració 'Empreses cooperatives: un valor necessari per a la societat'

El CERMI planteja que el sistema estadístic europeu assumisca en totes les seues operacions la variable de discapacitat

REAS renova la Carta de Principis de l'Economia Solidària

INTERNACIONAL..... 28

La OIT adopta una resolució històrica sobre el treball decent i l'economia social, en la 110a Conferència Internacional del Treball

Recomanació de l'OCDE sobre l'economia social i solidària i la innovació social

El Parlament Europeu aprova un informe d'impuls a la implementació del Pla d'Acció Europeu per a l'Economia Social

L'ECONOMIA SOCIAL EN INTERNET..... 32

TEMES D'ACTUALITAT.....34

33 Congrés Internacional del CIRIEC - València 2022
Tema d'actualitat coordinat per José Luis Monzón Campos, director de CIRIEC-Espanya i Comissari del Congrés; Rafael Chaves Ávila, president de la Comissió Científica de CIRIEC-Espanya i del Comité Científic del Congrés, i José Juan Cabezuelo, director de Comunicació de CIRIEC-Espanya

Amb les intervencions de:

- Joan Ribó, Alcalde de València
- Adoración Mozas, Presidenta de CIRIEC-Espanya
- Emili Villaescusa, President de la Confederació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana
- Juan Antonio Pedreño, President de CEPES i de Social Economy Europe
- Alain Arnaud, President del CIRIEC-Internacional
- Mavi Mestre, Rectora de la Universitat de València
- Ximo Puig, President de la Generalitat Valenciana
- Nicolas Schmit, Comissari d'Ocupació i Drets Socials de la Unió Europea

Extracte de les ponències de:

- Paul Krugman, Premi Nobel d'Economia 2008
- Mariana Mazzucato, Directora de l'Institut per a l'Innovació i Propòsit Públic en la University College London

Intervencions de clausura:

- Joaquín Pérez Rey, Secretari d'Estat d'Ocupació i Economia Social, Ministeri de Treball i Economia Social
- Rafael Climent, Conseller d'Economia Sostenible de la Generalitat Valenciana

L'ECONOMIA SOCIAL EN ACCIÓ..... 80

EN PORTADA..... 80

Entrevista a Nicolas Schmit, Comissari d'Ocupació i Drets Socials de la Unió Europea

LES NOSTRES FEDERACIONS..... 86

Federació de Cooperatives Elèctriques de la Comunitat Valenciana

LES NOSTRES EMPRESES..... 90

Consum, cooperativa

L'ECONOMIA SOCIAL EN LES LLEIS..... 96

Per Amalia Rodríguez, professora titular de la Universitat de Valladolid

NOVETATS BIBLIOGRÀFIQUES..... 99

VALÈNCIA VA ACOLLIR EL 33 CONGRÉS INTERNACIONAL DEL CIRIEC

El CIRIEC va celebrar els passats dies 13 al 15 de juny de 2022 el seu 33 Congrés Internacional, amb un total de 1.217 congressistes i convidats de 33 països, 300 propostes de comunicació rebudes, de les quals 184 van ser acceptades i 132 es van presentar de manera presencial. El Congrés va comptar com 'keynote speakers' amb el premi Nobel d'Economia Paul Krugman, i l'economista Mariana Mazzucato

València va ser els dies 13, 14 i 15 de juny de 2022 la capital mundial de l'Economia Pública, el Cooperativisme i l'Economia Social, amb la celebració del 33 Congrés Internacional del CIRIEC. El Congrés es va celebrar en el Palau de les Arts, de la Ciutat de les Arts i de les Ciències de València, baix el lema "Noves dinàmiques mundials en l'era post-Covid: desafiaments per a l'economia pública, social i cooperativa". Van ser tres dies molt especials i intensos. I un gran èxit, avalat per múltiples fites: la participació d'un total de 1.217 congressistes i convidats de 33 països; 300 propostes de comunicació rebudes, de les quals 184 van ser acceptades i 132 es van presentar de manera presencial. I dos 'keynote speakers' de màxim nivell, com són el premi Nobel d'Economia Paul Krugman, i l'economista Mariana Mazzucato, tots dos destacant el paper essencial que té el cooperativisme i l'economia social en les nostres societats.

L'acte d'obertura del Congrés va comptar amb les intervencions del president de la Generalitat Valenciana, Ximo Puig, i l'alcalde de València, Joan Ribó. Al costat d'ells van participar José Luis Monzón, director executiu de CIRIEC-Espanya i comissari del Congrés; Adoración Mozas, presidenta de CIRIEC-Espanya; Emili Villaescusa, president de la Confederació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana; Juan Antonio Pedreño, president de CEPES i de Social Economy Europe; Mavi Mestre, rectora de la Universitat de València, i Alain Arnaud, president de CIRIEC-Internacional.

L'alcalde Joan Ribó va destacar la importància de celebrar aquest congrés a València, una ciutat que té en procés l'Estratègia Urbana 2030, basada en els Objectius de Desenvolupament Sostenible. L'objectiu és fer de València una ciutat plenament descarbonitzada, més saludable i més pròspera. Per a realitzar aquestes transformacions és important el com per a no deixar exclosa a cap part de la societat.

En aquest sentit, Ribó va assenyalar que "el que tenim clar és que l'economia social i el cooperativisme són una recepta eficaç per a compensar les conseqüències que comparteixen totes les recessions i així aconseguir una societat més justa".

En la mateixa línia, Ximo Puig va manifestar que "de la pandèmia ha d'emergir la societat de la inclusió i per a això és fonamental el paper del cooperativisme i de l'economia social". En la seua opinió, "la justícia social és una inversió que genera enormes dividends. Combatre la desigualtat és protegir la democràcia".

Així mateix, la resta de ponents van coincidir a destacar el paper de l'economia social per a donar resposta a l'actual situació econòmica i als desafiaments que presenta. Juan Antonio Pedreño va assenyalar que, a nivell europeu, en el marc de l'Agenda 2030, s'està apostant per aquest model, que ja aporta 14 milions d'ocupacions i l'objectiu és superar els 20 milions. Alain Arnaud va posar de manifest la necessitat d'un model més just, que fomente la llibertat, després d'aquest actual en el qual el 70% de la riquesa està en mans del 10% de les persones més riques.

Emili Villaescusa i Mavi Mestre van coincidir a posar en valor la necessitat d'un treball conjunt entre la Universitat i l'empresa, i en aquest sentit van destacar el paper del CIRIEC, que té la seua seu en el si de la Universitat de València, una terra amb una gran tradició de cooperatives, amb la presència de 2.611, dues d'elles entre les majors empreses valencianes: Consum i Anecoop. En conjunt, les cooperatives ocupen 59.037 persones, el 2,8% de l'ocupació total en la Comunitat.

Per part seua, José Luis Monzón i Adoración Mozas van agrair a les institucions valencianes i als patrocinadors privats la seua participació i suport al Congrés. La celebració del 33 Congrés Internacional del CIRIEC a València ha sigut possible gràcies a l'intens suport de la Generalitat Valenciana, concretament la Conselleria d'Educació Cultura i Esports i la Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball; i gràcies a l'Ajuntament de València, al Ministeri de Treball i Economia Social i a les empreses que amb el seu patrocini han contribuït a l'èxit del Congrés. Aquestes empreses patrocinadores han sigut Consum (patrocinadora principal), Anecoop, Caixa Popular, Cajamar, Florida Universitària, Divina Seguros, Grup Social ONCE, la Universitat Internacional de València i l'Autoritat Portuària de València.

Al seu torn, el Congrés ha comptat amb la col·laboració de la Universitat de València, en particular del seu Rectorat, la Facultat d'Economia, el Departament d'Economia Aplicada i el IUDESCOOP; i també amb la col·laboració de CEPES, Social Economy Europe, Concoval, CEGEA, CIDEC, el Col·legi d'Economistes de València, la cooperativa BlockchainFUE i la Plataforma del Tercer Sector de la Comunitat Valenciana. L'agència de notícies Servimedia (Grup Social ONCE) va actuar de 'Media partner'.

Després de l'acte d'obertura va tindre lloc la conferència inaugural, a càrrec del Premi Nobel d'Economia, Paul Krugman (Continua en la pàgina següent).

PAUL KRUGMAN I MARIANA MAZZUCATO EN EL 33 CONGRÉS INTERNACIONAL DEL CIRIEC

El premi Nobel d'Economia 2008 va analitzar la influència de l'economia social en la desigualtat i en el canvi climàtic. Per part seua, l'economista Mazzucato va afirmar: "L'economia social no és una altra part de l'economia, sinó que és la forma en la qual s'ha de fer economia"

El Premi Nobel d'Economia Paul Krugman va pronunciar el passat 13 de juny a València la conferència inaugural del 33 Congrés Internacional del CIRIEC, baix el títol de 'Cooperar per a un futur millor'. Davant un auditori de més de 1.000 persones, Krugman va analitzar la influència de l'economia social en dos aspectes: les desigualtats econòmiques i el canvi climàtic.

Respecte a les desigualtats, Krugman va afirmar que aquestes "distorsionen la societat i disminueix la seua capacitat d'actuar de manera col·lectiva". En aquest sentit, l'economia social ajuda a evitar que cada vegada més persones es queden arrere, amb exemples de respostes que va esmentar com el cooperativisme d'habitatge, les associacions del tercer sector o els sindicats, l'acció dels quals és fonamental també per a un repartiment més just de la riquesa.

Respecte al canvi climàtic, Krugman va afirmar: "Si no eres conscient del que suposa el canvi climàtic és que no estàs en aquest món. Ens enfrontem a una crisi hídrica extraordinària, i no podem escapar de les emissions de CO_2". Es tracta d'un problema "de dimensions amplíssimes i ha d'abordar-se en l'àmbit internacional". Per això, "en última instància seran les administracions les que hagen de prendre les mesures clau, però l'economia social i les cooperatives han de formar part del puzle que solucione el problema", va afirmar.

Per a Krugman, "hi ha massa crisis: la inflació, la guerra a Ucraïna, la crisi alimentària o l'energètica… però aquestes crisis passaran". I va concloure: "Segurament Europa pot controlar-les. Però en les crisis més greus -les desigualtats extremes i els danys al medi ambient- seran les organitzacions del tercer sector les que poden marcar la diferència".

Per part seua, Mariana Mazzucato, professora d'Economia de la Innovació i Valor Públic en l'University

College London (UCL) i directora Fundadora de l'Institut d'Innovació i Propòsit Públic de la UCL, va pronunciar la conferència de clausura del Congrés, el passat 15 de juny. En la seua intervenció va afirmar: "L'economia social no és una altra part de l'economia, sinó que és la forma en la qual s'ha de fer economia".

Mazzucato va explicar que, davant les actuals crisis que estem vivint, "no podem buscar pegats per a solucionar-les, hem de fer inversions molt gosades en unes certes parts del sector econòmic per a tallar el problema des de l'arrel".

En aquest sentit, l'economista va destacar que "no hi ha cap model millor que el cooperativisme per a encarar els canvis necessaris en la manera de fer economia, no és perfecte, però és un gran exemple".

Premi Edgard Milhaud

La jornada de Clausura del 33 Congrés Internacional del CIRIEC va incloure l'acte de lliurament del Premi Edgard Milhaud, així com els reconeixements a les millors comunicacions presentades al Congrés.

El premi Edgard Milhaud es va establir en 2009 en commemoració del fundador del CIRIEC-Internacional, organització que enguany compleix el seu 75 aniversari. El Premi busca animar i reconéixer el treball d'un investigador o expert jove, que treballe sobre els temes propis de CIRIEC-Internacional, això és, sobre cooperativisme, economia social, economia pública i serveis públics, i tot tipus d'activitats col·lectives per l'interés general.

Enguany s'han atorgat dos premis. El primer ha sigut per a l'investigador francés Pierre Wokuri, de la Universitat Rennes 1, per la seua tesi titulada 'Orienter et activer : els projets coopératifs d'énergie renouvelable à l'épreuve du vaig marxar'.

Per part seua, el segon premi s'ha concedit a Juan Francisco Albert Moreno, de la Universitat de València, per la seua tesi amb esment internacional titulada 'Monetary Policy and Inequality from an inclusivament and Social Banking perspective'.

Quant als reconeixements a les millors comunicacions presentades, el primer premi ha sigut per a Mercedes Farias i Rosalía Alfonso (Universitat de Múrcia), pel seu treball sobre 'Economia Social, economia de les cures i transició digital'; el segon premi ha recaigut en Patrick Murhula, de la Universitat Catòlica de Bukavu (Rep. Democràtica del Congo) amb 'The pshycological ownership in financial cooperatives: Do formal ownership rights matter?', i el tercer ha sigut per a Alberto Vaquero (Universitat de Vigo), María Bastida (Universitat de Santiago de Compostella) i Miguel Ángel Vázquez (U. de Vigo), per la seua comunicació sobre 'L'Economia Social com a instrument per a la recuperació econòmica. Propostes per a afrontar la crisi derivada de la Covid-19'.

Han obtingut reconeixements també Marta Cunyat i Rubén Cunyat (Universitat de València), i Oier Imaz, Leire Uriarte i Iñigo Iñurrategi (Mondragón).

EL DISSENY VALENCIÀ 'MADE IN COOP' I RÀDIO VALÈNCIA CADENA SER REBEN ELS PREMIS PEPE MIQUEL DEL COOPERATIVISME VALENCIÀ

La Confederació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana (Concoval) va celebrar el passat 22 de març a l'Hotel Les Arenes de València l'acte de lliurament dels XIV Premis Pepe Miquel, dos anys després de l'edició anterior, celebrada dies abans de l'Estat d'Alarma decretat per l'emergència del covid-19.

El cooperativisme valencià va estar acompanyat en la celebració pel president de la Generalitat Valenciana, Ximo Puig; el president de les Corts Valencianes, Enric Morera; l'alcalde de València, Joan Ribó; el conseller d'Economia Sostenible, Rafael Climent, i la consellera de Participació, Rosa Pérez Garijo, entre altres personalitats. A l'acte van assistir també una àmplia representació de la societat i de les universitats valencianes, i de CIRIEC-Espanya.

En la present edició, el **guardó a la Trajectòria Cooperativa** va ser concedit a una candidatura col·lectiva de cooperatives de la Comunitat Valenciana en les quals el disseny és una part important de la seua activitat (disseny gràfic, industrial, tèxtil, arquitectònic, d'interiors…). Això, en reconeixement a la creativitat generada baix la fórmula cooperativa.

Sobre aquest tema, Emili Villaescusa, president de Concoval, va explicar que el disseny cooperatiu "és probablement el gran desconegut en un sector tradicionalment reservat als talents individuals". De fet, la candidatura la componen 95 cooperatives, algunes d'elles històriques i altres de recent creació, que estan ajudant a situar a la Comunitat Valenciana en el mapa del disseny espanyol i europeu. Entre elles es troben empreses com Makinacción, Granissat, Grup Vento, Divina Aurora, Econstrucció o Crearqció.

El premi coincideix amb la Capitalitat Mundial del Disseny València 2022. En aquest sentit, Villaescusa va expressar la seua voluntat de "contribuir a donar visibilitat al disseny 'made in coop' aprofitant la nostra capitalitat", i va apuntar que perquè aquest repte de visibilitat i creixement s'aborde en condicions d'èxit "necessitem impulsar aliances dins del sector del cooperativisme de disseny". El president de Concoval va concloure amb el desig que el 'Disseny made in Coop' es convertisca en una gran marca, "més enllà dels Premis Pepe Miquel i més enllà de la capitalitat de 2022".

Per primera vegada també en la història dels Premis Pepe Miquel, el guardó ha sigut l'elaboració d'un gran mural en una façana del centre històric de la ciutat de València, en substitució del premi habitual, consistent en una obra d'art.

En la **categoria de Comunicació Responsable**, el Premi ha recaigut en Ràdio València Cadena Ser, en el seu 90 aniversari. Va recollir el premi el seu director, Bernardo Guzmán.

Els Premis Pepe Miquel estan patrocinats per la Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball, i per les cooperatives Anecoop, Consum i Cajamar.

LA CONFEDERACIÓ DE COOPERATIVES DE LA COMUNITAT VALENCIANA VA DEDICAR EL 100 DIA INTERNACIONAL DE LES COOPERATIVES A LA COOPERACIÓ ENTRE GENERACIONS

La Confederació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana (Concoval) va celebrar el passat 5 de juliol a l'Auditori i Palacio de Congressos de Castelló la jornada commemorativa del Dia Mundial del Cooperativisme de 2022. Després de dos anys de pandèmia, la confederació va reprendre així l'esdeveniment presencial que des de fa dècades celebra pel Dia Internacional de les Cooperatives, i en el qual es reuneixen centenars de cooperativistes al costat de responsables d'administracions públiques, professors universitaris i altres membres de la societat civil. La jornada va comptar amb el patrocini de la Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball, a més de la col·laboració de Caixa Popular.

L'acte va comptar amb la presència i intervenció del president de la Diputació de Castelló i catedràtic de Filosofia, José Pascual Martí García, qui va destacar que parlar de cooperativisme "és parlar de solidaritat, d'unir forces, de coordinació, de treballar junts i cedir les decisions individuals a les comunitàries".

Com a novetat, la commemoració va incloure una ponència teatralitzada, a càrrec de Rafa Peiró, consultor especialitzat en Benestar. Peiró va desgranar la importància d'identificar els talents i temperaments de les persones que formen part d'una organització, per a, a partir d'això, buscar fórmules per a millorar el benestar en el treball i la cooperació i la implicació de les persones. Va afirmar que el cooperativisme "fa possible la quasi impossible missió de treballar en equip, que és fonamental per a tot".

L'acte va incloure també "Una conversa intergeneracional", participada per tres cooperativistes de diferents edats i sectors econòmics. En el mateix van intervindre Sergio Ortiz, president de la Cooperativa Agrícola San Isidro de Benicarló (Benihort); Vicent Diego, president de la Federació de Cooperatives d'Habitatges i Rehabilitació de la Comunitat Valenciana (Fecovi), i Marta Province, responsable de projectes de Xicoteta Energia.

Els participants van abordar en la taula el tema de la solidaritat intergeneracional, ja que la cooperativa és una empresa que naix amb vocació de continuïtat en el temps i que genera un patrimoni que roman en la cooperativa i la fa créixer i consolidar-se.

Homenatge a cooperatives

La jornada va concloure amb l'homenatge a dues cooperatives castellonenques, Cocalni i Tecninau. La cooperativa Cocalni, amb seu a Les Alqueries, compta amb unes 25.000 fanecades, 13.000 en seccions de cultiu, i té dos centres, un a Les Alqueries i un altre a Vila-real que pràcticament es dediquen de manera exclusiva a la producció de cítrics, un total de 27.000 tones.

Amb més de 900 socis en l'actualitat, Cocalni s'ha significat en la seua trajectòria pel seu caràcter integrador i per la seua visió de futur. Està immersa en continus projectes de concentració i unitat d'acció en el mercat; de fet, al costat d'altres 30 cooperatives de la província de Castelló i de València va ser una de les principals impulsores i fundadores de Anecoop en 1975.

Per part seua, la cooperativa Tecninau ha sigut reconeguda per la seua trajectòria de col·laboració públic-privada. Dedicada a la formació nàutica, Tecninau es va constituir com a cooperativa de treball associat en 2001, a fi de crear i consolidar el major nombre de llocs de treball. La cooperativa està formada per 7 socis i dona treball cada temporada a més de 40 tècnics de vela lleugera, windsurf, rem, piragüisme i de temps lliure de dins i fora de la Comunitat. Des de l'any 2002 s'encarrega de l'execució tècnica de les campanyes 'A la Mar', de la Generalitat Valenciana, en les Escoles de la Mar de Benicàssim i Borriana.

LES COOPERATIVES AGROALIMENTÀRIES VALENCIANES FACTUREN MÉS DE 2.150 MILIONS D'EUROS

Cooperatives Agro-alimentàries de la Comunitat Valenciana va celebrar el 17 de juny la seua Assemblea General ordinària, en la qual es van reunir representants de més 90 cooperatives associades.

En la inauguració de l'Assemblea, el president de la Federació, Cirilo Arnandis, va mostrar la seua preocupació pel context en el qual desenvolupen la seua activitat les cooperatives en l'actualitat, assegurant que "la greu crisi de subministraments bàsics i matèries primeres ha desembocat en un increment de costos desmesurat, que impacta en la malparada rendibilitat de les explotacions dels nostres socis", i va recordar que, a diferència d'altres indústries, "no podem repercutir aquests increments de costos en els nostres clients".

En el transcurs de l'Assemblea es van presentar les dades de l'últim **Informe Socioeconòmic del Cooperativisme Agroalimentari Valencià** elaborat per la pròpia Federació, i corresponents al tancament de l'exercici 2020. En plena pandèmia, les cooperatives agroalimentàries valencianes van facturar de forma agregada 2.152 milions d'euros, amb un valor final de la producció comercialitzada que va superar els 1.216 milions d'euros. Les exportacions, pese a l'impacte de la pandèmia en aquest exercici, van mantindre la seua línia ascendent, fins a aconseguir els 948 milions d'euros. Aquestes exportacions es van dirigir en un 75% a la Unió Europea i en un 66% a la zona euro. Pese a l'impacte del Brexit, el Regne Unit continua sent un dels destins preferents de les exportacions agroalimentàries valencianes.

L'Informe destaca també que el sector en la Comunitat Valenciana està format per 333 cooperatives, de les quals 253 -que facturen el 96% del total del sector- estan associades a la Federació. La base social d'aquestes cooperatives està formada per 176.549 persones, de les quals un 27% són dones i un 13% menors de 40 anys. Les cooperatives agroalimentàries valencianes no sols van mantindre l'ocupació durant els moments més durs de la pandèmia, sinó que a més la van augmentar, fins a aconseguir les 19.858 persones ocupades, amb un 76% de contractes fixos o fixos-discontinus.

L'Assemblea va incloure una ponència a càrrec del president del Fons Espanyol de Garantia Agrària, Miguel Ángel Riesgo, qui va explicar l'entrada en funcionament del **Sistema d'Informació d'Explotacions Agràries (SIEX)**. En la seua opinió "ens permetrà fer una gestió eficient de la PAC". A continuació, Agustín Herrero, director gral. de Cooperatives Agro-alimentàries d'Espanya, va abordar els punts clau de la modificació de la Llei de la Cadena Alimentària, amb la defensa de la singularitat de la relació entre soci i cooperativa.

En la clausura de l'Assemblea va participar el secretari autonòmic d'Agricultura i Desenvolupament Rural, Roger Llanes, qui va insistir a abordar la sostenibilitat del sector agrari en tots els seus vessants.

FEVECTA VA CELEBRAR EL SEU 9É CONGRÉS CENTRAT EN ELS JOVES I EN LES NOVES OPORTUNITATS DEL COOPERATIVISME EN SECTORS EMERGENTS

La Federació Valenciana d'Empreses Cooperatives de Treball Associat (FEVECTA) va celebrar el passat 15 de juny a València la seua Assemblea General Ordinària i 9é Congrés amb el lema "Generació Coop: diversa, participativa i sostenible". Més de 120 de socis i sòcies de cooperatives de tots els sectors d'activitat van participar en l'acte.

El Congrés de FEVECTA se celebra cada 4 anys i serveix per a debatre i aprovar les línies estratègiques amb les quals afrontar els reptes del cooperativisme de treball valencià. Segons el president de FEVECTA, Emilio Sampedro, entre els reptes d'aquest nou període (2022-2025) estan "consolidar els suports institucionals aconseguits durant els últims anys, aconseguir major visibilitat i notorietat social per al cooperativisme i mostrar-se com un model empresarial útil a la societat".

En opinió de Sampedro, la pràctica empresarial ha de tindre un sentit per a les persones: treballadores, sòcies, usuàries i clients. "Hui ja no és possible parlar d'empresa si no ho acompanyem d'un compromís social, sense atendre la sostenibilitat, sense proporcionar cohesió social i sense preservar el territori".

Nova posada a punt del cooperativisme

Sampedro es va referir també a l'aplicació dels Fons Next Generation de la UE i el Pla de Recuperació i Resiliència del Govern d'Espanya. Sobre aquest tema va assenyalar: "la transició cap a una economia més ecològica, digital i resilient que es ve anunciant ha de ser el revulsiu per a una nova posada a punt del cooperativisme, sempre des dels nostres valors i principis".

En aquest sentit, va indicar que una de les prioritats estratègiques ha de ser "connectar amb la joventut per a afavorir el relleu generacional de les nostres empreses". Per al president de FEVECTA, "la joventut és el relleu natural i necessari per al nostre sector, hem de poder atraure aqueix talent enorme que espera la seua oportunitat de desenvolupar-se professionalment en col·lectiu, en igualtat i des de la diversitat".

I per a atraure al talent jove alhora que es dona resposta a les noves demandes de la ciutadania, el president de FEVECTA aposta per "desenvolupar i madurar nous models i noves estratègies cooperatives com les comunitats energètiques, el cohousing o el cooperativisme de plataforma, en connexió amb les oportunitats de la digitalització".

En la clausura de l'acte va intervindre la directora general d'Emprenedoria i Cooperativisme de la Conselleria d'Economia Sostenible, Teresa García, qui va fer balanç del Pla 'Fent Cooperatives' de la Generalitat Valenciana, destacant que la creació anual de cooperatives continua augmentant i que en l'actualitat el cooperativisme representa un 7,1% del PIB valencià.

CAIXA POPULAR ACONSEGUEIX UNS RESULTATS DE 17,5 MILIONS D'EUROS EN 2021

Caixa Popular va obtindre en 2021 uns beneficis de 17,5 milions d'euros, un 34% més que en l'exercici anterior, després de realitzar unes dotacions de 8,23 milions d'euros. Uns resultats que, després d'impostos, ascendeixen a 14,6 milions d'euros, amb un creixement del 32%. La cooperativa de crèdit, que es consolida com a principal entitat financera valenciana, va finalitzar 2021 amb uns Depòsits de 2.213 milions d'euros, la qual cosa representa un increment del 14%.

Caixa Popular ha mantingut una política activa a l'hora d'oferir finançament a les empreses, cooperatives, comerços, autònoms i famílies valencianes. Les Inversions Creditícies es van situar en 1.578 milions d'euros, la qual cosa implica un creixement del 20,67% respecte al 2020.

Les dotacions al Fons d'Insolvència de 8,23 milions d'euros, situa la cobertura total de la Morositat en un 75,0%, amb un ràtio de mora del 3,62%. Al tancament de l'exercici, el Marge d'Interessos va aconseguir els 40 milions d'euros, amb un increment del 4%; i el Marge Brut els 62 milions d'euros, amb un augment de l'11%.

Durant el 2021, Caixa Popular va mantindre el seu pla d'expansió, obrint dues noves oficines, una en el centre de València, al carrer Cirilo Amorós, i una altra a la ciutat de Dénia. A més, va aconseguir un acord amb Cheste Agrària Cooperativa Valenciana per a tindre el seu primer agent financer en aquesta població. Amb això, la xarxa de Caixa Popular se situa en 76 oficines repartides per les principals poblacions valencianes.

Cada vegada també són més les persones que confien en la banca cooperativa, valenciana, amb valors, social i diferent de Caixa Popular, que ja supera els 235.000 clients. L'entitat compta actualment amb una plantilla de 395 persones, on el 89% són sòcies de treball.

DIVINA SEGUROS VA TANCAR 2021 AMB EL MILLOR RESULTAT DE LA SEUA HISTÒRIA

La mútua valenciana Divina Pastora, actualment denominada Divina Seguros, celebrà enguany el seu 65 aniversari, havent presentat beneficis de manera ininterrompuda des de la seua constitució, en 1957. Divina Seguros compta amb 90 oficines distribuïdes per tot el país, més de 600 empleats i més de mig milió d'assegurats, en una àmplia cartera d'assegurances.

El volum de negoci agregat de l'asseguradora ascendeix a 256 milions d'euros. El patrimoni net se situa en 314 milions d'euros, mentre que els actius gestionats ascendeixen a 1.904 milions d'euros, segons dades de la pròpia Entitat.

Quant al ràtio de Solvència II, Divina Seguros va tancar 2021 amb una suficiència de capital de 4,2 vegades el mínim exigit, molt superior a la mitjana del sector. En paraules d'Armando Nieto, president executiu de Divina Seguros, "és molt gratificant poder veure el resultat del treball ben realitzat, amb unes xifres que, novament, reforcen la nostra solvència i permeten que la nostra Entitat puga continuar creixent i donant el servei de qualitat que mereixen els nostres assegurats".

L'expansió internacional, juntament amb la transformació digital i el canvi en la política laboral dels agents comercials (es va substituir el contracte mercantil per contracte laboral) són alguns de les fites importants de la companyia durant aquests anys, al qual s'uneix la recent transformació de la mutualitat en mútua d'assegurances. Tal com explica Armando Nieto, "aquesta transformació té més avantatges i ens permet oferir serveis en altres països europeus".

Divina Seguros té previst entrar en el mercat europeu enguany, concretament a Portugal. D'aquesta manera, continua avançant en el seu pla d'internacionalització, que va iniciar en 2015 amb la seua arribada a l'Argentina, i va continuar en 2021 amb el seu desembarcament a Xile.

L'asseguradora valenciana ofereix actualment una extensa gamma d'assegurances, en rams com l'Assistència Sanitària, Hospitalització, Accidents Personals, Pla Estalvi Jubilació, Vida, Defensa Jurídica Familiar, Automòbil, Carnet per Punts, Multirisc de Comerç, Assistència Familiar - Decessos i Llar.

CONSTITUÏDA LA MESA DE DIÀLEG AMB EL TERCER SECTOR DE LA COMUNITAT VALENCIANA

La Generalitat Valenciana ha constituït la Mesa de Diàleg amb el Tercer Sector amb la finalitat de facilitar la seua participació en l'Estratègia Valenciana per a la Recuperació i en l'aplicació dels fons del programa Next Generation EU

La Generalitat Valenciana va crear a l'inici de l'any la Mesa de Diàleg amb el Tercer Sector. La iniciativa respon a l'interés de coordinar la participació del tercer sector en la determinació de noves línies d'ajuda, així com facilitar que puguen accedir a les ja existents.

La Mesa està composta per membres de la Plataforma del Tercer Sector de la Comunitat Valenciana i de la Comissió de Seguiment de l'Estratègia Valenciana per a la Recuperació, així com per representants de les conselleries que tenen un major impacte en les actuacions susceptibles de finançament.

En concret, en les primeres reunions celebrades d'aquesta mesa han participat, per part de la Generalitat, la directora general de Coordinació del Diàleg Social, Zulima Pérez; el director general de Coordinació de l'Acció del Govern, Juan Ángel Poyatos; la directora general de Relacions amb la Unió Europea i l'Estat, Daría Terradez; el secretari autonòmic d'Hisenda, Francesc Gamero.

Per part del tercer sector han participat el president de la Plataforma del Tercer Sector CV i representant de CERMI, Luis Vañó; i els representants de EAPN, Gemma Miñarro; Càritas Comunitat Valenciana, Belén Lado; ONCE, Enrique Llin; Creu Roja CV, María Ruiz; Plataforma de Voluntariat, Miguel Salvador; i de la Coordinadora de ONGD, Cristina Ramón.

Reconstrucció "social, inclusiva i accessible"

La Plataforma del Tercer Sector de la Comunitat Valenciana ha valorat de forma molt positiva la constitució d'aquesta Mesa. La plataforma veu "imprescindible" que la reconstrucció post-pandèmia siga "social, inclusiva i accessible", i que els fons del programa Next Generation se centren en la recuperació de les persones en situació de major vulnerabilitat.

El president de la Plataforma del Tercer Sector de la Comunitat Valenciana, Luis Vañó, ha urgit al fet que s'incremente el suport per a la recuperació inclusiva de les persones que es troben en situació de major risc de pobresa i exclusió, així com de les persones amb discapacitat: "Una qüestió fonamental per a la Plataforma del Tercer Sector és que els nous fons europeus estiguen al servei de la inclusió social i visibilitzar l'oportunitat i importància que suposen per a col·lectius i persones en situació de major vulnerabilitat".

Vañó ha posat en valor el pas cap a la cogobernanza en aquests nous fons: "Aquesta línia de governança i cogobernanza facilita un millor procés informatiu per part de les Administracions Públiques, i en aquest cas de les conselleries relacionades amb els fons provinents del Programa de Recuperació, Transformació i resilencia.

LA SETMANA UNIVERSITÀRIA DE L'ECONOMIA SOCIAL ES CONSOLIDA COM A GRAN ESDEVENIMENT COL·LECTIU

Més de 5.000 persones van participar en la 3a Edició de la Setmana Universitària de l'Economia Social, en 134 activitats programades en 36 universitats, totes elles reunides en la Xarxa ENUIES, de CIRIEC-Espanya

La #SemanaUniversitariaES 2022 va concloure amb un acte central, en col·laboració amb la AECA i amb la participació del ministre d'Universitats, Joan Subirats, i del president de CEPES, Juan Antonio Pedreño

Centres, instituts i altres estructures universitàries d'investigació en Economia Social a Espanya i a nivell internacional van celebrar a la fi de març passat la 3a Setmana Universitària de l'Economia Social. Un total de 134 activitats, en 36 universitats, es van programar durant deu dies, completant una molt àmplia i variada agenda d'actes, amb l'objectiu de donar a conéixer la intensa activitat docent i d'investigació universitària sobre el sector de les cooperatives, societats laborals, mutualitats, empreses socials i tercer sector d'acció social.

La Setmana Universitària la convoca CIRIEC-Espanya a través de la Xarxa ENUIES, de Centres i Instituts Universitaris d'Investigació en Economia Social. Des de la seua primera edició, celebrada en 2020, a penes unes setmanes abans de la declaració de pandèmia, a l'actual, de 2022, el nombre d'activitats ha anat creixent, així com de participants, fins a aconseguir una xifra aproximada de 5.000 assistents tant presencials com en línia en l'edició d'enguany.

La Setmana Universitària de l'Economia Social està composta per conferències, taules redones, la presentació de publicacions i de resultats de projectes d'investigació, seminaris, exposicions o formacions específiques, entre altres.

A través d'aquestes activitats s'emporta l'Economia Social a la Universitat, de la mà dels seus representants de federacions, entitats o empreses; i viceversa,

la Universitat mostra el que està realitzant a les seues aules i laboratoris per la formació i investigació en Economia Social.

La 3a Setmana Universitària es va celebrar a més en el marc dels preparatius del 33 Congrés Internacional del CIRIEC sobre Economia Pública, Social i Cooperativa, que va tindre lloc els dies 13 a 15 de juny a València, organitzat per la secció espanyola del CIRIEC en col·laboració amb el CIRIEC-Internacional, i amb la participació dels propis investigadors i professors de la Xarxa ENUIES.

Pla d'Acció Europeu per a l'Economia Social

La 3a #SemanaUniversitariaES va concloure amb un gran acte sobre el Pla d'Acció Europeu per a l'Economia Social, el seu desenvolupament a Espanya i la visió de l'Acadèmia. Aquest acte es va organitzar conjuntament amb la Facultat de ADE de la Univ. Politècnica de València, CEGEA i la AECA – Associació Espanyola de Comptabilitat i Administració d'Empreses.

En el mateix va participar el ministre d'Universitats, Joan Subirats; el president de CEPES i de Social Economy Europe, Juan Antonio Pedreño; la directora general d'Emprenedoria i Cooperativisme de la Generalitat Valenciana, Teresa García; el president de la AECA, Leandro Cañibano; el president de la Confederació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana, Emili Villaescusa, així com experts de CIRIEC-Espanya, encapçalats per la seua presidenta, Adoración Mozas.

El ministre Subirats va enviar un missatge de felicitació als organitzadors de la Setmana Universitària. Va animar que més universitats se sumen a la docència i investigació de l'Economia Social, al fet que els seus serveis d'emprenedoria tinguen més en compte les diferents figures del sector, i que les universitats contracten els seus serveis externs també amb cooperatives o altres empreses socials.

L'acte, conduït pel professor Juan Juliá, president de la Xarxa ENUIES, va exposar els reptes i les oportunitats que ofereix el Pla d'Acció Europeu per a l'Economia Social. Per a això es va comptar amb una primera ponència, a càrrec del professor Millán Díaz, que va aportar una visió des de l'Acadèmia. Díaz va mostrar el suport de la Xarxa ENUIES, de CIRIEC-Espanya, al Pla d'Acció, per al compliment de la qual és necessària la implicació de les universitats europees en la formació, transferència de coneixement i emprenedoria.

Sobre aquest tema, el professor Millán Díaz va anunciar l'elaboració per part de ENUIES d'informes sobre la Formació Universitària a Espanya en Economia Social, el primer dels quals va ser presentat en l'assemblea de CIRIEC-Espanya el mes de juny passat, oferint resultats molt rellevants sobre l'activitat de la universitat espanyola en l'àmbit de l'economia social.

A continuació, el president de CEPES, Juan Antonio Pedreño, i el catedràtic de Dret Mercantil de la UPV Felipe Palau van explicar la importància que pot tindre el Pla d'Acció Europeu per a l'Economia Social per a, entre altres objectius, aconseguir que les legislacions nacionals, sobretot en matèria socioeconòmica, tinguen cada vegada més en compte i reflectisquen el fet diferencial de les empreses d'economia social.

Finalment, la presidenta de CIRIEC-Espanya, Adoración Mozas, es va congratular del gran èxit de la Setmana Universitària. Va celebrar l'elevada participació tant d'universitats com del sector de l'economia social, en un binomi necessari per a aconseguir la millora del sector i de la societat en el seu conjunt.

CIRIEC-ESPANYA VA CELEBRAR LA SEUA ASSEMBLEA GENERAL A SANTIAGO DE COMPOSTEL·LA, CAPITAL ESPANYOLA DE L'ECONOMIA SOCIAL 2022

L'assemblea va tindre lloc en la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials de la Universitat de Santiago de Compostel·la, de la mà del Centre d'Estudis Cooperatius (CECOOP)

CIRIEC-Espanya va celebrar el passat 23 de juny, en la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials de la Universitat de Santiago de Compostel·la, la seua assemblea general anual de socis. L'assemblea es va realitzar en el marc de la capitalitat espanyola de l'Economia Social, que enguany ostenta la ciutat de Santiago, i de la mà del Centre d'Estudis Cooperatius (CECOOP-Universidade USC), que forma part del Consell de Direcció de CIRIEC-Espanya.

En la reunió, presidida per la presidenta de CIRIEC-Espanya, Adoración Mozas, es va realitzar un balanç molt positiu del 33 Congrés Internacional del CIRIEC, celebrat tan sols uns dies abans, així com de l'activitat d'investigació i difusió del cooperativisme i l'economia social que el CIRIEC realitza des de les seues publicacions, observatoris i altres esdeveniments i activitats.

Com a novetat, el professor Monzón va anunciar durant l'assemblea la posada en marxa del Portal Estadístic de l'Economia Social, que està desenvolupant CIRIEC-Espanya. Aquest Portal Estadístic pretén ser el lloc referent per a la consulta de les principals xifres de l'Economia Social a Espanya, les més actuals així com les xifres històriques. El Portal, ja visible en la web ciriecstat.com, fou presentat a la fi d'octubre també a Santiago de Compostel·la.

Les revistes de CIRIEC-Espanya

El president de la Comissió Científica de CIRIEC-Espanya, professor Rafael Chaves, va recordar que 'CIRIEC-Espanya, Revista d'Economia Pública, Social i Cooperativa' va complir amb els objectius de política editorial aprovats en 2021: publicar 3 números, del 101 al 103, dos d'ells monogràfics, el primer (número 101) sobre "Comptabilitat social: monetitzant l'impacte de l'economia social" (Coord. José Luis Retolaza), i el segon sobre "Models del Tercer Sector d'Acció Social i règims de benestar" (núm. 103, coordinat per Vicente Marbán i Gregorio Rodríguez).

Enguany s'ha publicat ja el número 104, coordinat per Juan Francisco Juliá, Enrique Bernal i Inmaculada Carrasco, sobre "El paper de l'Economia Social en la

Els directius de CIRIEC-Espanya Francisco Salinas, Maite Cancelo, Adoración Mozas, Carmen Marcuello, José Luis Monzón, Gustavo Lejarriaga i Rafael Chaves, després d'una reunió de CIRIEC. Juntament amb la resta del Consell de Direcció i Assemblea del CIRIEC han situat l'organització en l'excel·lència investigadora i informativa en Cooperativisme i Economia Social.

recuperació i reconstrucció econòmica després de la COVID-19".

De la mateixa manera, de 'CIRIEC-Espanya, Revista Jurídica d'Economia Social i Cooperativa', es van publicar dos números en 2021, els dos dedicats a l'harmonització del Dret Cooperatiu espanyol i internacional.

Tant la revista d'Economia com la Jurídica del CIRIEC acaben de renovar una vegada més el segell de Revista Excel·lent, que atorga la Fundació Espanyola per a la Ciència i la Tecnologia (FECYT), del Ministeri de Ciència i Innovació, del Govern d'Espanya.

Rafael Chaves va celebrar també la consolidació d'aquesta revista de 'Notícies de l'Economia Pública, Social i Cooperativa', també coneguda com a 'Notícies del CIDEC' en coedició amb el IUDESCOOP i el patrocini de la Generalitat Valenciana. De la mateixa es van publicar tres números en 2021, dedicats en el seu tema central a les comunitats energètiques i les cooperatives (núm. 66, coordinat per Gemma Fajardo); la gestió en comú de terres com reposta cooperativa innovadora per a l'impuls de l'agricultura (núm. 67, coordinat per Elena Meliá), i sobre digitalització i cooperatives de plataforma (núm. 68, per Carmen Pastor).

Intensa labor de difusió informativa

Finalment, el periodista de CIRIEC-Espanya, José Juan Cabezuelo, va recordar la intensa labor de difusió informativa de l'economia social que es realitza des de CIRIEC-Espanya, a partir principalment dels seus butlletins electrònics, observatoris, la Web institucional i les xarxes socials.

Cabezuelo va destacar l'impacte mediàtic del Congrés Internacional del CIRIEC a València, amb un total de 76 insercions en mitjans de comunicació de tota mena (TV, ràdio, premsa i mitjans digitals) i abundant activitat en les xarxes socials, a través de l'etiqueta #33CIRIECCongress.

I va celebrar també el primer any d'enviaments del butlletí europeu 'Social Economy News', que des del primer número és el servei informatiu de major impacte realitzat per CIRIEC-Espanya. En el mateix han escrit ja personalitats de la talla del comissari d'Ocupació i Drets Socials de la UE, Nicolas Schmit; la ministra de Treball i Economia Social del Govern d'Espanya, Yolanda Díaz; el president de la 'Task Force' de l'ONU per a l'Economia Social i Solidària, Vic van Vuuren, o el president de Social Economy Europe, Juan Antonio Pedreño.

EL CIRIEC PRESENTA L'INFORME 2022 SOBRE FORMACIÓ UNIVERSITÀRIA EN ECONOMIA SOCIAL

L'informe va ser presentat a Santiago de Compostel·la pel seu autor, Millán Díaz Foncea, professor de la Universitat de Saragossa i secretari de la Xarxa ENUIES, de CIRIEC-España, en un acte presidit pel rector de la Universitat USC, Antonio López

CIRIEC-Espanya ha presentat l'Informe sobre 'Formació Universitària en Economia Social'. Es tracta del primer document en aquest àmbit que s'elabora des de les pròpies estructures universitàries i acadèmiques. La presentació va tindre lloc el passat 23 de juny en la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials de la Universitat de Santiago, a càrrec del coordinador de l'Informe, Millán Díaz Foncea, professor de la Universitat de Saragossa i secretari de la Xarxa ENUIES, en un acte presidit pel rector de la Universidade USC, Antonio López, en el qual també van participar el degà de l'esmentada Facultat, Xoan Ramón Doldán; la directora del Centre d'Estudis Cooperatius (CECOOP), Maite Cancelo; la presidenta de CIRIEC-Espanya, Adoración Mozas, i el director, José Luis Monzón.

Segons va explicar Díaz Foncea, l'Informe s'ha plantejat des del seu inici a partir d'una metodologia precisa i rigorosa. En la seua primera edició recull informació de les estructures vinculades a la Xarxa ENUIES, prop d'una trentena d'Instituts, Centres i Càtedres d'Investigació en Economia Social. En futures edicions es pretén ampliar l'abast a la resta d'Universitats espanyoles.

Per a l'elaboració d'aquest Informe s'han tingut en compte dues premisses rellevants: una referida a l'especificitat de l'enfocament cap a l'Economia Social al qual atén; una altra sobre la diferenciació clara entre els nivells formatius existents en les Universitats espanyoles (Doctorat, Postgraus oficials, Estudis Propis, Cursos d'Extensió i altres formacions en Economia Social existents en Postgraus i Graus).

L'Informe considera formació en Economia Social aquella en el títol de la qual estiga explícitament referenciada l'Economia Social i/o alguna de les seues famílies. S'inclouen les denominacions d'empreses socials, economia solidària, sense ànim de lucre i tercer sector. No es consideren títols que es refereixen a discapacitat, desenvolupament local o rural, etc., que constitueixen àmbits d'actuació de l'economia social.

D'altra banda, la informació oferida s'ha quantificat en nombre de Crèdits ECTS. Les sigles ECTS (Sistema Europeu de Transferència i Acumulació de Crèdits, en anglés) permeten realitzar la valoració del volum de treball (les hores de dedicació a l'estudi) que l'estudiantat ha de completar per a adquirir els coneixements necessaris per a poder superar el seu pla d'estudis.

50 accions formatives en 6 nivells

Com a resultat destacat, 15 Universitats a Espanya desenvolupen un total de 50 accions formatives en 6 nivells: des de Doctorat (2), Màster Oficial (5), Postgrau propi (15), Cursos d'extensió (5), Assignatures de Postgrau (10) i Assignatures de Grau (13). Aquestes universitats aconsegueixen un total de 932,1 crèdits ECTS de pes docent de la formació universitària que imparteixen, la qual cosa equival a 9.300 hores de formació superior especialitzada en Economia Social.

En nombre de recursos formatius i per Universitat responsable destaquen el nombre d'ofertes d'estudis de la Universitat de València (8), Mondragon Unibertsitatea (7), Universitat de Saragossa (7) i Universitat d'Almeria (6). Per crèdits ECTS sobreïx la Universitat Catòlica d'Àvila (234 crèdits), i per Comunitats Autònomes destaquen les universitats d'Andalusia, Comunitat Valenciana i País Basc.

D'altra banda, la Universitat de València és l'única que té oferta universitària en tots els nivells formatius, existint en la resta d'Universitats dos models o tendències: un més enfocat en l'oferta de postgrau universitari (Mondragon Unibertsitatea, Universitat Catòlica d'Àvila, UPV/EHU o Universitat de la Laguna) i un altre amb un enfocament cap a assignatures de Grau especialitzades en economia social (universitats de Còrdova, Jaén, Múrcia, Santiago de Compostel·la o Saragossa).

Per Comunitat Autònoma, Andalusia i Comunitat Valenciana (totes dues amb 10 recursos formatius), País Basc (8) i Aragó (7) són les que més oferta formativa en Economia Social tenen, encara que si s'atén el nombre de crèdits ECTS (hores de docència) són Comunitat Valenciana (247 créd. ECTS), Castella i Lleó (234), País Basc (192,6) i Andalusia (94,5) les que destaquen.

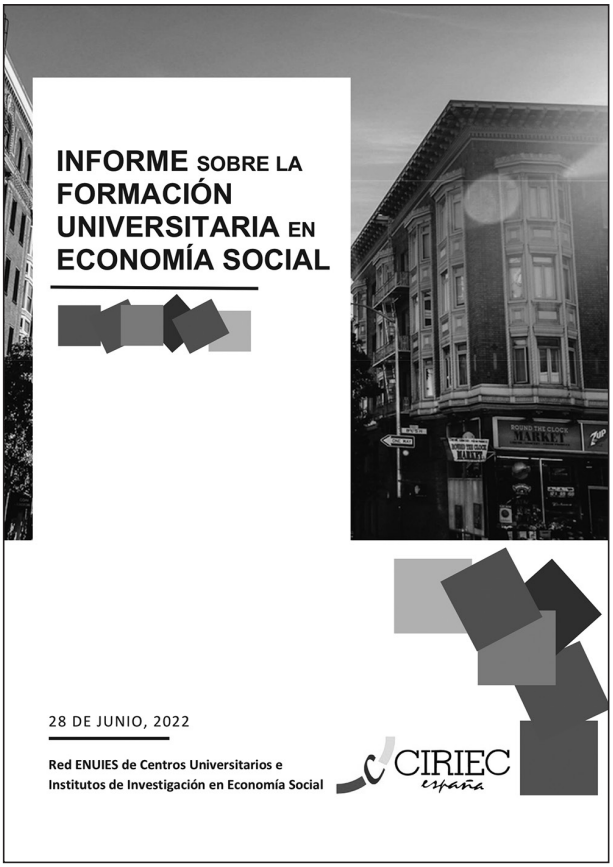

L'informe conclou que les Universitats pertanyents a la Xarxa ENUIES compten amb una àmplia formació específica en economia social, i fins i tot que molta d'aquesta formació té ja una llarga tradició (diverses d'aquestes ofertes compten ja deu i fins i tot vint edicions, destacant el Màster en Direcció de Cooperatives Agroalimentàries, en la Universitat Politècnica de València, amb 37 edicions), la qual cosa constitueix un indicador de la seua qualitat.

CONSTITUÏT EL NOU CONSELL ESTATAL PER AL FOMENT DE L'ECONOMIA SOCIAL

La vicepresidenta segona del Govern i ministra de Treball i Economia Social, Yolanda Díaz, va presidir a Madrid l'acte de constitució del nou Consell Estatal per al Foment de l'Economia Social, que tornà a reunir-se després de més d'onze anys

La vicepresidenta segona del Govern i ministra de Treball i Economia Social, Yolanda Díaz, va clausurar el passat 18 de febrer a Madrid l'acte de constitució del Consell Estatal per al Foment de l'Economia Social, òrgan assessor i consultiu sobre aquesta matèria que va tornar a reunir-se, per primera vegada, després de més d'onze anys.

En l'acte van participar també el secretari d'Estat d'Ocupació i president del recentment constituït Consell Estatal, Joaquín Pérez Rey, i la directora general del Treball Autònom, de l'Economia Social i de la RSE, Maravillas Espín.

La vicepresidenta Díaz va expressar, en primer lloc, el seu agraïment a totes les persones i entitats participants de l'Economia Social, pel seu comportament i evolució durant la crisi sociosanitària.

A l'acte, que es va celebrar en seu ministerial, van acudir les principals entitats del sector, agrupades en la Confederació Empresarial Espanyola de l'Economia Social (CEPES), representada pel seu president Juan Antonio Pedreño, així com responsables de diferents ministeris i administracions públiques vinculades a l'Economia Social, a més de membres d'organitzacions sindicals i les cinc persones expertes del sector designades pel Ministeri.

Aquests experts són tots membres de CIRIEC-Espanya. Concretament, Adoración Mozas, presidenta de CIRIEC-Espanya; Carmen Marcuello, vicepresidenta; José Luis Monzón, director, i els professors Carmen Pastor i Gustavo Lejarriaga. En la seua intervenció, els experts van proposar la creació en el si del Consell d'un Grup de Treball d'Estadístiques de l'Economia Social.

Una dècada de letargia

El Consell té com a objectiu assessorar i servir d'òrgan consultiu del Govern en aquest àmbit, instaurant, després d'una dècada de letargia, una dinàmica de diàleg estructurada i col·laborativa entre les diferents administracions vinculades a l'Economia Social.

El Consell assessorarà també el Govern en l'elaboració de les futures mesures a adoptar, modificacions legislatives o l'impuls a la capitalitat de l'Economia Social.

CEPES ha mostrat la seua satisfacció per la reactivació del Consell, "que servirà per a prendre acords molt rellevants per al desenvolupament de l'economia social a nivell estatal, autonòmic i internacional".

GRAN CELEBRACIÓ PEL 10É ANIVERSARI DE LA LLEI ESPANYOLA D'ECONOMIA SOCIAL

CEPES va reunir el passat 17 de març en el Museu Nacional d'Art Reina Sofia, de Madrid, a alts càrrecs del Govern d'Espanya, exministres, representants de les institucions comunitàries i de Governs europeus, de les CCAA i del Parlament espanyol, per a commemorar el 10é aniversari de la Llei d'Economia Social, aprovada al març de 2011 per unanimitat i pionera a nivell internacional. A l'acte van assistir també la presidenta de CIRIEC-Espanya, Adoración Mozas; el director general, José Luis Monzón, i el president de la Comissió Científica, Rafael Chaves.

El president de CEPES, Juan Antonio Pedreño, va destacar com aquesta Llei va situar a Espanya "a l'avantguarda de la Unió Europea", a l'ésser el primer Estat membre que va adoptar una Llei marc per a tota l'economia social.

Durant l'acte, CEPES va realitzar tota una sèrie de reconeixements, entre ells als set ponents de la Llei 5/2011: els parlamentaris Carles Campuzano Canadé, Esperanza Esteve i Ortega, Gaspar Llamazares Trigo, Lourdes Méndez Monasterio, Carmen Quintanilla Barba, Emilio Olabarria Muñoz i Joan Tardà i Coma (foto de la notícia).

També va realitzar un reconeixement als exministres de Treball Celestino Corbacho, Valeriano Gómez, Fátima Báñez i Magdalena Valerio, així com a l'actual vicepresidenta segona i ministra Yolanda Díaz per la seua contribució al desenvolupament i foment d'aquest model empresarial en aquests anys. Tots ells van ser presents en l'acte a Madrid.

CEPES va reconéixer a més el paper important dels cinc directors generals d'Economia Social que han acompanyat a les ministres durant el seu mandat: Juan José Barrera, Miguel Ángel García, Carmen Casero, María Antonia Pérez León i l'actual directora general, Maravillas Espín.

L'acte que va commemorar el 10é aniversari de l'aprovació de la Llei d'Economia Social va comptar amb una forta presència internacional, concretament amb la ministra de Treball, Solidaritat i Seguretat Social de Portugal, Ana Mendes; el ministre de Treball i Polítiques Socials d'Itàlia, Andrea Orlando, i la secretària d'Estat d'Economia Social i solidària de França, Olivia Grégoire, que va recordar la necessitat de definir un marc jurídic sòlid d'economia social en els diferents països europeus.

Durant l'acte es va posar també de manifest la importància de l'economia social en les diferents comunitats autònomes del país, amb una taula redona que va comptar amb representants autonòmics.

CEPES va agrair després a CIRIEC-Espanya l'elaboració en 2009 de l'Informe que va servir de base al Govern i als parlamentaris per a la redacció de la Llei aprovada dos anys després. El Grup d'Experts que va realitzar aquest Informe va estar presidit per José Luis Monzón, llavors president de CIRIEC-Espanya, i integrat pels també catedràtics Rafael Calvo Ortega i Fernando Valdés Dal-Ré, de la Universitat Complutense de Madrid, així com pels professors de la Universitat de València Rafael Chaves i Gemma Fajardo.

CEPES VA CELEBRAR A MADRID LA SEUA XXX ASSEMBLEA GENERAL, AMB LES MILLORS EXPECTATIVES PER A L'ECONOMIA SOCIAL

Durant l'acte es van posar de manifest quatre factors que marcaran el context de l'economia social a Espanya en els pròxims anys: el Pla d'Acció Europeu per a l'Economia Social, els Fons Estructurals 2021-2027, l'Estratègia Espanyola de l'Economia Social i el PERTE de l'Economia Social i de les Cures

La Confederació Empresarial Espanyola de l'Economia Social (CEPES) va celebrar el passat 26 de maig a Madrid la seua XXX Assemblea General. La jornada va comptar amb les intervencions de la vicepresidenta segona i ministra de Treball i Economia Social, Yolanda Díaz, que va participar via telemàtica; la directora general del Treball Autònom, Economia Social i RSE, Maravillas Espín, i el president del Consell Econòmic i Social (CES), Antón Costas, a més del president de l'entitat, Juan Antonio Pedreño.

A l'Assemblea van assistir el director general de la OIT a Espanya, Félix Peinado; el director general de la Fundae, Antonio de Luis; el director de CIRIEC-Espanya, José Luis Monzón, i representants de UPTA, ATA, Fundació Bequal i Fundació Vicente Ferrer, La Borsa Social, Lares Mayores i SpainNAB, entre altres; així com els directors d'Economia Social dels governs autonòmics d'Andalusia, Extremadura, Castella i Lleó, Comunitat de Madrid i Regió de Múrcia.

La vicepresidenta Yolanda Díaz va fer un repàs de les diferents polítiques i programes del Ministeri, "que contribuiran a propiciar un salt qualitatiu en el sector". Va destacar que l'aterratge dels fons 'Next Generation' per a l'economia social a través del PERTE de l'Economia Social i de les Cures, així com el desenvolupament del Pla Integral d'Impuls a l'Economia Social contribuiran a la major visibilitat del sector i a la seua major presència en els departaments ministerials.

La ministra va informar també dels projectes de reformes normatives en els quals el Ministeri està treballant. En primera instància, la Llei de Cooperatives i la Llei d'Empreses d'Inserció; i, en segona instància, la reforma de la Llei d'Economia Social, "que permetran ajustar la regulació per a modernitzar estructures i impulsar al sector".

Finalment, va destacar la posició de l'economia social com un dels eixos de la Presidència espanyola de la UE en el segon semestre de 2023, així com els esforços del Ministeri i de l'acció exterior del Govern per promoure una resolució de l'ONU per a l'economia social i solidària i el desenvolupament sostenible.

"En definitiva" -va apuntar- "crec que estem en un bon moment per a l'economia social i per al desplegament del seu potencial transformador a través d'empreses compromeses i de les seues organitzacions representades quasi unànimement per CEPES".

Accés als Fons Estructurals

Juan Antonio Pedreño va valorar l'accés als Fons Estructurals, tant FSE com pròximament FSE+, per al qual CEPES ha sigut ja nomenat organisme intermedi; així com l'accés als Fons de Recuperació, Transformació i Resiliència a través del PERTE de l'Economia Social i de les Cures com a "oportunitats de presentar projectes innovadors que milloren la competitivitat de les nostres empreses i que permetran que l'Economia Social canvie d'escala".

El president de CEPES va subratllar especialment la convergència dels objectius de l'economia social amb els de la Unió Europea i amb el recentment aprovat Pla d'Acció Europeu per a l'Economia Social, sent la cohesió social i territorial, economia verda i la digitalització claus "per a construir una societat més justa, democràtica i sostenible".

Pedreño va abordar també els reptes als quals s'enfronta l'economia social en els pròxims anys. Un d'ells és la visibilitat i l'establiment d'aliances amb la resta d'agents socials, cosa que ja s'ha vingut potenciant, però que es reforçarà en el futur amb l'objectiu de situar a l'Economia Social en el Diàleg Social.

Combatre la desigualtat

L'assemblea va incloure també una conferència a càrrec del president del Consell Econòmic i Social (CES) espanyol, Antón Costas, qui va reflexionar sobre els desafiaments del país i els valors de l'economia social a l'hora d'enfrontar aquests desafiaments. En la seua opinió, "el malestar i ressentiment en les democràcies es deu a la pèrdua de prosperitat que ha tingut lloc en els últims anys a les ciutats petites i mitjanes i en el món rural, així com per la por al futur i a la digitalització".

Costas va afirmar que "el desafiament del nostre país és crear bones ocupacions per a més dones i joves en aquests llocs i l'economia social juga un paper molt important en això". També va apuntar que aquest model empresarial és un element "molt actiu" de la vida del CES i, a més, "innovador" al introduir qüestions per a ser abordades. "Tinc l'esperança que el CES siga també important per a vosaltres com a instrument a través del qual els objectius puguen ser impulsats", va concloure.

Dues noves vicepresidències

Durant l'acte es va presentar als assistents les dues noves vicepresidentes de CEPES, després de ser elegides en Assemblea Electoral. Jerònima Bonafé, de Cooperatives Agroalimentàries d'Espanya, passa a ocupar la vicepresidència primera; i Leire Mugerza, de Mondragón, la vicepresidència quarta. Així mateix, es va realitzar un reconeixement als dos vicepresidents sortints: Javier Goienetxea i José Montes.

Participació de la vicepresidenta i ministra de Treball i Economia Social, Yolanda Díaz, en l'assemblea de CEPES.

Pla Estratègic 2022-2025

La XXX Assemblea de CEPES va servir de marc també per a presentar les principals línies del Pla Estratègic de l'entitat per al període 2022-2025, el qual està molt enfocat a respondre als principals reptes als quals s'enfronten les empreses d'economia social en l'actualitat, com facilitar la innovació, la transició ecològica i digital de les organitzacions.

Reconeixement del treball de CEPES

L'assemblea va ser clausurada per la directora general del Treball Autònom, Economia Social i RSE, Maravillas Espín, que va reconéixer el treball de CEPES i Social Economy Europe perquè el Pla d'Acció Europeu per a l'Economia Social vera la llum en 2021. Va recordar algunes fites significatives aconseguides, com el Comité de Seguiment de la Declaració de Luxemburg i la Declaració de Toledo, i va fer referència a la capitalitat espanyola de l'Economia Social, que es va materialitzar en 2021 a Terol i en 2022 a Santiago de Compostel·la.

També va assegurar que el repte que afronta el Consell de Foment de l'Economia Social, recentment renovat, és "barallar la presència de l'economia social en tota la normativa fins que siga tan natural com la de qualsevol altra empresa".

COOPERATIVES AGROALIMENTÀRIES D'ESPANYA VA CELEBRAR EL SEU VIII CONGRÉS A TOLEDO, DAVANT ELS GRANS REPTES DE LA SOSTENIBILITAT

El Congrés va comptar entre els seus participants amb el comissari d'Agricultura de la UE, Janusz Wojciechowski; el ministre d'Agricultura, Luis Planas, i el president de la Junta de Comunitats de Castella-la Manxa, Emiliano García-Page

Toledo va acollir els dies 30 de juny i 1 de juliol el 8é Congrés de Cooperatives Agro-alimentàries d'Espanya, un Congrés molt esperat pel col·lectiu cooperatiu ja que va haver de suspendre's en 2020 per causa de la pandèmia. La trobada va reunir 700 delegats de cooperatives agràries baix el lema "Cooperatives, junts cap a un futur sostenible".

La inauguració del Congrés va comptar amb la intervenció del president de Cooperatives Agro-alimentàries d'Espanya, Ángel Villafranca; el regidor de Fons Europeus de l'Ajuntament de Toledo, Francisco Rueda; el ministre d'Agricultura, Pesca i Alimentació, Luis Planas, i el president de la Junta de Castella-la Manxa, Emiliano García Page.

El ministre Luis Planas va ressaltar que les cooperatives "són el motor del sector agroalimentari espanyol, generadores de desenvolupament econòmic i social, amb un model empresarial basat en la unitat d'esforç que aporta valor als seus socis, i que actuen com a vertebradores del medi rural, del qual són una part fonamental".

Amb un total de 1,2 milions de socis, que són "el vertader ànima", generen més de 100.000 llocs de treball directes i el triple d'indirectes. Facturen més de 34.000 milions d'euros i representen el 65% del valor de la producció final agrària. A més, Planas va ressaltar el seu empenyiment exportador, amb un increment de les vendes a l'exterior del 82% en l'última dècada.

Tendències del sector agroalimentari: aposta per la investigació i les noves tecnologies

L'esdeveniment va comptar amb la participació de destacats experts d'àmbit nacional i internacional, que van analitzar l'escenari actual del sector, molt influenciat per la situació arrossegada per la pandèmia i ara també per la guerra a Ucraïna, que ha aguditzat de manera inesperada l'actual crisi de la activitat agroalimentària, amb un increment exponencial dels costos de producció.

Els experts han coincidit que, en la complexa situació actual, el repte és mantindre les inversions, i l'adopció de la tecnologia en les estratègies.

En el congrés van participar també representants de diverses cooperatives capdavanteres europees (Valio de Finlàndia, Lantmannen LFR de Suècia, Melinda d'Itàlia, Euralis de França i del COPA-COGECA) que van explicar com estan afrontant els reptes de la sostenibilitat des del cooperativisme.

LA TROBADA MUNDIAL DEL COOPERATIVISME A SEVILLA APROVA LA DECLARACIÓ 'EMPRESES COOPERATIVES: UN VALOR NECESSARI PER A LA SOCIETAT'

COCETA va reunir a Sevilla a més de 700 persones en la Trobada Mundial de Cooperativisme. La cita va ser motivada per la celebració de l'Assemblea Electoral de la ACI, en la qual Ariel Guarco va ser reelegit president de l'organització

La Confederació Espanyola de Cooperatives de Treball Associat (COCETA) va reunir els dies 19 a 22 de juny a Sevilla a més de 700 persones durant la celebració de la Trobada Mundial del Cooperativisme. Una cita que va ser motivada per la celebració de l'Assemblea Electoral de l'Aliança Cooperativa Internacional (ACI), en la qual Ariel Guarco va ser reelegit president de l'organització.

La Trobada va ser inaugurada per la vicepresidenta segona del Govern i ministra de Treball i Economia Social, Yolanda Díaz, després de la benvinguda d'Antonio Muñoz, alcalde de Sevilla i al costat de la presidenta de Cooperatives Europe, Susanne Westhausen i els presidents de la ACI i COCETA, Ariel Guarco i Luis Miguel Jurado, respectivament. La presidenta de CIRIEC-Espanya, Adoración Mozas, va assistir a la inauguració.

La ministra Yolanda Díaz va posar l'accent en la "enorme força transformadora" de les cooperatives i la seua aportació "fonamental" a la reducció de les desigualtats, al treball decent i al respecte empresarial pel medi ambient.

Per part seua, el president de COCETA, Luis Miguel Jurado, va explicar que el propòsit d'aquesta Trobada va ser "unir a cooperativistes de tot el planeta, per a treballar conjuntament en la visibilització de les nostres propostes, posicionant el cooperativisme davant els reptes i desafiaments que ja coneixem, que són globals, encara que després requeriran d'accions específiques concordes amb les diferents realitats geogràfiques".

La Trobada va incloure workshops específics per a analitzar les possibilitats que ofereix el cooperativisme de plataforma, les polítiques en matèria cooperativa des de la perspectiva de les administracions autonòmiques o sobre models cooperatius destacats, com el basc de Mondragón o l'andalusa COVAP.

A més de l'Assemblea Electoral de la ACI, diferents organitzacions van celebrar les seues assemblees anuals en el marc de la Trobada, com la pròpia COCETA, la seua sòcia FAECTA, o les seues "germanes majors" en l'àmbit europeu i mundial, CECOP i CICOPA. Així mateix, es van reunir sectorials cooperatives nacionals i internacionals d'Habitatge, Consum, Pesca, Agràries…

La Trobada va propiciar també visites a cooperatives sevillanes i espai per a la cultura, amb un moment especial en què es va interpretar l'himne cooperatiu internacional, "Hanka bar Lurrean, aquest bar airegen" (títol original en basc), la lletra del qual ha adaptat a l'espanyol el poeta i director de l'Institut Cervantes, Luis García Montero.

EL CERMI PLANTEJA QUE EL SISTEMA ESTADÍSTIC EUROPEU ASSUMISCA EN TOTES LES SEUES OPERACIONS LA VARIABLE DE DISCAPACITAT

Així ho va posar de manifest el moviment CERMI en un document d'aportacions a la Consulta Pública de la Comissió Europea sobre el Sistema Estadístic Europeu

El Comité Espanyol de Representants de Persones amb Discapacitat (CERMI) ha plantejat que el sistema estadístic europeu assumisca en totes les seues operacions i fonts la variable de discapacitat. Així ho ha posat de manifest el moviment CERMI en un document d'aportacions a la Consulta Pública de la Comissió Europea sobre el Sistema Estadístic Europeu. Aquestes aportacions tenen com a objectiu que la Comissió Europea tinga presents les necessitats d'informació de les persones amb discapacitat, les seues famílies i les seues organitzacions representatives, així com perquè les estadístiques de la UE tinguen present la realitat de la discapacitat.

El CERMI considera que les noves fonts de dades i la importància creixent de l'analítica avançada han d'aprofitar-se per a construir millors polítiques públiques "en benefici de totes les persones, sense exclusions". D'aquesta manera, segons el CERMI, s'evita la "invisibilitat" de les persones amb discapacitat en les dades i els biaixos negatius en el tractament de les dades.

Preparant el futur

Així, des del compromís de treballar perquè s'incloga l'enfocament de la discapacitat en el sistema estadístic europeu, el CERMI ha plantejat 7 propostes concretes. En la primera, el CERMI exposa un "enfocament de drets humans" per al sistema estadístic europeu, que tinga present el mandat de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat en el seu article 31, que reconeix que les persones amb discapacitat constitueixen un dels grups de persones en situació d'exclusió.

En la segona proposta, enfocada a la visibilitat de la discapacitat en les dades, el CERMI defensa la incorporació de la perspectiva de la discapacitat en les estadístiques europees. Per a això proposa treballar "per la unificació de criteris a l'hora de mesurar la discapacitat en estadístiques i estudis".

La proposta tercera se centra en l'actualització permanent de les dades sobre discapacitat. En aquest sentit, el CERMI aposta per la recopilació d'informació estadística mitjançant registres administratius europeus "ferms".

Accessibilitat, disponibilitat, visibilitat

Respecte a la quarta proposta, el CERMI reivindica la garantia de l'accessibilitat, situant la transparència com un altre dels grans aspectes sobre els quals continuar treballant. I demana expressament a la Comissió Europea treballar per a "eliminar qualsevol element relacionat amb la bretxa digital social".

En referència a la disponibilitat de les dades, que tracta la proposta número cinc, el CERMI considera que "la Comissió Europea ha de garantir que les dades estiguen disponibles per a les entitats del tercer sector d'acció social en les mateixes condicions que per a altres actors del sector públic i privat".

Quant a la proposta sisena, el CERMI demana a les autoritats europees estadístiques que consideren les necessitats específiques de les persones amb discapacitat, per a conéixer millor la seua situació.

Finalment, el CERMI sosté que és "imperativa" la visibilitat de la discapacitat en els nous espais europeus comuns de dades. "Especialment en els relacionats amb la mobilitat, la salut, el sector financer, les administracions públiques, les qualificacions i el Pacte Verd Europeu".

REAS RENOVA LA CARTA DE PRINCIPIS DE L'ECONOMIA SOLIDÀRIA

La primera versió d'aquesta Carta de Principis va ser elaborada l'any 1995 i es va revisar posteriorment en 2000 i 2011. En 2022 REAS Xarxa de Xarxes presenta una actualització dels seus continguts, amb una mirada més feminista i ecologista

La Xarxa d'Economia Alternativa i Solidària (REAS per les seues sigles en castellà) ha presentat la nova Carta de Principis de l'Economia Solidària. Aquesta Carta de Principis presenta els valors que caracteritzen l'Economia Solidària per a REAS. Es tracta dels trets que orienten tant la visió com la pràctica de les organitzacions d'Economia Solidària i les seues relacions amb altres agents, així com el projecte econòmic, social i polític que impulsa el moviment en el seu conjunt.

La primera versió d'aquesta Carta de Principis va ser elaborada l'any 1995 i es va revisar posteriorment en 2000 i 2011. En 2022 tornen a actualitzar-se els seus continguts, d'acord amb els canvis que s'han anat produint en els contextos tant locals com globals. En aquest sentit, destaca la incorporació en la Carta d'una mirada més feminista i ecologista, en el marc de "una conjuntura planetària en la qual la resposta a les urgències i els reptes ecosocials s'han convertit en una prioritat per a la pròpia sostenibilitat de la vida".

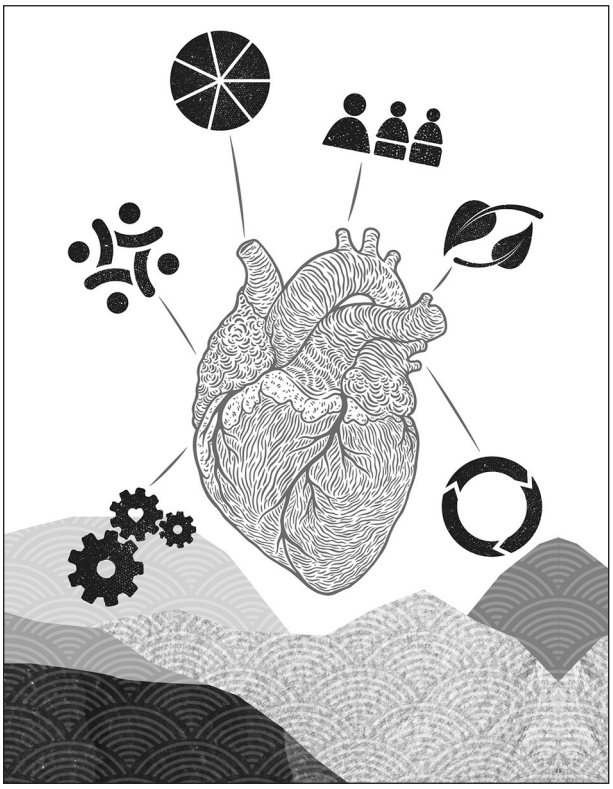

Sosteniment de la vida

Com es desprén d'aquest document, l'Economia Solidària, sent a més "un corrent dins de l'Economia Social", és una visió i una pràctica que col·loca els processos de sosteniment de la vida en el centre de l'activitat socioeconòmica, per la qual cosa situa a les persones, comunitats, pobles, cultures, entorn ambiental i béns comuns per damunt del capital i de la seua acumulació.

Les propostes de l'Economia Solidària fan front al desenvolupament d'una "economia capitalista, financeritzada i allunyada de l'economia real, centrada en el creixement il·limitat de la producció i el consum al marge dels seus efectes socials i ambientals", i que l'únic objectiu dels quals és l'ànim de lucre i la maximització de beneficis, la qual cosa produeix expressions de precarietat, pobresa i desigualtat.

Per a REAS, l'economia capitalista dominant constitueix un sistema "no sols econòmic, sinó sociopolític i cultural, on la identitat masculina, heterosexual, blanca, normativa, adultcèntrica i urbanita sosté privilegis sobre altres identitats i orientacions sexuals i de gènere, donant lloc a relacions de desigualtat i exclusió".

La Carta de l'Economia Solidària persegueix també que qualsevol persona, col·lectiu, empresa o institució pública, no solament conega els valors que promou el moviment de l'Economia Solidària, sinó que els incorpore a la seua activitat social i econòmica com considere més oportú, dins de les seues possibilitats i en el marc de la seua pròpia identitat, "contribuint amb això a la generació d'espais i relacions socioeconòmiques més plurals i diverses que afronten els reptes ecosocials que el nostre futur planteja".

Aquesta Carta de Principis de l'Economia Solidària és l'aportació que REAS fa al conjunt d'economies i moviments crítics i transformadors amb els qui, local i globalment, des del treball col·laboratiu, vol generar agendes comunes i desenvolupar aliances per a promoure els canvis en profunditat que necessiten les nostres comunitats i el planeta.

LA OIT ADOPTA UNA RESOLUCIÓ HISTÒRICA SOBRE EL TREBALL DECENT I L'ECONOMIA SOCIAL, EN LA 110 CONFERÈNCIA INTERNACIONAL DEL TREBALL

Els representants tripartits de la OIT van deliberar durant deu dies per a arribar a conclusions sobre el treball decent i l'economia social i solidària (ESS)

La resolució ofereix una definició de ESS clara i completa, basada en un conjunt de valors i principis. Es tracta de la primera definició tripartida de l'economia social i solidària a nivell internacional

El passat 10 de juny, la Conferència Internacional del Treball va adoptar la resolució i les conclusions de la Comissió de Discussió General sobre Treball Decent i Economia Social Solidària (ESS). Aquesta resolució s'ha basat en un intens treball previ i preparatori de diversos anys, en el qual entre altres organitzacions ha col·laborat estretament el CIRIEC.

Durant les deliberacions, els representants de la OIT a la Conferència Internacional del Treball van reconéixer que una ESS forta pot contribuir a economies i societats "equilibrades, inclusives, resilients i sostenibles".

Aquesta discussió general va ser la primera reflexió exhaustiva sobre l'economia social i solidària en la Conferència Internacional del Treball. També va ser el primer debat d'alt nivell en el sistema de l'ONU sobre ESS, la importància política de la qual i visibilitat estan augmentat considerablement des del canvi de segle.

L'informe, les resolucions i les conclusions del Comité són el resultat de 10 dies de deliberacions que es van desenvolupar en tres fases. En la primera, els dies 30 i 31 de maig, els delegats es van centrar en els següents quatre punts de debat:

- Establir una definició universal d'economia social i solidària
- Com pot la ESS contribuir al treball decent i al desenvolupament sostenible
- Què poden fer els governs i les organitzacions de treballadors i empresaris per a promoure la contribució de la ESS a una recuperació centrada en les persones

- Quines accions pot emprendre l'Oficina Internacional del Treball per a promoure l'economia social i solidària

Sobre la base d'aquests dies de deliberacions, l'Oficina va preparar i va presentar un projecte de conclusions per al seu examen (segona fase).

El 6 de juny va començar la tercera fase del Comité de Debat General per a examinar les esmenes al projecte de conclusions. Els delegats tripartits van deliberar amb esperit de diàleg social sobre les esmenes i van arribar a una sèrie de conclusions el 9 de juny. Les conclusions reflecteixen les funcions que poden exercir les entitats de la ESS. Entre elles, destaquen el potencial de l'economia social i solidària per a millorar la situació de les persones en situació de vulnerabilitat, incloses les dones, els joves i les persones amb discapacitat. Les conclusions s'estructuren de la manera següent:

La part I, titulada «Introducció», recorda els vincles entre l'economia social i la OIT amb referència directa a la Constitució de la OIT, inclosa la Declaració de Filadèlfia, les normes internacionals del treball i les declaracions que reconeixen explícitament la importància de la ESS en les seues diverses formes per a promoure el desenvolupament sostenible, el treball decent, l'ocupació productiva i la millora del nivell de vida per a tots.

La part II ofereix una «Definició d'Economia Social i Solidària» clara i completa, basada en un conjunt de valors i principis. Es tracta de la primera definició tripartida de l'economia social i solidària a nivell internacional. En el seu impuls ha tingut un paper fonamental Simel Esim, directora de la Unitat de Cooperatives de la OIT.

La part III estableix els «Principis rectors per a afrontar els reptes i les oportunitats» per a promoure el treball decent i l'economia social i solidària per a un futur laboral centrat en les persones.

La part IV explica «El paper de l'Oficina Internacional del Treball» en la promoció de les contribucions econòmiques, socials i mediambientals de l'economia social i solidària. I la part V, titulada «El paper de la OIT», ofereix recomanacions per a l'acció d'aquesta Oficina.

Els oradors del Comité en el ple van ser la vicepresidenta dels Ocupadors, Aline Valérie Mbono, de Camerun; la vicepresidenta dels Treballadors, Toni Moore, de Barbados; el relator del Comité, Colin Jordan, Ministre de Treball de Barbados, i el President del Comité, Adam Lee, dels Estats Units.

Les conclusions orienten als mandataris i a l'Oficina sobre la promoció del treball decent en la ESS i a través d'ella per als pròxims anys. Es difondran àmpliament i conduiran al desenvolupament d'una estratègia i un pla de treball per a tota l'Oficina.

Resolució disponible en la web de la OIT dedicada a les cooperatives i l'economia social: https://www.ilo.org/global/topics/cooperatives/lang--es/index.htm

Definició d'economia social i solidària, segons la Resolució relativa al treball decent i l'economia social i solidària de la OIT

La ESS engloba a empreses, organitzacions i altres entitats que realitzen activitats econòmiques, socials i mediambientals d'interés col·lectiu o general, que es basen en els principis de la cooperació voluntària i l'ajuda mútua, la governança democràtica o participativa, l'autonomia i la independència, i la primacia de les persones i la fi social sobre el capital en la distribució i l'ús dels excedents o els beneficis, així com dels actius. Les entitats de la ESS aspiren a la viabilitat i la sostenibilitat a llarg termini i a la transició de l'economia informal a l'economia formal, i operen en tots els sectors de l'economia. Posen en pràctica un conjunt de valors que són intrínsecs al seu funcionament i concordes amb la cura de les persones i el planeta, la igualtat i l'equitat, la interdependència, l'autogovernança, la transparència i la rendició de comptes, i l'assoliment del treball decent i de mitjans de vida dignes. En funció de les circumstàncies nacionals, la ESS comprén cooperatives, associacions, mutualitats, fundacions, empreses socials, grups d'autoajuda i altres entitats que operen segons els seus valors i principis.

RECOMANACIÓ DE L'OCDE SOBRE L'ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA I LA INNOVACIÓ SOCIAL

La Recomanació sobre l'Economia Social i Solidària i la Innovació Social va ser adoptada pel Consell de l'OCDE a nivell ministerial el passat 10 de juny. Amb ella, l'OCDE promou el potencial de l'economia social per a ser pionera en nous models de negoci, proporcionar serveis essencials, contribuir a una transició més justa, verda i digital, involucrar als joves i construir comunitats més pròsperes.

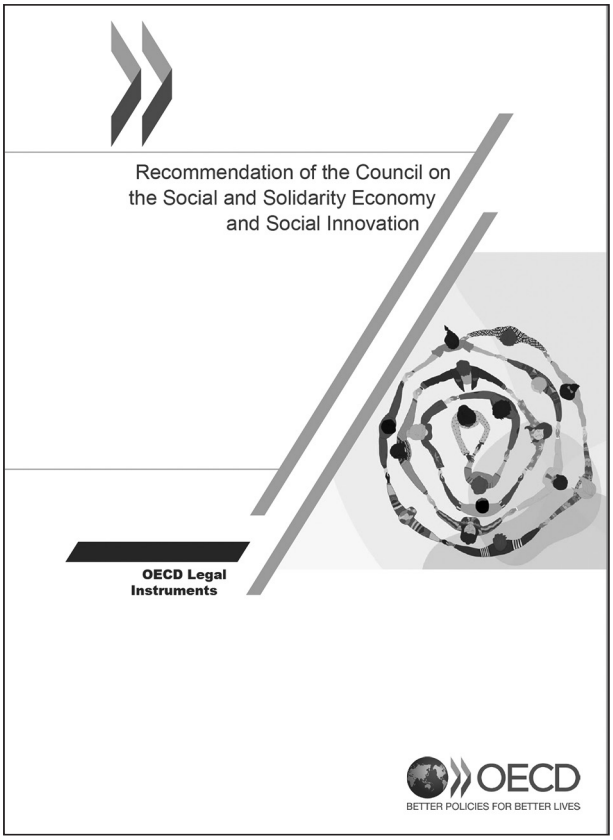

La Recomanació de l'OCDE sobre Economia Social i Solidària i Innovació Social promou el potencial de l'economia social per a ser pionera en nous models de negoci, proporcionar serveis essencials, contribuir a una transició més justa, verda i digital, involucrar als joves i construir comunitats. Reconeix la diversitat de pràctiques (cooperatives, mutualistes, associatives i fundacionals) i la necessitat d'eines polítiques aplicables a una sèrie de contextos nacionals i a diferents graus de desenvolupament de l'economia social.

Segons l'OCDE, aquesta Recomanació és oportuna donat el destacat paper que exerceix l'economia social a l'hora de fer front a reptes apressants com la post-pandèmia covid-19, el suport als refugiats ucraïnesos, o en la creació de resiliència a llarg termini.

La Recomanació s'articula entorn de nou "blocs constructius" que proporcionen les condicions perquè l'economia social prospere i ajude a abordar els reptes que afecten, en major o menor mesura, als ecosistemes de l'economia social a nivell internacional, nacional i local.

Els nou blocs es basen en més de dues dècades de treball de l'OCDE sobre l'economia social, i en les orientacions proporcionades en l'eina de política empresarial de l'OCDE/UE, que s'està utilitzant per a revisar els marcs de l'economia social als països membres de l'OCDE, els Estats membres de la UE i altres països.

Els nou blocs de la Recomanació són els següents:

- Fomentar una cultura de l'economia social
- Crear marcs institucionals de suport
- Dissenyar marcs i reglaments jurídics propicis
- Donar suport a l'accés al finançament
- Facilitar l'accés al mercat públic i privat
- Reforçar les competències i el suport al desenvolupament empresarial
- Fomentar el mesurament de l'impacte
- Donar suport a la producció de dades
- Fomentar la innovació social

Pròxims passos

El Comité d'Ocupació i Desenvolupament Econòmic Local donarà suport a l'aplicació de la Recomanació, i informarà el Consell dels seus avanços en 2027.

Amb la finalitat de donar suport a la seua implementació, des de l'OCDE s'afirma que aquest Comité està treballant en un conjunt d'eines amb orientació detallada i pràctica sobre com implementar els nou blocs que sustenten la Recomanació. Això inclou la difusió d'exemples de bones pràctiques, que podrien utilitzar-se com a recurs en el disseny de les seues pròpies polítiques.

EL PARLAMENT EUROPEU APROVA UN INFORME D'IMPULS A LA IMPLEMENTACIÓ DEL PLA D'ACCIÓ EUROPEU PER A L'ECONOMIA SOCIAL

El document orientarà les recomanacions que s'espera que adopte el Consell Europeu entorn d'aquest Pla en 2023. Va ser aprovat per àmplia majoria del Ple del Parlament Europeu, amb 493 vots a favor, 75 en contra i 69 abstencions.

El Ple del Parlament Europeu del passat 6 de juliol va aprovar l'informe impulsat per l'Intergrup d'Economia Social, encapçalat per l'eurodiputat i portaveu d'Ocupació i Assumptes Socials, Jordi Cañas, per a implementar el Pla d'Acció Europeu d'Economia Social. L'informe va ser aprovat per àmplia majoria del Ple, amb 493 vots a favor, 75 en contra i 69 abstencions.

El Pla va ser presentat per la Comissió Europea el mes de desembre passat i la proposta aprovada pel Parlament fa diverses aportacions a aquest. Aquest informe orientarà les recomanacions que s'espera que adopte el Consell Europeu l'any 2023.

El text que ha rebut el suport de l'Eurocambra exigeix un marc legislatiu i financer que impulse el model empresarial d'economia social en tota la UE.

Insta els diferents Estats a proporcionar una definició comuna d'economia social d'acord amb les principals característiques del model, per a facilitar la creació d'entitats d'economia social en tots els països.

A més, la proposta exigeix aprofitar el potencial de finançament que ha posat en marxa la UE a través dels plans de recuperació, i invertir en projectes d'economia social que impulsen les transicions verda i digitals justes.

Fixar un calendari

La proposta exigeix també fixar un calendari per al compliment del Pla d'Acció i incorporar de manera horitzontal l'economia social en totes les polítiques, programes i pràctiques rellevants de la UE.

Així mateix, per a donar-li major visibilitat al sector, es reclama als governs que designen responsables per a l'economia social i creen punts de contacte per a facilitar l'accés al finançament i a totes les eines de suport a l'emprenedoria a través d'una finestreta única.

Augmentar i millorar la Formació

L'informe proposa també formació específica per als joves, com una Acadèmia de Polítiques d'Emprenedoria Juvenil, un major ús de les oportunitats Erasmus Plus i Erasmus per a Joves Emprenedors i la integració d'aquest model en tots els nivells educatius.

D'altra banda, assenyala que les dones representen més del 60% dels empleats de l'economia social, i les diferències salarials i de lideratge són menors que en altres models, per la qual cosa sol·licita a la Comissió i als Estats membres l'enfortiment de la perspectiva de gènere en les polítiques i l'accés al finançament de les dones de l'economia social.

L'ECONOMÍA SOCIAL EN INTERNET

CIRIECSTAT

http://ciriecstat.com

CIRIEC-Espanya ha presentat el nou Portal estadístic de l'Economia Social CIRIECSTAT. El llançament del CIRIECSTAT respon a una de les demandes del Pla d'Acció Europeu de l'Economia Social, aprovat per la Comissió Europea al desembre de 2021, que estableix com un dels seus objectius clau augmentar la visibilitat de l'economia social mitjançant la recopilació de dades i estadístiques adequades. CIRIECSTAT és un projecte que naix enguany i que anirà creixent any a any per a, en paraules del professor Monzón "implantar un sistema de recopilació i producció d'estadístiques de l'Economia Social que agrupe, depure i publique en un portal únic, de manera permanent i continuada, i amb criteris metodològics de la comptabilitat nacional, homogenis i comparables, les diferents estadístiques de l'Economia Social a Espanya."

Santiago, capital espanyola de l'Econom'a Social 2022

http://santiagocapitaleconomiasocial.es/

Santiago de Compostel·la és la capital espanyola de l'Economia Social en 2022, un reconeixement que posa en valor aquest sector en el territori gallec, i que va ser anunciat el passat 18 de febrer per la ministra i vicepresidenta segona del Govern, Yolanda Díaz, en l'acte de constitució del Consell Estatal per al Foment de l'Economia Social. La candidatura va ser presentada de forma consensuada pel sector. Celso Gándara, president del 'Foro pola Economia Social Galega' (Foroesgal) va apuntar que aquesta capitalitat serà un aparador perfecte per a mostrar el que s'està fent a Galícia en Economia Social. La ciutat de Santiago pren el relleu de Terol, capital de l'Economia Social en 2021.

FECOVI – Fed. de Cooperatives d'Habitatges i Rehabilitació de la CV

http://fecovi.es

La Federació de Cooperatives d'Habitatges i Rehabilitació de la Comunitat Valenciana (FECOVI) publica en el seu web la seua intensa activitat de representació, formació, assessoria i innovació a nivell regional, estatal i internacional de les cooperatives d'habitatges i les múltiples possibilitats que brinda actualment el cooperativisme per a satisfer les necessitats d'habitatge digne dels diferents col·lectius de la població. FECOVI col·labora també de manera intensa amb el IUDESCOOP en projectes exemplars com 'Base Viva', de col·laboració públic-cooperativa per a la construcció d'habitatges a preus assequibles.

33 Congrés Internacional de CIRIEC - València 2022

http://ciriec.es/valencia2022/

Tota la documentació del Congrés, inclosa les comunicacions presentades i la galeria de fotos en la web oficial. Les comunicacions s'han presentat entorn de 20 eixos temàtics, entre ells sobre transició ecològica, reducció de les desigualtats, finançament, noves aliances i polítiques públiques, nous models d'economia social i la resposta de l'economia social enfront de la Covid. Són més de 100 comunicacions i presentacions en vídeo disponibles per a la seua consulta.

CECOOP - Centre d'Estudis Cooperatius de la Universitat de Santiago de Compostel·la

https://www.cecoop.eu/

El Centre d'Estudis Cooperatius (CECOOP) va ser creat en 2002 per la Universitat de Santiago de Compostel·la (USC) i la Xunta de Galícia, per mitjà de la Direcció General de Relacions Laborals, com a Centre Universitari de caràcter mixt dedicat a la investigació, formació i estudi del cooperativisme en les seues dimensions econòmica i jurídica, en els àmbits gallec, espanyol, europeu i internacional. El seu web reflecteix aquests 20 anys d'intensa trajectòria i activitat, entre la qual destaca l'elaboració d'Informes sobre l'Economia Social a Galícia.

Wazo Coop, cooperativa d'iniciativa social d'Extremadura

https://wazo.coop

Wazo Coop és la primera cooperativa d'iniciativa social extremenya. Treballa amb l'Economia Social i Solidària i les Indústries Creatives i Culturals per a generar un impacte positiu en les zones rurals. És un exemple de cooperació, dinamisme i gran difusió de les seues activitats, que li ha permés guanyar una gran popularitat en els últims anys. Wazo treballa en projectes diversos d'apoderament i lideratge de les persones residents de les zones rurals mitjançant la innovació i els mètodes creatius.

Federació de Mutualitats de Catalunya

https://www.mutualitats.cat

La Federació de Mutualitats de Catalunya celebra 125 anys d'història. Actualment integra 38 mútues i mutualitats de previsió social, que donen cobertura asseguradora a prop de 257.000 mutualistes, amb més de 822.000 subjectes protegits, l'equivalent a l'11% de la població catalana. La Federació ha publicat un llibre commemoratiu del 125 aniversari, disponible en el seu Web, que confirma l'arrelament del seu model econòmic sostenible, vigent i de futur, molt integrat en el model de societat actual.

Odismet - Observatori sobre Discapacitat i Mercat de Treball

https://www.odismet.es

Evidenciar la situació sociolaboral de les persones amb discapacitat es constitueix com un dels objectius principals de ODISMET, l'Observatori sobre Discapacitat i Mercat de Treball de Fundació ONCE. En el seu bloc d'indicadors bàsics, sintetitza en una sèrie de variables tots els condicionants vinculats a l'ocupació de les persones amb discapacitat, a fi de conéixer el seu estat de situació mitjançant una fotografia àgil i actualitzada. Al costat d'això, Odismet posa a disposició dels seus usuaris una àmplia biblioteca virtual, un cercador de polítiques d'ocupació, i reflexions i anàlisis sobre les dades obtingudes.

TEMES D'ACTUALITAT

EL COOPERATIVISME I L'ECONOMIA SOCIAL, REFORÇATS EN EL 33É CONGRÉS INTERNACIONAL DEL CIRIEC, CELEBRAT EN VALÈNCIA

Tema d'actualitat coordinat per:

José Luis Monzón Campos, director de CIRIEC-Espanya y Comissari del Congrés; Rafael Chaves Ávila, president de la Comissió Científica de CIRIEC-Espanya i del Comité Científic del Congrés, y José Juan Cabezuelo, director de Comunicació de CIRIEC-Espanya

UN CONGRÉS PER A L'IMPULS DE L'ACCIÓ COL·LECTIVA

José Luis Monzón Campos

Durant els dies 13, 14 i 15 de juny s'ha celebrat en el Palau de les Arts, de la Ciutat de les Arts i de les Ciències de València, el 33 Congrés Internacional del CIRIEC amb el lema "Noves dinàmiques mundials en l'era post-Covid: desafiaments per a l'economia pública, social i cooperativa". El Congrés ha comptat amb la participació de 1.217 congressistes i convidats de 33 països, amb 300 propostes de comunicació rebudes, de les quals 184 van ser acceptades i 132 es van defensar de manera presencial en 19 sessions que van abastar 20 eixos temàtics.

Les pàgines que segueixen recullen les intervencions realitzades en la sessió inaugural del dia 13 de juny, les conferències pronunciades per dues dels ponents més rellevants, Paul Krugman i Mariana Mazzucato, el programa i l'ampli llistat de comunicacions presentades, i les intervencions de la sessió de clausura. Es tracta en suma dels discursos de:

- Joan Ribó, Alcalde de València.
- Adoración Mozas, Presidenta de CIRIEC-Espanya
- Emili Villaescusa, President de la Confederació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana (Concoval).
- Juan Antonio Pedreño, President de CEPES i de "Social Economy Europe"
- Alain Arnaud, President de CIRIEC-Internacional.
- Mavi Mestre, Rectora de la Universitat de València.
- Nicolas Schmit, Comissari Europeu d'Ocupació i Drets Socials.
- Ximo Puig, President de la Generalitat Valenciana.
- Paul Krugman, Premi Nobel d'Economia 2008.
- Mariana Mazzucato, Directora de l'Institut per a Innovació i Propòsit Públic en l'University College London.
- Joaquín Pérez Rey, Secretari d'Estat d'Ocupació i Economia Social.
- Rafael Climent, Conseller d'Economia Sostenible.

El Congrés ha comptat amb un ampli patrocini, de l'Ajuntament de València, Generalitat Valenciana, Ministeri de Treball i Economia Social, de la Universitat de València i de les empreses d'economia social valenciana.

A l'hora de fer balanç d'aquest Congrés m'atrevisc a destacar dues conclusions principals i una reflexió final: la primera d'elles és que els grans desafiaments

als quals s'enfronten les nostres societats (canvi climàtic, pandèmies, desigualtats socials, precarització del treball, moviments migratoris, transició digital i altres), només poden ser afrontats amb possibilitats d'èxit des d'una potent acció col·lectiva, tant la impulsada per l'actuació dels governs, com la promoguda des de la societat civil a través d'iniciatives d'emprenedoria col·lectiva.

La segona conclusió és que el cooperativisme i l'economia social són el millor instrument per a promoure aqueixes iniciatives d'emprenedoria col·lectiva. Aquest ha sigut un dels principals punts de trobada i coincidència de les ponències i comunicacions presentades en el Congrés, conclusió recolzada per l'autoritat dels dos ponents de màxim nivell que es van donar cita en el Congrés, el premi Nobel d'Economia Paul Krugman i l'economista Mariana Mazzucato. Krugman va subratllar que el cooperativisme i l'economia social són determinants per a reduir les desigualtats socials i han de formar part del puzle que faça front al desafiament del canvi climàtic.

Per part seua, Mazzucato va destacar que "no hi ha cap model millor que el cooperativisme per a encarar els canvis necessaris en la manera de fer economia, no és un model perfecte, però és un gran exemple" i va concloure que tant Espanya com la Comunitat Valenciana constitueixen un gran exemple d'aquesta manera diferent de fer economia.

I una reflexió final. A molts congressistes vinguts d'altres països els va cridar l'atenció la implicació de les cooperatives valencianes i l'economia social en el patrocini del Congrés i l'activa col·laboració de les Universitats Valencianes. Una imatge val més que mil paraules, i el panell gràfic dels patrocinadors del Congrés mostra bé a les clares el suport de les administracions públiques i el cooperativisme i els estrets vincles entre l'economia social valenciana i les universitats. L'èxit d'aquest Congrés és la conseqüència de la interacció entre acció i reflexió, teoria i pràctica i que projecta a tothom una imatge solvent i moderna del cooperativisme i l'economia social.

José Luis Mozón Campos
Comissari del 33 Congrés Internacional del CIRIEC
Catedràtic Honorari d'Economia Aplicada de la Universitat de València
President d'honor de CIRIEC-Internacional

33 CONGRÉS INTERNACIONAL DEL CIRIEC, VALÈNCIA 2022

BENVINGUDA DE L'ALCALDE DE VALÈNCIA, JOAN RIBÓ

Com a alcalde de València, és un plaer que la nostra ciutat aculla el 33 Congrés Internacional de CIRIEC, dedicat a "Les noves dinàmiques en l'era post-COVID: desafiaments per a l'economia pública, social i cooperativa".

Aquesta és la segona ocasió que es realitza aquest Congrés Internacional a València, la primera vegada va ser fa 30 anys, en 1992. En aqueix moment el motiu del congrés va ser "Les empreses públiques, socials i cooperatives dins de la nova Europa". Aqueix any es complien 6 anys de l'entrada d'Espanya en la CEE, 1986, i també de la constitució aqueix mateix any de CIRIEC-Espanya ací en la Facultat d'Economia de la Universitat de València. També en 1992 es va signar el Tractat de Maastricht, que va marcar la posada en marxa de la Unió Europea, tal com la coneixem hui.

En 2022 ens trobem una economia espanyola totalment integrada en el mercat europeu, en l'àmbit de la Comunitat Valenciana les empreses públiques, socials i cooperatives juguen un paper fonamental en els processos d'innovació, digitalització i de transició ecològica, a més de que el tercer sector funciona com una excel·lent corretja de transmissió entre l'administració i el sector empresarial.

Però casualment també advertim una situació d'incertesa. Tal com ocorria en 1992, després de la crisi sociosanitària del COVID i en ple procés de recuperació, ens enfrontem a un augment de la inflació sense precedents, fins i tot major que la de 1992, i amb la perplexitat creixent després de l'esclat del conflicte bèl·lic a Ucraïna.

Estem davant un dels majors reptes en la història recent de la humanitat i esperem que aquest congrés ens done una mica de llum perquè entre tots puguem prendre les decisions oportunes.

Europa està jugant un paper protagonista davant aquest desafiament sense precedents, primer amb la compra centralitzada de vacunes enfront del COVID per a tots els països, després amb la posada en marxa dels fons Next Generation destinats a accelerar els

"Com a alcalde de València, és un plaer que la nostra ciutat aculla el 33 Congrés Internacional de CIRIEC, dedicat a les noves dinàmiques en l'era post-COVID: desafiaments per a l'economia pública, social i cooperativa".

"Estem en ple procés d'elaboració de l'estratègia urbana València 2030, en la qual apostem per una ciutat plenament descarbonitzada, on l'economia circular siga protagonista de les relacions socioeconòmiques i en la qual la innovació i la retenció del coneixement siguen transversals a tots els eixos d'acció".

processos de transició ecològica i de digitalització, i finalment amb la resposta a la invasió d'Ucraïna per part de Rússia, a través de sancions i d'ajudes.

A la ciutat de València estem en ple procés d'elaboració de la nostra Estratègia Urbana València 2030, basada en el compliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible i l'Agenda Urbana. En aquesta estratègia apostem clarament per una ciutat plenament descarbonitzada, on l'economia circular siga protagonista de les relacions socioeconòmiques i en la qual la innovació i la retenció del coneixement siguen transversals a tots els eixos d'acció.

Hem optat per l'estratègia de 'missions', perquè a València entenem que la innovació és un viatge col·lectiu i no una destinació individual. Treballem per una València més saludable, més sostenible, més compartida, més pròspera, més creativa i més mediterrània. Això és el que volem ser, la qual cosa ens caracteritza i al que aspirem.

Sabem que la Missió Climàtica València 2030 ens ajudarà a aconseguir aqueixa València desitjada i somiada. Però com abordem les grans transformacions per a descarbonitzar la nostra ciutat assegurant una transició justa? Com assegurem que els perdedors no són les mateixes persones de sempre, les més desfavorides? Com ens cerciorem que no generem majors desigualtats, sinó que les reduïm?

El compromís de la ciutat amb la transició ecològica i la lluita contra el canvi climàtic és gran. No obstant això, no ens val fer-ho de qualsevol forma. El com es fa és fonamental.

Mariana Mazzucato ho explica molt bé quan parla de la gran política europea del GREEN DEAL, el pacte verd. Pacte verd són dues paraules: PACTE i VERD. Ens hem centrat molt en la paraula VERDA, però la paraula PACTE és, almenys, igual d'important.

PACTE significa que hem d'arribar a un gran consens perquè aquestes transicions no augmenten les desigualtats i, al contrari, contribuïsquen a reduir-les. Quan qualsevol part de la població queda exclosa ens allunyem del desenvolupament sostenible. Fracassem com a societat.

Per tot això, el com lluitem contra el canvi climàtic és fonamental per a València i ací la transició social justa serà un element transversal en totes les polítiques públiques i ha de ser part d'aqueix gran PACTE VERD a nivell de ciutat.

L'objectiu del congrés que hui s'inicia és analitzar les noves dinàmiques econòmiques, socials i mediambientals des de la perspectiva de les oportunitats que confereix tant a l'economia pública com a l'economia social. Els nous models de governança, especialment els nous partenariats entre l'economia pública i l'economia social, constituiran també àmbits centrals d'atenció.

Esperem que intervencions com la de Paul Krugman ens ajuden a aclarir si existeix risc d'estagflació o si aquesta implicarà una possible recessió en els pròxims semestres. El que tenim clar és que, davant una crisi econòmica tal com ha ocorregut en les anteriors, l'economia social i cooperativa són una recepta eficaç per a compensar les conseqüències que comparteixen totes les recessions i així aconseguir avançar cap a una societat més justa i redistributiva.

Estic segur que la reflexió crítica i l'anàlisi seran extraordinàriament interessants per a donar resposta a algunes dels reptes clau que enfrontem en l'actualitat.

Els desitge un congrés molt fructífer i una feliç estada a València.

33 CONGRÉS INTERNACIONAL DEL CIRIEC, VALÈNCIA 2022

SALUTACIÓ DE LA PRESIDENTA DE CIRIEC-ESPANYA, ADORACIÓN MOZAS

Voldria agrair la confiança que el CIRIEC-Internacional va depositar en el CIRIEC-Espanya per a l'organització del 33 Congrés Internacional. És el tercer que organitzem a Espanya amb el que, malgrat les dificultats que origina organitzar un esdeveniment d'aquestes característiques, tenim experiència acumulada i aquesta ciutat és idònia per a fer-ho.

El congrés es compon de 6 sessions plenàries a més de la d'inauguració i sis tallers paral·lels on s'abordaran temes de màxima actualitat de l'Economia Pública, Social i Cooperativa.

Comptem a més amb oradors nacionals i internacionals de màxim nivell, prestigiosos polítics, membres de la Comissió Europea, investigadors de primer nivell en economia pública social i cooperativa, representants de les entitats de l'Economia, publica social i cooperativa a nivell internacional, entitats representants dels treballadors, etc. A tots ells vull mostrar el meu agraïment per acceptar la nostra invitació.

Obrirà el congrés el Premi Nobel d'Economia Paul Krugman, al qual agraïsc el seu interés per estar i per impartir la conferència inaugural. També, encara que no és present encara a València, m'agradaria agrair a Mariana Mazzucato la seua disposició a acceptar ser la conferenciant que clausure el congrés.

Però aquest congrés és especial. S'uneix al mateix un congrés científic en el qual participen més de 400 investigadors de més de 40 països. S'han presentat més de 300 comunicacions i s'han seleccionat 180 per al seu defensa a partir de les 12:30 hores del segon dia de congrés. Els investigadors estudiem i la nostra missió és clara: visibilitzar a l'economia social perquè el seu reconeixement siga major.

No vull acabar sense agrair a totes les persones i entitats que han fet possible que aquest congrés s'estiga celebrant.

A la Conselleria d'Educació, Cultura i Esports per la cessió d'aquestes magnífiques instal·lacions en les quals es desenvoluparan les sessions.

I a tots els patrocinadors, que creuen en CIRIEC-Espanya i han contribuït amb les seues aportacions:

Al Ministeri de Treball i Economia Social

A la Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball de la Generalitat Valenciana

A Consum

A l'Ajuntament de València

A Florida Universitària

A Divina Pastora Seguros

Anecoop

Caixa popular

Universitat Internacional de València

Grup social ONCE

Cajamar

Al Port de València,

I a totes les institucions que han col·laborat amb aquest congrés.

Finalment, als treballadors del CIRIEC, que amb tanta il·lusió, esforç i implicació duen a terme quantes activitats proposem. Tenim sort amb el nostre equip.

Senyores i senyors, benvinguts al 33 Congrés del CIRIEC-Internacional!

33 Congrés Internacional del CIRIEC
València, 13 – 15 juny de 2022

PROGRAMA

DIUMENGE, 12 JUNY

20:00 **Recepció i còctel de benvinguda a la Terrassa l´Umbracle (Ciutat de les Arts i les Ciències)**

DILLUNS, 13 JUNY

MATÍ

8:30-9:00 **Acollida i inscripció dels participants.** Vestíbul principal del Palau de les Arts

9:00-10:30 **SESSIÓ PLENÀRIA D'INAUGURACIÓ. Sala Auditori**

Presenta: Sr. José Luis Monzón, Director Executiu de CIRIEC-Espanya, Comissari del Congrés

- Benvinguda de l'Alcalde de València, **Excm. Sr Sr. Joan Ribó**
- **Sra. Adoración Mozas**, Presidenta de CIRIEC-Espanya
- **Sr. Emili Villaescusa**, President de la Confederació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana
- **Sr. Juan Antonio Pedreño**, President de CEPES i de Social Economy Europe
- **Sr. Alain Arnaud**, President de CIRIEC-Internacional
- **Excma. Sra. Mavi Mestre**, Rectora Magnífica de la Universitat de València
- **Molt Hble. Sr. D. Ximo Puig**, President de la Generalitat Valenciana

10:30-11:00 **Pausa-café**

11:00-12:15 **SESIÓN PLENARIA 1**

Presenta: Sr. Rafael Chaves, President de la Comissió Científica de CIRIEC-Espanya

PREMI NOBEL D'ECONOMIA PAUL KRUGMAN. CONFERÈNCIA INAUGURAL

12:15-13:30 **SESSIÓ PLENÀRIA 2**

NOVES DINÀMIQUES MUNDIALS EN L'ERA POST-COVID

Modera: Sr. Alain Arnaud, President de CIRIEC Internacional i President de CIRIEC-França

- **Sra. Christie Morreale**, Vicepresidenta del Govern de Valònia, Ministra d'Ocupació, Formació, Sanitat, Acció Social, Igualtat d'Oportunitats i Drets de la Dona (Bèlgica)
- **Hble. Sra. Mónica Oltra**, Vicepresidenta de la Generalitat Valenciana i Consellera d'Igualtat i Polítiques Inclusives
- **Sr. Nicolas Schmit**, Comissari d'Ocupació i Drets Socials de la Comissió Europea (pendent de confirmació)

13:30-15:00 **Esmorzar de treball**

DILLUNS, 13 JUNY

VESPRADA · TALLERS PARAL·LELS

TALLER A: GOVERNANÇA (AULA MAGISTRAL)

15:00 **Modera: Sra. Heidrun Maier-De Kruijff**, Secretària General de VÖWG (Associació de Serveis Públics i Empreses Públiques d'Àustria, CIRIEC-Àustria)

- *Implicacions per a les empreses públiques de la Directiva europea sobre Informes de Sostenibilitat*, per la **Prof. Dra. Dorothea Greiling**, Presidenta de la Comissió Científica Internacional de CIRIEC, Universitat Johannes Kepler de Linz – JKU (Àustria)
- **Sr. Jean-Philippe Milésy**, Secretari General de l'Institut Polanyi i membre del Consell d'Orientació del CIRIEC-França
- **Sra. Ana Berenguer**, Directora General d'Anàlisi i Polítiques Públiques. Presidència de la Generalitat Valenciana (Espanya)
- *Preocupacions ambientals i ètiques: Com influeixen en el comportament individual?*, pel **Sr. Marco Marini**, Editor cap de *Annals of Public and Cooperative Economics (APCE)*, Universitat La Sapienza de Roma (Itàlia)

TALLER B: CO-CONSTRUCCIÓ DEL DESENVOLUPAMENT LOCAL (SALA MARTÍ I SOLER)

15:00 **Modera: Sr. Daniel Nagao Menezes**: Universitat Presbiteriana Mackenzie, CIRIEC-Brasil

- ***L'economia de preus basada en costos: descripció general del mercat immobiliari austríac,*** pel **Ing. Dr. Bernd Riessland**, President de la Unió Austríaca d'Associacions no lucratives de Construcció i Habitatge & **Dr. Gerald Kössl**, investigador de la Unió Austríaca d'Associacions no lucratives de Construcció i Habitatge (Àustria)
- *El paper exemplaritzant de l'Administració Regional com a dinamitzador de la construcció sostenible i innovadora*, per **Sra. Dra. Laura Soto**, Arquitecta, Secretària Autonòmica d'Arquitectura Bioclimàtica i Sostenibilitat Energètica, Generalitat Valenciana (Espanya)
- *La reconstrucció del mercat intern: estratègies de desenvolupament econòmic des de l'àmbit local i l'Economia Social i Solidària*, pel **Sr. Mario Mendoza Arellano**, Secretari de Previsió Social i de l'Habitatge del Sindicat de Treballadors de la Cambra de Diputats del Poder Legislatiu Federal (Mèxic)
- *Espai obert per a la innovació en la Universitat d'Agricultura de Cracòvia,* pel **prof. Dr. Ing. Tomasz Czech**, Universitat d'Agricultura de Cracòvia, Director del Centre de Transferència de Tecnologia (Polònia)

TALLER C: ALIANCES ECONOMIA PÚBLICA/ECONOMIA SOCIAL (AULA MAGISTRAL)

16:45 **Modera**: **Sr. Philippe Bance**, Université des Antilles (França)

- *L'associació entre la ESS i el sector públic a Tunísia: oportunitats i perspectives*, per **Sr. Hfaïedh Hfaïedh**, Secretari General Adjunt de la Unió General Tunisiana del Treball (TGLU), Vicepresident de CIRIEC-Tunísia
- **Sra. Teresa García**, Directora General d'Emprenedoria i Cooperativisme, Generalitat Valenciana
- *Què pensar, en col·laboració amb els veïns, per a millorar el transport?*, per **Prof. Shinichi Saito**, University of Shimane (Japó)
- *L'educació empresarial cooperativa en suport a les cooperatives a Costa Rica, basada en el model de spin-off social*, per **Sra. Montserrat Espinach**, Universitat Estatal a Distància – UNED i **Sr. Federico Li Bonilla**, Director Executiu de CIRIEC-Costa Rica, UNED (Costa Rica)
- *50 anys de fructífera col·laboració entre la Caisse d'Economie Solidaire Desjardins i diferents nivells de govern al servei de la societat quebequesa i dels seus ciutadans*, per **Sr. Marc Picard**, Director General de la Caixa d'Economia Solidària Desjardins, Québec (Canada)

TALLER D: TRANSICIÓ ECOLÒGICA JUSTA (SALA MARTÍ I SOLER)

16:45 **Modera: Sra. Carmen Marcuello**, Vicepresidenta de CIRIEC-Espanya i Presidenta de l´OIBESCOOP

- *Noves ocupacions verdes: Una oportunitat per al cooperativisme,* per **Hble. Sra. Mireia Mollà Herrera**, Consellera d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, Generalitat Valenciana (Espanya)
- *Cooperatives: un nivell essencial per a una transició ecològica justa en les nostres comunitats,* per **Sra. Marie-Josée Paquette**, Directora del Consell Quebequés de Cooperació i Mutualitat (CQCM) (Canadà)
- *Transicions socioambientals en l'economia social. De la teoria a la pràctica,* per **Sr. Juan Fernando Álvarez**, Pontifícia Universitat Javeriana, Bogotà (Colòmbia)
- *El paper de l'economia social i cooperativa per a una transició ecològica justa,* per **Sr. José Pablo Puzino**, President del IAIES-CIRIEC-Argentina

33 CONGRÉS INTERNACIONAL DEL CIRIEC, VALÈNCIA 2022

INTERVENCIÓ DEL PRESIDENT DE LA CONFEDERACIÓ DE COOPERATIVES DE LA COMUNITAT VALENCIANA, EMILI VILLAESCUSA

És un autèntic plaer i més que un privilegi acompanyar-vos aquest matí per a participar en la inauguració del 33é Congrés Internacional del CIRIEC, del qual la Presidenta de CIRIEC ja ens ha donat les pinzellades precises i jo no puc més que animar-vos a tots i totes a participar, agraint la vostra presència.

Que un Congrés Internacional d'aquestes característiques es realitze de nou a València, en la nostra Comunitat Valenciana, diu algunes coses que vull ressaltar.

Ací tenim la seu de CIRIEC-Espanya, i com bé sabeu, no per casualitat. Les nostres Universitats reuneixen un extraordinari planter de professors i investigadors que han fet del cooperativisme l'objecte dels seus estudis i la contribució dels quals a la divulgació científica del cooperativisme és, de veritat, impagable.

Hi ha més raons, dues més almenys:

- La proximitat que hi ha en la nostra Comunitat entre la Universitat i l'empresa cooperativa. Quan diem que les universitats han d'estar al servei de la societat, quan parlem de la transferència de coneixement i demanem que la tasca investigadora s'encamine cap al que necessiten les empreses, ens estem referint precisament al treball que fa, ací, CIRIEC, investigant sobre un model econòmic que és estratègic en el nostre territori: el cooperativisme. Les empreses necessitem a la Universitat per a avançar en el camí de la innovació, hui probablement més que mai. I les cooperatives tenim la sort de tindre a CIRIEC. Des de la Confederació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana col·laborem habitualment amb CIRIEC en l'elaboració d'informes i estudis. L'últim, fa escassament dos anys, un Informe, que s'alimenta contínuament, sobre l'Impacte Econòmic del Cooperativisme en la Comunitat Valenciana, que ens ajuda a quantificar la nostra realitat amb l'aval de qualitat, rigor i credibilitat que proporciona la Universitat.

- I l'altra raó, la Comunitat Valenciana és terra cooperativa. Ho és des de fa més d'un segle. El nostre cooperativisme és probablement el més plural d'Espanya i un dels més dinàmics. Som una referència en matèria de col·laboració públic-privada, polivalència i responsabilitat social. La col·laboració públic-privada és totalment necessària per a afrontar els reptes socioeconòmics actuals. Treballem cada vegada més per la polivalència, necessitem cooperatives que actuen integrant a diversos sectors, per a donar solucions a temes tan preocupants com la despoblació en els nostres territoris, i tot això cal fer-ho amb la responsabilitat social de la qual fem gala, no per pura estètica, sinó posant a les persones en el centre de les nostres actuacions.

La Confederació que presidisc -CONCOVAL-, és el màxim òrgan de representació de les cooperatives i de les seues organitzacions en la Comunitat Valenciana. El cooperativisme representa el 7,1% del PIB de la Comunitat i està format per més de 2.600 empreses, que generen quasi 80.000 ocupacions i associen al voltant de tres milions i mig de persones.

Emili Villaescusa: "Les nostres Universitats reuneixen un extraordinari planter de professors i investigadors que han fet del cooperativisme l'objecte dels seus estudis i la contribució dels quals a la divulgació científica del cooperativisme és, de veritat, impagable".

"El potencial de les cooperatives per a la reconstrucció és innegable. La major capacitat de resistència de les cooperatives està avalada per la història i per les xifres".

Tenim cooperatives de totes les grandàries, en tots els sectors econòmics i en tot el territori.

Dos de les cinc empreses més grans de la Comunitat són cooperatives: CONSUM i ANECOOP, les quals tindreu ocasió d'escoltar en les sessions plenàries de demà. València és la província d'Espanya amb més persones treballant en cooperatives.

El potencial de les cooperatives per a la reconstrucció és innegable. La major capacitat de resistència de les cooperatives està avalada per la història i per les xifres. Les nostres cooperatives han recuperat el nivell d'ocupació i facturació immediatament anterior a la pandèmia.

En les cooperatives de consum l'ocupació ha crescut un 13% respecte a 2019 i en la resta de cooperatives, l'ocupació és pròxima a aconseguir els nivells pre-pandèmia.

Del cooperativisme valencià destaca la seua absoluta pluralitat. Tenim fórmules pràcticament genuïnes i altres, la implantació de les quals en el nostre territori és especialment significativa.

- El cooperativisme elèctric: germen de les principals comunitats energètiques.
- Les cooperatives agroalimentàries: principal agent de vertebració territorial i desenvolupament rural.
- Les cooperatives de crèdit: hui dia, pràcticament les úniques entitats autòctones del sistema financer de la Comunitat.
- El cooperativisme valencià d'ensenyament: focus d'innovació pedagògica i principal agent d'ensenyament laic concertat. Formació al llarg de la vida, des d'ensenyament infantil fins a estudis universitaris.
- El cooperativisme de treball associat, molt divers, és la fórmula preferida dels emprenedors per a crear empreses col·lectives participades.
- I altres com les de consumidors, les de serveis, les de transport o les d'habitatges, que estan explorant noves formes de col·laboració.

La cooperativa és, en definitiva, una fórmula:
- Compromesa amb el territori.
- Generadora d'ocupació estable i de qualitat.
- Socialment responsable.

Recentment, des de CONCOVAL hem elaborat un Pla Estratègic per als pròxims 4 anys, amb el propòsit d'aconseguir per a les cooperatives un entorn adequat d'influència i representació, que contribuïsca a millorar la seua competitivitat, i on comptem amb la Universitat per a continuar analitzant els principals indicadors d'evolució del cooperativisme valencià i donar suport a l'elaboració dels informes pertinents, així com seguir en aqueix treball a llarg termini i amb mirada llarga que necessita la divulgació cooperativa cap a la societat, sobretot a les persones joves i a les emprenedores, modernitzant el relat i actualitzant el discurs.

En aqueix camí comptem també amb la resta d'organitzacions de l'economia social integrades en CEPES, la Confederació Empresarial Espanyola de l'Economia Social.

També, aquest Pla Estratègic reafirma la necessitat d'alinear l'acció de CONVOVAL amb l'Agenda 2030 i convertir el cooperativisme valencià en un referent de compromís amb els ODS i amb el progrés socioeconòmic de la Comunitat.

Així mateix, el Pla estratègic està alineat encara amb el Pla Fent Cooperatives, que és un pla de suport i foment, impulsat pel Consell Valencià del Cooperativisme, òrgan paritari del sector i l'Administració, integrat en la Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball, i que podeu conéixer aquesta vesprada en un dels tallers amb la Directora General d'Emprenedoria i Cooperativisme, Teresa García.

Per a finalitzar, agrair l'oportunitat de participar en aquesta sessió inaugural i desitjar-vos un feliç Congrés.

Moltes gràcies.

33 CONGRÉS INTERNACIONAL DEL CIRIEC, VALÈNCIA 2022

INTERVENCIÓ DEL PRESIDENT DE CEPES I DE 'SOCIAL ECONOMY EUROPE', JUAN ANTONIO PEDREÑO

Bon dia a tots, i felicitats, felicitats primer a la Generalitat Valenciana, per les polítiques que desenvolupa en aquesta Comunitat i pel teixit empresarial que tan brillantment ha presentat Emili Villaescusa, que jo crec que és un exemple per a tota Espanya i per a tota Europa. A més, sou pioners en l'elaboració de moltes de les polítiques que s'estan posant en marxa en els nostres territoris.

Felicitats també a CIRIEC-Espanya i al CIRIEC-Internacional per aquest Congrés, que es realitza en un moment molt significatiu per a l'Economia Social, per l'efervescència que s'està produint en aquest moment entorn d'aquest model empresarial.

Fa uns mesos que s'ha aprovat un Pla d'Acció Europeu per a l'Economia Social. Potser la major i impressionant política pública de la Unió Europea fins al moment. Un pla que reconeix i dona visibilitat al potencial de l'Economia Social en tots els Estats membres i a la Unió Europea.

Un pla que reforçarà la coherència entre les diferents Institucions europees, Estats membres, Administracions Regionals i Locals. Alguna cosa que és fonamental per a poder maximitzar la contribució de l'Economia Social als objectius de la Unió Europea.

Ja no hi ha cap dubte, l'Economia Social és un agent de canvi per a liderar les grans transformacions socials, econòmiques i mediambientals. És un instrument empresarial estratègic per a avançar cap a unes transicions verdes i digitals justes i inclusives.

Per això, ha sigut identificat per la Comissió Europea com un dels 14 ecosistemes industrials per a afrontar els grans desafiaments d'Europa.

Un pla que ens proporcionarà instruments concrets per a desenvolupar l'Economia Social i créixer, principal repte que té l'Economia Social perquè es generen entorns favorables als països i per a tindre major capacitat d'influenciar en l'elaboració de polítiques públiques que fomenten i desenvolupen l'Economia Social.

A Europa són més de 2,8 milions d'empreses i 14 milions de treballadors i treballadores (6,3% de l'ocupació). El nostre repte és créixer fins al 10%, de manera que en el 2030, l'ocupació en l'Economia Social se situe en els 22 milions d'ocupacions.

Però sobretot i com molt bé indica el títol del Pla d'Acció, "Construir una economia que funcione per a les persones"; solidària, generadora d'una ocupació digna i inclusiva capaç de reduir desigualtats generadores de cohesió social i territorial i els objectius de la qual coincideixen plenament amb els de la Unió Europea: Construir una Europa més justa, més democràtica i més sostenible.

Estem en un moment crucial però feliç. Crucial perquè es posen en marxa instruments que tenim el deure d'aprofitar en el convenciment que serviran per a

Juan Antonio Pedreño: "Estem en un moment crucial però feliç. Crucial perquè es posen en marxa instruments que tenim el deure d'aprofitar en el convenciment que permetran que es puguen abordar els canvis necessaris perquè l'Economia Social cresca i es consolide."

donar suport a una part molt important del sistema productiu i permetran que es puguen abordar els canvis estructurals, sistemàtics i d'impacte, necessaris perquè l'Economia Social, l'ecosistema de l'Economia Social cresca i es consolide.

I feliç perquè s'ha aprovat aquest Pla d'Acció (secundat per totes les institucions) i perquè el Comité de Monitoratge de la declaració de Luxemburg, grup informal compost per 23 Governs de la UE, ha aprovat mesures conjuntes per a desenvolupar aquest model empresarial en cadascun dels seus països.

Fa a penes tres dies, d'una banda, l'OCDE ha aprovat resolucions per a desenvolupar l'Economia Social a nivell global. Per una altra, la OIT per primera vegada en els seus 103 anys d'història i en un moment històric, ha debatut i adoptat conclusions sobre el treball decent i l'Economia Social.

I el Govern d'Espanya el passat 31 de maig va aprovar un PERTE (Pla Estratègic de Recuperació incardinat en els Fons de Recuperació i Resiliència) dotat amb més de 800 milions d'euros perquè l'Economia Social canvie d'escala, per a donar suport a la seua adaptació i lideratge en nous sectors emergents a través d'ocupacions de qualitat i projectes transformadors en els territoris que donen resposta als canvis demogràfics, promoure models d'empreses inclusives i sostenibles i facilitar la recuperació d'empreses.

I a més han tingut lloc esdeveniments significatius, com són la Conferència d'Estrasburg, en el marc de la Presidència de la UE del Govern de França, que va reunir més de 2.000 persones, i a Espanya, on CEPES en col·laboració amb el Ministeri de Treball i Economia Social va organitzar un acte commemoratiu del 10é Aniversari de la Llei de Economia Social.

S'obri una etapa ambiciosa per a l'Economia Social a Espanya i a Europa. El nostre país fa un salt de qualitat en la seua aposta permanent per fer créixer un model empresarial que constitueix una part essencial del teixit empresarial i social d'Espanya.

Permeten-me que assenyale, encara que amb un punt de modèstia, que Espanya lidera el desenvolupament de l'Economia Social a Europa. A més del PERTE (únic país que compta amb ell), té un programa operatiu d'inclusió social i Economia Social, POISES per a fer que els Fons Estructurals arriben a les empreses. Existeix un Ministeri de Treball i Economia Social, que a més manté una Vicepresidència del Govern, amb una estratègia de país i una desena de pactes i estratègies regionals.

Són avanços molt il·lusionants tant a Espanya com a Europa i en el món, avanços que constaten aqueix canvi d'escala que està experimentant l'Economia Social i sobretot com es percep a l'Economia Social, com un motor de canvi perquè cada vegada més persones aposten per aquest model.

Per a això, el vector Visibilitat, que també proposa el Pla d'Acció, és fonamental. Perquè es conega i reconega el paper de l'Economia Social necessitem demostrar, mesurar l'impacte social que tenen les empreses. Per a això i per a posar en valor els comptes de l'Economia Social, el paper de CIRIEC és fonamental i és un aliat imprescindible per a l'Economia Social.

Per a contribuir a més a millorar la interlocució en espais com el Diàleg Social.

Hi ha milions de treballadors i treballadores, especialment en l'Economia Social, la cultura de la qual ha superat els marcs restrictius de les relacions de poder tradicional entre el capital i el treball.

Institucions a la frontera entre el públic i privat, i per reformar les estructures econòmiques i socials han de ser presents en el diàleg social. Hem de ser presents, el país no es pot permetre el contrari.

I molt menys en moments tan convulsos com els actuals, quan l'Economia Social es fa més necessària que mai per a aconseguir l'equilibri entre la competitivitat econòmica, la resiliència i la sostenibilitat social i mediambiental.

Ací no acaba res, aquest és el punt d'eixida perquè l'Economia Social allibere tot el seu potencial, i estiga representada on s'elaboren totes les polítiques públiques. Estem no sols davant una gran oportunitat perquè les empreses d'Economia Social, (cooperatives, societats laborals, empreses d'inserció, centres especials d'ocupació, mutualitats, confraries de pescadors i associacions del sector de la discapacitat) cresca i es consolide, sinó per a influir en la resta de les empreses mercantils i per a aconseguir societats més justes i inclusives canviant el component ètic de les decisions polítiques, socials i econòmiques.

Hui, amb aquest acte contribuïm a això. Moltes gràcies pel vostre treball.

Feliç Congrés.

33 CONGRÉS INTERNACIONAL DEL CIRIEC, VALÈNCIA 2022

INTERVENCIÓ DEL PRESIDENT DEL CIRIEC-INTERNACIONAL, ALAIN ARNAUD

Senyores i senyors, benvolguts amics,

En nom del CIRIEC-Internacional m'agradaria agrair-los sincerament la seua participació en aquest 33é Congrés Internacional. També vull agrair a CIRIEC-Espanya l'excel·lent organització d'aquest esdeveniment, en aquest prestigiós Palau de les Arts Reina Sofia. I gràcies també al Consell Científic pel ric programa d'aquest congrés.

No sorprendré a ningú dient que estem en un món de grans dificultats. El període sense precedents que estem travessant és sens dubte traumàtic i provoca ansietat. Deixarà considerables danys econòmics, socials i humanitaris, amb la greu crisi sanitària de la covid-19, que s'ha convertit en un problema de llarga duració, i amb aquesta sorprenent situació bèl·lica en el nostre continent europeu, les conseqüències humanes de la qual són ja desastroses i podrien, per desgràcia, arribar a ser-ho a escala mundial.

Però aquest període haurà posat de manifest amb més força les conseqüències nefastes d'aquest sistema econòmic, que procedeix de les teories americanes dels anys 80, promogudes per Friedman, Stigler, Knight i altres, que preconitzen la llibertat absoluta dels mercats i el desenteniment dels Estats, als quals es convida a reduir dràsticament les seues polítiques públiques de regulació i protecció. Les crisis no són fruit de la casualitat, sinó la conseqüència de l'excessiva llibertat atorgada als mecanismes econòmics i financers globals, amb l'efecte, certament, del progrés generat per la ciència i les noves tecnologies, però sobretot la pèrdua de consciència de l'interés general, l'augment de les desigualtats de renda i riquesa, i l'afebliment de l'acció pública que garanteix la cohesió social.

Aquest sistema econòmic neoliberal, que es basa fonamentalment en el dogma que el mercat ho regula tot, genera de fet cada vegada més desigualtats, perquè té un gran defecte: no sap distribuir amb justícia la riquesa produïda. Com podem acceptar que el 10% de les persones més riques posseïsquen el 75% de la riquesa mundial? A més, aquest sistema es preocupa poc per la preservació dels béns comuns i del medi ambient, ja que el seu objectiu és obtindre una rendibilitat a curt termini sense preocupar-se pel futur dels recursos naturals ni per la qualitat de vida de la població. També sabem que la revolució digital ha donat

Alain Arnaud: "És més necessari que mai retornar al món l'estabilitat que està perdent, donar a les nostres societats un sentit més social i solidari, amb la consciència que un futur millor depén de models econòmics que organitzen el repartiment i la solidaritat, que respecten els drets humans i socials, i que preserven els béns comuns i el medi ambient."

lloc a l'aparició de poderosos grups supranacionals les accions dels quals estan canviant profundament no sols la manera de produir, consumir i comerciar, sinó també les relacions entre els individus i l'organització de les nostres societats, al mateix temps que existeix un gran risc que soscaven la sobirania dels Estats.

Per tant, és més necessari que mai retornar al món l'estabilitat que està perdent, donar a les nostres societats un sentit més social i solidari, amb la consciència que un futur millor depén de models econòmics que organitzen el repartiment i la solidaritat, que respecten els drets humans i socials, i que preserven els béns comuns i el medi ambient.

I aquest és precisament el sentit del treball realitzat pel CIRIEC, que es dedica íntegrament a aquestes formes d'economia que busquen l'interés col·lectiu. En aquest sentit, el CIRIEC, 75 anys després de la seua creació, està d'acord amb el desig del seu fundador, el professor Edgard Milhaud, de desenvolupar la cooperació entre els diferents agents de l'economia d'interés col·lectiu. Desitja que aquesta economia estiga al servei d'una humanitat "que es faça cada vegada més propietària del seu destí, emancipar-se de tota explotació i de tota servitud, en el ple respecte de les llibertats i dels drets de la persona humana i de la pau".

En el context actual, en el qual existeix el risc d'una conflagració mundial, aquestes paraules, pronunciades després de la Segona Guerra Mundial, adquireixen un significat especial i mereixen ser meditades per tots i cadascun de nosaltres, especialment per les generacions més joves.

Per això, els desitge a tots un fructífer treball durant aquest 33é Congrés dedicat a les noves dinàmiques globals i al paper que l'economia pública i social ha d'exercir en elles, perquè tots, i sobretot els nostres fills, tinguem un futur de pau i harmonia.

33 CONGRÉS INTERNACIONAL DEL CIRIEC, VALÈNCIA 2022

DISCURS DE LA RECTORA DE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA, MAVI MESTRE

Molt bon dia, bon dia. Per a mi és un vertader plaer veure que ens unim. Govern de la Generalitat, Universitat, ens unim per a donar el millor suport que pot tindre l'economia social i el cooperativisme. I el millor suport des del que la Universitat pot aportar: formació, innovació, investigació i transferència de coneixement.

Fa un segle, en el període d'entreguerres, ningú hauria imaginat que, ja entrades les primeres dècades del segle XXI, ens enfrontaríem a un conjunt de crisi de la magnitud de les quals encarem aquests temps.

L'optimisme derivat del progrés científic i del desenvolupament tecnològic, que ha augmentat l'esperança de vida i la qualitat de vida, particularment en el món occidental, mai hauria fet pensar que viuríem una crisi com la de la COVID-19.

Ja fa dècades que la comunitat científica alerta de la necessitat de revertir els efectes negatius d'un model de desenvolupament intensiu en el consum de recursos, amb efectes sobre el medi ambient i amb nivells de depredació del territori, especialment als països de l'hemisferi sud, que ens ha enfrontat a una crisi climàtica, com ha declarat el Parlament Europeu.

D'altra banda, en aquesta dinàmica de desenvolupament de nous vectors de creixement s'ha obert una bretxa social, com han evidenciat estudis econòmics recents, que s'ha aguditzat amb els efectes de la COVID.

En aquest context, quan el progrés científic ha permés crear vacunes que ens han conduït a superar la pandèmia, les aplicacions tecnològiques que ens han ajudat durant el confinament han catalitzat un conjunt de canvis socials.

Aquestes noves dinàmiques de consum i de producció acceleren la denominada quarta revolució industrial, i en aquest procés, les universitats públiques estem compromeses amb la investigació i amb la seua aplicació als teixits productius.

I, per descomptat, amb formar professionals qualificats per a un nou model productiu, així com per a les noves formes d'organització del treball. Un treball que ha de permetre conservar el model social europeu i millorar la qualitat de vida.

Mavi Mestre: "El Govern de la Generalitat Valenciana i la Universitat ens unim per a donar el millor suport que pot tindre l'Economia social i el Cooperativisme: formació, innovació, investigació i transferència de coneixement."

De la mateixa manera, els nostres vectors de creixement han de ser sostenibles i responsables.

I les universitats estem, també, compromeses no sols amb els valors de la sostenibilitat, sinó amb l'impuls a una societat més i millor formada, i més informada quan prolifera la desinformació, les fake-news i altres desordres informatius.

Una societat que ha de ser democràtica, igualitària, però també inclusiva.

Aquesta enumeració de qüestions, que els investigadors i investigadores de l'economia social i cooperativa coneixen bé, no deixa de ser part dels principis cooperatius. De les formes d'organització pròpies d'una economia social.

Per això és un honor participar en la inauguració d'aquest congrés.

I és un orgull que el congrés internacional de CIRIEC se celebre en la nostra universitat perquè, com saben, la seu de CIRIEC-Espanya es troba dins d'ella. I serà en la Facultat d'Economia de la Universitat de València on es desenvoluparan algunes sessions de treball d'aquest Congrés.

No podia ser d'una altra manera en el nostre cas, perquè la Universitat de València, fundada en 1499 pels Jurats d'aquesta ciutat, és una universitat pública, compromesa amb la nostra societat, que treballa al costat del nostre Ajuntament i la Generalitat per a contribuir al desenvolupament de València i de la Comunitat Valenciana.

I contribuïm, com a primer destí Erasmus d'Europa, a la projecció d'una ciutat mil·lenària, terra acollidora i innovadora.

Innovació com la que impulsa el govern de la Generalitat, amb qui treballem estretament en els projectes de conversió de València en un focus d'atracció de talent i d'indústries innovadores.

Vull agrair a l'Alcalde de València i al President de la Generalitat la seua confiança i suport a la Universitat de València; i al president de CIRIEC-Internacional, així com a la presidenta de CIRIEC-Espanya, la confiança depositada a València i en la seua Universitat degana.

La qualitat de les sessions i tallers d'aquest Congrés evidencien la visió de CIRIEC d'un món en transformació, i estic convençuda que contribuiran a traçar trajectòries de futur que ens permeten superar els reptes als quals em referia anteriorment.

Vull acabar aquesta intervenció agraint a totes i tots els participants en aquest Congrés el seu treball; són temps complexos, també en l'àmbit de la investigació, després de períodes de crisis econòmiques com els que hem viscut.

En períodes de superació de crisis passades és moment d'agrair el compromís i el treball de les persones amb vocació científica i docent, que contribueix al progrés de la ciència, base de l'avanç de la Humanitat. Moltes gràcies.

I, finalment, gràcies a totes les persones que han fet possible aquest congrés; a l'equip humà que ha treballat per a presentar un congrés d'aquesta qualitat científica que compta amb la brillant conferència inaugural del professor Paul Krugman.

Personalitze aquest agraïment en el professor Rafael Chaves, catedràtic d'Economia Aplicada de la Universitat de València, president de la Comissió Científica de CIRIEC-Espanya, i en el també catedràtic de la Universitat de València, José Luis Monzón, hui professor honorari, director executiu de CIRIEC-Espanya i Comissari del Congrés. Home compromés, destacat per la seua contribució a l'avanç de l'economia social.

En aqueix compromís poden comptar, sempre, amb la Universitat de València.

33 CONGRÉS INTERNACIONAL DEL CIRIEC, VALÈNCIA 2022

DISCURS D'INAUGURACIÓ DEL PRESIDENT DE LA GENERALITAT VALENCIANA, XIMO PUIG

Senyores i senyors,

Moltes gràcies per aquesta invitació.

Aquest Centre d'Investigació sobre Economia Pública, Social i Cooperativa afona les seues arrels en 1947. Va sorgir de les cendres de la pitjor guerra. I simbolitza com, de la nit més fosca, va emergir el millor invent polític de la Història: L'Estat del Benestar. Un model social que, més enllà de l'economia, protegeix la dignitat de cada persona.

És un immens honor compartir hui panell amb un dels grans defensors d'aquest model: Paul Krugman. Un referent en el pensament econòmic per a tots els progressistes d'Europa. Un aliat en un lloc del món, els EUA, on el "vent de la Història" torna a bufar en la direcció correcta. I amb permís del senyor Krugman, li ampre 3 frases.

La primera és sobre Ocupació. Diu Krugman: "Els llocs de treball proporcionen ingressos, però també aporten dignitat. Estar en l'atur és molt més perjudicial per a la felicitat del que es pot explicar pels dòlars perduts". Aquesta és una idea central. L'ocupació decent és la pedra angular d'una Societat de Respecte. I alguna cosa està canviant: Als EUA, Biden exigeix millors ocupacions. A Europa, Scholz puja un 22% el SMI. I a Espanya es pacten millors contractes amb els empresaris. Hui, en la Comunitat Valenciana tenim 400.000 ocupacions més que fa 7 anys. Aqueix progrés en "treball digne" és bàsic per a la convivència, i també per a la inclusió. I ací porteu 75 anys treballant per ella.

I això és absolutament necessari. Perquè tots no naixem iguals. Però tots tenim igual dret al treball. Sense excepcions. Sense asteriscos. Sense lletra xicoteta. Tots tenim el mateix dret al treball. Per tant, igualar en oportunitats és una exigència democràtica.

Segona idea: Inversió Social. Diu Krugman: "Alguns polítics creuen que només la despesa en carreteres pot considerar-se una inversió de futur. Les proves demostren l'elevada rendibilitat de la despesa en persones. I seria profundament irresponsable" -afig

Ximo Puig: “Necessitem reconstruir millor, un keynesianisme intel·ligent, i el moment és ara. Si de la 2a Guerra Mundial va sorgir l'Estat del Benestar, de la pandèmia ha d'emergir la Societat de la Inclusió".

el professor Krugman- "no invertir tant en persones com en ciment”.

Com no estar d'acord? Més que una despesa, la Justícia Social és una inversió amb “dividends” socials. En la pandèmia, cada euro públic ha salvat vides. I en la recuperació, cada euro públic salvarà ocupacions i famílies. Amb el paper decisiu -aquesta vegada sí- d'Europa.

Aqueixa mirada social és el que diferencia aquesta crisi de la Gran Recessió de 2008. Llavors es van eliminar drets i es va deixar caure a moltes persones. Deixar caure a una sola persona ja és massa. I llavors es va deixar caure a moltes. Els populismes de hui beuen d'aqueixes injustícies ineficients d'ahir. Ací està l'origen, i la constatació, que “cap política és neutra”.

Aquella ruptura va ser un sisme amb dures rèpliques per a la convivència. Perquè el populisme només corprenga on hi ha material inflamable. Per això, combatre les causes de desigualtat és protegir -també- la democràcia. La Comunitat Valenciana treballa amb aqueixa mirada:

• Hem incrementat el personal sanitari en 16.000 persones

• Hem elevat la despesa social de 10.000 a 17.000 milions d'euros

• Hem contractat 13.000 nous docents

• I ara, com a gran objectiu, universalitzarem l'educació gratuïta de 0 a 3 anys

Infància i Formació. Reforçar totes dues esferes és essencial. Perquè ací comencen les desigualtats. I perquè la Gran Transformació en marxa requereix transformar les capacitats laborals.

I tercera i última idea: Reconstruir Millor. Diu Krugman: “La lliçó d'aquesta època és que, en una crisi o en èpoques de calma, el Govern pot fer molt per a millorar la vida de la gent”. Com reivindica Mariana Mazzucato, els governs no han de limitar-se a pagar els “plats trencats” de les crisis.

Els governs també poden emprendre i promoure una transformació inclusiva:

Un: Donant suport a la Nova Indústria enfront de l'abandó industrial de fa dècades.

Dos: Impulsant el nou paradigma que converteix la Sostenibilitat en Ocupacions gràcies a la Innovació (L'exemple és la gigafactoria de Volkswagen)

I Tres: Forjant un Gran pacte energètic.

En això consisteix “Reconstruir Millor”. No n'hi ha prou amb el keynesianisme. Necessitem un “keynesianisme intel·ligent” que empente en la direcció correcta. I el moment és ara. Si de la 2a Guerra Mundial va sorgir l'Estat del Benestar, de la pandèmia ha d'emergir la Societat de la Inclusió. Amb respecte al Planeta i amb respecte a la Igualtat real. És la gran causa del nostre temps.

Senyores i senyors: En plena crisi financera, Tony Judt va escriure “Alguna cosa va malament”. Encara ens afligeixen molts mals. Però també hi ha base per a l'optimisme. Urgeix modificar el relat catastrofista.

“Alguna cosa va bé” quan el món s'uneix per una vacuna que ha d'arribar a tots els països.

“Alguna cosa va bé” quan Europa alinea la seua major transformació amb el Repte Sostenible.

“Alguna cosa va bé” quan la “Economia Pública” i la “Economia Social” sumen juntes per la igualtat.

Ara, el repte és que conformen una Aliança amb l'Economia de Mercat. Ho vam fer després de la 2a Guerra Mundial. Algunes vegades ens ha costat. Però com ha escrit Krugman: “Si no ho has aconseguit a la primera, torna a intentar-ho altra i una altra vegada”.

Moltes gràcies i feliç congrés.

33 CONGRÉS INTERNACIONAL DEL CIRIEC, VALÈNCIA 2022

MISSATGE DEL COMISSARI EUROPEU D'OCUPACIÓ I DRETS SOCIALS, NICOLAS SCHMIT

Estimats amics, gràcies per convidar-me a intervindre en el 33 Congrés Internacional del CIRIEC. Felicite el CIRIEC per proporcionar informació, investigació i publicacions sobre sectors i activitats econòmiques d'interés general i col·lectiu, en particular sobre economia social. També he rebut amb satisfacció el tema del Congrés d'enguany sobre Empreses Públiques, Socials i Cooperatives. Mentre ens recuperem de l'impacte de la pandèmia de COVID-19, impulsem una transició justa, ecològica i digital i recolzem als que fugen de la guerra a Ucraïna, hem de reforçar el model empresarial que està molt ben adaptat per a afrontar aquests reptes, a saber, l'economia social. Gràcies a les seues fortes arrels locals, l'economia social pot oferir solucions innovadores de baix a dalt a molts dels reptes globals de hui dia. Com el canvi climàtic, la digitalització i l'exclusió social. L'economia social treballa amb i per a les comunitats locals oferint respostes a les necessitats de les persones. El seu model empresarial és adaptable i resilient. En països de la UE de llarga tradició, l'economia social representa al voltant del 10% de l'ocupació remunerada i el 10% del PIB. Com a Espanya. No obstant això, en altres Estats existeix un potencial sense explotar, que ens agradaria veure aprofitat. Les entitats de l'economia social contribueixen a la inclusió social i laboral. Ajuden a no quedar-se arrere a dones, joves i treballadors vulnerables. El progrés que l'economia social ha aconseguit a Europa en els últims deu anys és una cosa de la qual hem d'estar orgullosos. Per a desenvolupar tot el seu potencial és important augmentar la visibilitat de l'economia social i crear un entorn jurídic i polític que permeta a l'economia social prosperar. Per això presentarem el Pla d'Acció Europeu per a l'Economia Social el mes de desembre passat. Un dels seus objectius és augmentar la visibilitat del sector i atraure als joves emprenedors. Un partenariat establit recentment per a millorar les competències en economia social i de proximitat, el ecosistema industrial, fa exactament això. El seu objectiu és millorar les competències digitals, d'emprenedoria social i de desenvolupament de capacitats per a abordar les transicions verda i digital. Des de cooperatives locals d'energia a projectes d'infermeria comunitària, passant per programes informàtics per a persones amb discapacitat auditiva o serveis integrats d'habitatge i treball. Hi ha moltes iniciatives prometedores d'economia social en tota Europa que podrien generalitzar-se. Només unint forces i oferint a les empreses socials els recursos adequats podrem aprofitar al màxim aquest impuls. El nostre objectiu és ajudar al fet que florisca una economia social pròspera a Europa, augmentar el seu impacte social, ampliar-la i inspirar a més joves perquè es convertisquen en emprenedors socials. Estic desitjant aconseguir aquests objectius junts. Moltes gràcies.

València
13 – 15 juny
de 2022

Palau de les Arts
Reina Sofía

33 Congrés Internacional del CIRIEC

Noves dinàmiques mundials en l'era post-COVID: desafiaments per a l'economia pública, social i cooperativa

UN CONGRÉS ORGANITZAT PER:

CIRIEC España · CIRIEC Internacional · GENERALITAT VALENCIANA Conselleria d'Educació, Cultura i Esport

AMB EL PATROCINI DE:

GOBIERNO DE ESPAÑA · MINISTERIO DE TRABAJO Y ECONOMÍA SOCIAL · DIRECCIÓN GENERAL DEL TRABAJO AUTÓNOMO, DE LA ECONOMÍA SOCIAL Y DE LA RESPONSABILIDAD SOCIAL DE LAS EMPRESAS · GENERALITAT VALENCIANA Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball · consum COOPERATIVA · AJUNTAMENT DE VALÈNCIA

AMB EL PATROCINI DE:

Florida Universitària · divina seguros · Anecoop · caixa popular · valenciaport Autoridad Portuaria de Valencia · viu Universidad Internacional de Valencia · grupo social ONCE · cajamar CAJA RURAL · consum COOPERATIVA

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA IUDESCOOP Institut Universitari d'Investigació en Economia Social, Cooperativisme i Emprenedoria · VNIVERSITAT DE VALÈNCIA Facultat d'Economia · VNIVERSITAT DE VALÈNCIA Departament d'Economia Aplicada · cepes · Social Economy Europe · CONCOVAL Confederació de Cooperatives · CEGEA · CIDEC · economistas Colegio de Valencia · Blockchainfue · plataforma tercer sector Comunitat Valenciana

MEDIA PARTNER:

servimedia

33 Congrés Internacional del CIRIEC
València, 13 – 15 juny de 2022

PROGRAMA

DIMARTS, 14 JUNY

MATÍ · TALLERS PARAL·LELS

TALLER E: COL·LABORACIONS D'ECONOMIA PÚBLICA I ECONOMIA SOCIAL EN ELS SERVEIS DE SALUT (AULA MAGISTRAL)

9:00 **Modera : Sr. Koen Albregts**, ex secretari de ACW (Algemeen Christelijk Werknemersverbond)-Limburg (Confederació de Sindicats Cristians), President interí de CIRIEC-Bèlgica (pendent de confirmació)

- *Les entitats de base associativa en la gestió de l'atenció primària de salut, si no és ara, quan?*, per **Sr. Antonio Iruela** Director tècnic d'ACEBA (Associació Catalana d'Entitats de Base Associativa) (Espanya)
- **Sr. Nicolas Leblanc**, Metge de Salut Pública, Assessor de Salut del Grup V&V (França)
- *Projecte COOPVID- un estudi interdisciplinari sobre l'impacte de la COVID-19 en les cooperatives de solidaritat social portugueses*, per **Sra. Deolinda Meira**, Institut Superior de Contabilidade e Administração do Porte (Portugal)
- *Crisis of Health care and Welfare service providing System by Non-profit Organizations: Policy Issues in Japan revealed by COVID-19*, by **Prof. Kazuhiko Tabata**, Hyogo University (Japó)

TALLER F: ASSEGURAR ELS SERVEIS ESSENCIALS: ENERGIA, TRANSPORT, AIGUA (SALA MARTÍ I SOLER)

9:00 **Modera: Sr. Gert De Block**, Secretari General de CEDEC (Federació Europea d'Empreses d'Energia Locals)

- *El full de ruta post-Covid: plantejaments de les autoritats locals,* per la **Sra. Lies Laridon**, Alcaldessa de la Ciutat de Diksmuide (Bèlgica)
- *Aigua, energia: satisfer les necessitats de cada habitant, de cada territori*, pel **Sr. Pierre Bauby**, Director de l'Observatori de l´Acció Pública (França)
- *El futur del sector energètic,* pel **Sr. Eric Haider**, Director General de LINZ AG, Vicepresident de CIRIEC-Àustria
- *Prestació de serveis essencials de banda ampla: una anàlisi de l'experiència irlandesa recent,* per **Sr. Eoin Reeves**, Cap del Departament d'Economia i Director del Grup d'Investigació de Privatitzacions i Apps, Universitat de Limerick (Irlanda)

10:45-11:15 **Pausa-café**

11:15-12:30 **SESSIÓ PLENÀRIA 3**

INNOVACIÓ I ECONOMIA SOCIAL (AULA MAGISTRAL)

Modera: Sr. Jean-Louis Cabrespines, Delegat general del CIRIEC-França, antic membre del Consell Econòmic, Social i Ambiental (França)

- *Consum i Anecoop, dos casos d'èxit innovador*, per **Fco. Javier Quiles Bodí**, Director de Relacions Externes de Consum, i **Joan Mir Piqueras**, Director General d'Anecoop (Espanya)
- *L'Economia Social i l'Economia Pública: Poden contribuir a un punt d'inflexió històric, a una globalització política i ecològica?*, per **Sra. Marie J. Bouchard**, Presidenta de la Comissió Internacional de CIRIEC sobre «economia social i cooperativa», Universitat de Québec a Mont-real, i **Sr. Benoît Lévesque**, Universitat de Québec a Mont-real (Canadà)
- *Sistemes i mesures polítiques a favor de l'economia social i la creació de noves empreses a Corea del Sud*, per **Sr. Sang-Youn Lee**, Sungkonghoe University (Corea del Sud)

12:30-13:30

SESSIONS EN SEU DEL CONGRÉS

12:30-13:30 **Sessió de presentació de comunicacions I**
Dues sessions presencials simultànies, en paral·lel

13:30-15:00 **Esmorzar de treball**

DIMARTS, 14 JUNY

VESPRADA

SESSIONS EN SEU DEL CONGRÉS

15:00-16:45 **Sessió de presentació de comunicacions II**

16:45-18:30 **Sessió de presentació de comunicacions III**

SESSIONS EN LA FACULTAT D'ECONOMIA

15:30-17:00 **Sessió de presentació de comunicacions IV**
Sis sessions presencials simultànies, en paral·lel

17:00-18:30 **Sessió de presentació de comunicacions V**
Sis sessions presencials simultànies, en paral·lel

15:00 **Assemblea General de CIRIEC Internacional (reservada als socis) – Sala Martí i Soler**

18:30 **Fi de la sessió**

20:30 **Sopar oficial a El Huerto de Santa María (El Puig)**

33 Congrés Internacional del CIRIEC
València, 13 – 15 juny de 2022

PROGRAMA

DIMECRES, 15 JUNY

MATÍ

9:00-10:15 **SESSIÓ PLENÀRIA 4. (AULA MAGISTRAL)**

INVERSIONS PÚBLIQUES

Modera: Sr. Luc Bernier, Universitat d'Ottawa (Canadà)

- *Necessitats d'inversió del sector de l'aigua a Europa: ens les podem permetre?*, pel **Sr. Milo Fiasconaro**, Director Executiu de Aqua Publica Europea – Associació europea d'empreses públiques de proveïment d'Aigua (Itàlia)
- *El lloc de les empreses públiques en les estratègies d'inversió pública: lliçons de les experiències recents del Quebec,* pel **Sr. Luc Bernier**, Universitat d'Ottawa (Canadà)
- *La importància de la inversió pública i els serveis públics d'interés general*, per **Sra. Renate Brauner**, Presidenta d'Honor de la Associació de Serveis Públics i Empreses Públiques d'Austria (VÖWG) CIRIEC-Austria
- *Donar suport a l'economia real utilitzant una eina d'inversió pública: l'exemple de Bèlgica,* per **Sr. Pascal Lizin**, President honorari del Consell d'Administració de la Societat Federal de Participació i Inversió (SFPI-FPIM) i director de diverses empreses públiques (Bèlgica)

10:15-10:45 **Pausa-café**

10:45-11:45 **SESSIÓ PLENÀRIA 5 (AULA MAGISTRAL)**

Presenta: Sr. Léopold Beaulieu, President d'Honor de CIRIEC-Internacional i President de CIRIEC-Canadà

CONFERÈNCIA DE CLAUSURA. SRA. MARIANA MAZZUCATO.

Professora d'Economia de la Innovació i Valor Públic en l'University College London (UCL), on és Directora Fundadora de l'Institut d'Innovació i Propòsit Públic de la UCL (IIPP)

11:45-12:30 **SESSIÓ PLENÀRIA DE CLAUSURA (AULA MAGISTRAL)**

Modera: Sr. Alain Arnaud, President del CIRIEC-Internacional i President de CIRIEC-França

Lliurament dels premis a les tres millors comunicacions presentades en el Congrés

CELEBRACIÓ DEL "75 ANIVERSARI DE CIRIEC"

Edgard Milhaud FONDATION • FOUNDATION

COMMEMORACIÓ I PRESENTACIÓ DE DUES OBRES REALITZADES AMB MOTIU DEL 75 ANIVERSARI DEL CIRIEC

Sr. Bernard Thiry, Director General de CIRIEC

«CIRIEC (1947-2022): 75 anys de reflexió i acció a favor de l'interès general i la democràcia econòmica»
«L'economia de l'interés col·lectiu: 75 anys d'investigació científica»

CERIMÒNIA DEL PREMI EDGARD MILHAUD 2022

Sr. José Luis Monzón, Director Executiu de CIRIEC-Espanya, President del Jurat del Premi Edgard Milhaud 2022

12:30 **Clausura del Congrés (Aula Magistral)**

- **Sr. Alain Arnaud**, President de CIRIEC-Internacional i President de CIRIEC-França
- **Sr. José Luis Monzón**, Director Executiu de CIRIEC-Espanya, Comissari del Congrés
- **Sr. Joaquín Pérez Rey**, Secretari d'Estat d'Ocupació i Economia Social, Ministeri de Treball i Economia Social, Govern d'Espanya
- **Hble. Sr. Rafael Climent**, Conseller d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball de la Generalitat Valenciana

13:00 **FI DEL CONGRÉS · CÒCTEL DE CLAUSURA**

33 CONGRÉS INTERNACIONAL DEL CIRIEC, VALÈNCIA 2022 • CONFERÈNCIA INAUGURAL

COOPERANT PER A UN FUTUR MILLOR

Paul Krugman, Premi Nobel d'Economia

Extracte de la Conferència impartida el 13 de juny de 2022 a València, en el 33 Congrés Internacional del CIRIEC

Gràcies a tots per ser ací. Gràcies a CIRIEC per la seua invitació.

Aquesta serà una ponència sobre els quals considere són els principals problemes del món, si bé reconec que hi ha també altres problemes en l'actualitat, com la inflació i la guerra a Ucraïna. Tractaré d'abordar els principals problemes, que són d'interés per al CIRIEC, que és una organització internacional que presta especial atenció al que es diu el 'Tercer Sector'[1] o 'Economia social', un àmbit que es troba entre el sector privat empresarial i el govern, i sobre el qual, he d'admetre, no soc un expert. Sé que Elinor Ostrom ha estat implicada en aquest àmbit i és experta en la matèria, no obstant això, el tractaré en el context de la discussió sobre el parell de problemes que considere realment importants als quals ens enfrontem en el món.

El primer problema és la desigualtat econòmica, problema sobre el qual sí que sé alguna cosa. El segon problema és el canvi climàtic i els problemes mediambientals, el qual considere el més important. També em referiré al final a algunes qüestions relacionades amb la pandèmia del COVID. En cada problema el que podríem dir és que el Tercer Sector pot exercir un gran paper. Permeten-me dir que en la concepció de CIRIEC, el Tercer Sector el conformen sobretot organitzacions cooperatives. Però els sindicats també són organitzacions del Tercer Sector molt importants en l'economia i, com explicaré, exerceixen un paper fonamental en els temes de desigualtat.

1.- El professor Paul Krugman utilitza indistintament els termes de Tercer sector i Economia social.

1. Desigualtat, sindicats i economia social

Permeten-me començar amb la qüestió de la desigualtat. Com supose que tothom coneix, hem vist en les últimes dècades un increment extraordinari de la desigualtat econòmica. L'augment més intens s'ha produït als països anglosaxons com els Estats Units i, en menor mesura, a Gran Bretanya i el Canadà. Però els problemes de desigualtat creixent s'han estés per tot el món.

Vull començar amb un gràfic que mostra la història a molt llarg termini de la desigualtat econòmica als Estats Units. La font és de l'Institut Thomas Piketty de París. La línia fosca mostra la proporció de renda que rep l'1% de la població estatunidenca amb majors ingressos. La línia clara reflecteix la proporció de la renda rebuda pel 50% de la població amb menors ingressos. Pot constatar-se que l'època en la qual vaig créixer, l'època que pensàvem que era permanent, era d'una societat relativament de classe mitjana. Òbviament no era una societat igualitària. Però era una societat relativament igualitària, en la qual els treballadors de coll blau guanyaven uns ingressos bastant elevats en comparació amb els treballadors de coll blanc i en la qual hi havia relativament poca gent extremadament rica. No va ser permanent, va ser un interludi. En efecte, abans de la Segona Guerra Mundial, els Estats Units era un país extremadament desigual. Ens convertírem posteriorment en un país relativament igualitari i després vam tornar a ser un país molt desigual. Ara som tan desiguals com en la dècada de 1920.

Què podem aprendre d'això i del següent gràfic que mostraré?

El que és una sorpresa i que no es coneix àmpliament, és que la societat relativament igualitària que teníem no va evolucionar gradualment. No passàrem d'una societat desigual l'any 1900 i a poc a poc ens vam tornar més iguals cap a 1950. En realitat, el canvi va ser bastant ràpid. Tot va ocórrer en l'espai d'uns pocs anys. Realment la igualació de la nostra societat, i això és cert per a altres països dels quals tenim dades (com és el cas de França i el Regne Unit), va tindre lloc en un període de temps bastant curt, probablement menys d'una dècada, en la qual es va produir una reducció realment abrupta de les desigualtats dins de la societat. Hi ha un nom per a això, un document clàssic de Claudia Goldin i Robert Margo (1992)[2] ho nomena "la gran compressió", no depressió sinó compressió, referida a la gran reducció de la desigualtat en la distribució de la renda. Els ingressos es "van comprimir", és a dir, la diferència entre els ingressos més alts i els més baixos es va reduir, en un període de temps bastant curt, i tornaré a això en un moment.

L'altra cosa que no es veu ací, però que és important, és adonar-se que el que veiem en aquesta tendència a la desigualtat no és inevitable. No és causada totalment per forces impersonals; en canvi, està molt mediada per les organitzacions socials i el que podríem dir organitzacions del "Tercer Sector".

2.- Goldin, C. & Margo, R.A. (1992): The great compression: The wage structure in the United States at mid-century. The Quarterly Journal of Economics, 107 (1), 1-34.

Si volen entendre el que va ocórrer durant la gran compressió als Estats Units, doncs en realitat ho sent... Vaig voler dir que la comparació ací és per a mostrar el diferent que poden ser les coses.

Es tracta de la cisalla del 10% als Estats Units i Dinamarca. Sovint, com en el meu institut de Nova York, utilitzem a Dinamarca com una espècie de cas de referència perquè és tan diferent i alhora tan similar. La tecnologia és la mateixa. L'obertura a l'economia global és la mateixa, però el moviment dels ingressos, el moviment de la desigualtat ha sigut molt diferent. Hi ha hagut un cert augment de la desigualtat fins i tot als països nòrdics, fins i tot a Dinamarca i a Suècia, fins i tot probablement una mica més del que diuen els números, perquè el que sabem a partir d'alguns estudis importants és que, en aquests països, hi ha una quantitat significativa d'evasió fiscal i riquesa oculta en paradisos fiscals, però continuen sent països més igualitaris, com es pot apreciar quan se'ls visita.

Això vol dir que hi ha **factors institucionals** que afecten en gran manera el grau de desigualtat. I quins són aqueixos factors institucionals? Bé, ací és on, com he esmentat, els sindicats són, quasi amb tota seguretat, una qüestió realment crítica.

Com ha passat Estats Units de ser una societat molt desigual a una societat relativament igualitària en l'espai d'una dècada (1940-1950)? Bé, part del que va ocórrer va ser degut a la Segona Guerra Mundial. Durant la guerra no érem exactament una economia de lliure mercat. Érem una economia fortament planificada en la qual la política pública, entre altres coses, actuava de manera que tendia a igualar els ingressos. Així que, definitivament va haver-hi un període de compressió deliberada dels ingressos. Però la guerra va acabar. Vam tornar a una economia de pau i, tanmateix, la reducció de les diferències d'ingressos va persistir malgrat això.

Llavors, què va canviar? Per què vam poder continuar sent una societat relativament igualitària? Bé, la més important i més òbvia resposta és la afiliació sindical als Estats Units. En 1929 hi havia 4 milions de treballadors afiliats als sindicats. Bé, érem un país molt més xicotet llavors. Es va donar un augment de més de quatre vegades en la sindicalització durant un període relativament curt, des de començaments de la 2GM fins a 1949, en gran manera pel fet que la política pública donava suport a la sindicalització.

Aconseguírem un govern que donava suport als drets d'organització dels treballadors i, durant la guerra, ajudar o permetre que els treballadors s'organitzaren va ser part de la compra de la pau social durant el curs de la guerra. Així que els Estats Units va eixir de la Segona Guerra Mundial amb un terç dels treballadors del sector privat sindicats, la qual cosa clarament va tindre un fort efecte igualador en la societat estatunidenca.

Ens convertírem en una societat molt menys desigual en part perquè teníem aquestes organitzacions del Tercer Sector, ni del sector privat ni del govern, que tenien un gran poder de negociació i l'utilitzaven, no simplement per a millorar els salaris dels seus membres, sinó que, de fet, tenien, com es diu a vegades, un efecte paraigua. Fins i tot les empreses, fins i tot els empresaris que no tenien sindicats en les seues empreses, se sentien obligats a oferir salaris decents per a no tindre una campanya d'organització sindical, i així va ser com ens convertírem en una societat relativament igualitària.

El percentatge de treballadors afiliats a sindicats en el sector privat als Estats Units és un factor clau: en 1977 encara estaven afiliats el 25% dels treballadors. En l'actualitat només ho està un 6%. Una nació sense sindicats. I això té un efecte molt gran.

L'important ací és que creiem que aquestes organitzacions del Tercer Sector han exercit un gran paper en una de les principals històries del nostre temps, en la lluita contra la desigualtat.

Per què Dinamarca és tan diferent dels Estats Units? Per què Dinamarca té nivells de desigualtat que no són molt més alts que els de fa 40 anys? Per què té salaris decents fins i tot en els restaurants de menjar ràpid quan els Estats Units no els té? Una de les respostes és que el col·lapse dels sindicats mai va ocórrer als països nòrdics; dos terços de la mà d'obra de Dinamarca continua estant sindicalitzada. A més, per descomptat, tenen un estat de benestar molt major, una xarxa de seguretat molt més forta, molt més suport públic als ingressos. I no hi ha dubte que el paper dels sindicats és gran.

Per què hauria d'importar-nos? La desigualtat d'ingressos marca, òbviament, una gran diferència social: és com es distribueix la quantitat d'ingressos que es genera i la quantitat de riquesa. Si una part molt important d'aqueixa riquesa va parar a una xicoteta fracció de la població, es deixa menys per a la resta.

El problema amb la desigualtat d'ingressos, amb la desigualtat extrema d'ingressos, és que distorsiona la societat. Crea una societat en la qual la gent no viu en el mateix món material i social. Una en la qual la capacitat d'actuar col·lectivament en qüestions importants es veu disminuïda perquè la gent no se sent part de cap mena de societat. Realment no se sent part d'una societat, i aqueix és un factor realment crític que crec que contribueix a les nostres dificultats en altres dimensions.

2. Cooperatives, béns privats i béns públics

He dit que les organitzacions del Tercer Sector són més importants fins i tot als Estats Units del que solem imaginar. Una quantitat sorprenent de la producció agrícola estatunidenca és duta a terme per associacions i no simplement per empreses privades tradicionals. Per descomptat, tenim les cooperatives agràries, però també tenim exemples famosos com algunes de les empreses pesqueres, que són gestionades per organitzacions cooperatives de pescadors. Tenim algunes produccions agrícoles de productes concrets que són gestionades per cooperatives. Comptem amb cooperatives de consum, encara que són relativament escasses, però existeixen.

Però una àrea en la qual realment tenim moltes cooperatives als Estats Units és el sector de l'habitatge. Té a veure amb la provisió d'habitatge als Estats Units. I he utilitzat als Estats Units com a referència perquè estic tractant de pensar en el que conec sobre les possibilitats de les organitzacions del Tercer Sector.

Estats Units és un país en el qual la gent és propietària dels seus habitatges. La gent parla de la cultura de l'habitatge en propietat, però en realitat es tracta, en gran manera, d'un assumpte fiscal. Existeixen grans avantatges impositius per ser propietari i no llogar. Així que som un país majoritàriament de propietaris. Però, què significa ser propietari d'un habitatge? El lloc en el qual he tingut una experiència molt directa, personalment, és en la ciutat de Nova York, on visc, i en ella, curiosament, hi ha molts condominis, però una gran part del parc d'habitatges és, de fet, en règim de cooperativa. He viscut en un edifici d'una cooperativa en la qual, estrictament parlant, no soc propietari, sinó soci de la cooperativa. Tinc el dret d'utilitzar el meu espai en el pis, per descomptat, i el dret, condicionat, de vendre aqueix dret a una altra persona. L'edifici és gestionat per un comité triat pels residents. No es pot vendre a algú llevat que aqueixa persona siga aprovada pel comité. Jo mateix vaig haver de passar una entrevista per a ser soci. És interessant. Hi ha formes alternatives. Si eres propietari d'un condomini als Estats Units, simplement eres amo del teu apartament, hi ha una empresa de gestió i hi ha molt poques restriccions en tot. Si eres soci d'una cooperativa, hi ha més condicions.

Per què es fa això? I la resposta és que proporciona béns públics.

Si vols vendre, tens un límit; els apartaments no són tan líquids ni es venen tan fàcilment. Així, resulta que la solució cooperativa ha sigut, a la ciutat de Nova York, la solució favorita per a la propietat. Per descomptat, això és la ciutat de Nova York, que és una part molt inusual dels Estats Units, però una part bastant gran de l'habitatge fora de Nova York, als Estats Units, es troba també en forma de comunitats cooperatives.

3. Canvi climàtic, transició energètica i economia social - tercer sector

Parlem ara del canvi climàtic.

Si no estàs terroritzat pel canvi climàtic és perquè no li estàs parant atenció. Totes les estimacions són més o menys les mateixes. L'estimació de la NASA en graus és que estem actualment quasi un grau per damunt del nivell global de 1950. Val, ja saps, si és un grau més càlid, quina importància té això?

Una part de la resposta és que estem en camí d'aconseguir probablement tres graus com a mínim per damunt. I tres graus és una cosa molt més important. Fins i tot un grau augmenta dràsticament la probabilitat que es produïsquen esdeveniments extrems destructius. I hi ha molts exemples que ho il·lustren. Un dels quals m'ha obsessionat: el sud d'Europa ha estat experimentant onades de calor extremes en els últims anys. Les onades de calor són ara més extremes i freqüents del que eren abans. I un exemple encara més cridaner està en el meu propi país, en l'oest dels Estats Units. Ací el més greu és la sequera. Els principals embassaments estan ara al 30% de la seua capacitat. Ens enfrontem a una crisi hídrica extrema en l'oest dels Estats Units i encara no hem fet res per a fer-li front, la qual cosa és preocupant.

Ara bé, el canvi climàtic, a primera vista, sembla ser el tipus de problemes que les organitzacions que no són el govern no poden abordar. Òbviament, les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle són una cosa que té lloc a nivell de tota l'economia. L'impacte del comportament individual, fins i tot del comportament de grups, no és gran. De fet, les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle són globals; realment no importa en quin lloc del planeta algú allibere una mica de metà o de CO_2 a l'atmosfera. Llavors, quin impacte pot tindre alguna cosa que no siga només una acció governamental sinó, de fet, una acció governamental internacional coordinada? Hi ha molt a dir sobre aquest tema. No eixirem d'aquesta crisi llevat que es produïsca un gran canvi en les polítiques públiques.

Però les peces del trencaclosques poden ser ajudades per una acció molt més localitzada, tant en un sentit territorial com en el de grups més xicotets de la població.

De nou, si la situació segueix la seua evolució sense canvis, confiem en el miracle de la tecnologia. Fa 25 anys era molt difícil veure com podíem reduir les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle sense costos econòmics extrems. Des de llavors, s'han produït avanços miraculosos en l'energia solar i eòlica; de fet, en aquest moment, en termes de generació d'electricitat de base, el carbó simplement no és competitiu i l'energia eòlica i solar són ara realment superiors.

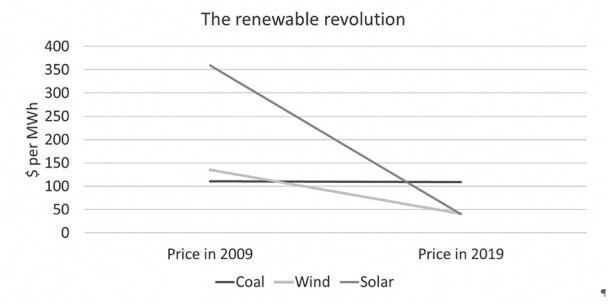

Ara bé, hi ha tot tipus de qüestions tècniques: el sol no sempre brilla, el vent no sempre bufa, cal tindre maneres d'emmagatzemar, cal tindre capacitat de reserva, però són coses que podem solucionar. Ja estem abandonant de manera important els combustibles fòssils per a passar a les energies renovables com a font d'electricitat i faria falta un impuls relativament modest per part de les polítiques públiques per a aconseguir un canvi molt major.

El problema, o almenys la qüestió més enllà d'això, és que l'electricitat no és l'única manera d'utilitzar l'energia. Una cosa és a dir que podem generar la nostra electricitat amb tecnologies de zero emissions, però: què podem fer amb l'electricitat? Podem electrificar la indústria? Podem electrificar, sobretot, el transport? I per això hi ha una pregunta important: què fa falta per a saber si ens ocuparem d'això? Bàsicament tenim la tecnologia per a generar electricitat sense emissions. Però, com passem a un règim en el qual ja no cremem combustibles fòssils per a fer funcionar els nostres cotxes? Com passem a un sector industrial electrificat?

He estat investigant, inspirat per aquesta conferència, sobre la història del transport en el transcurs dels últims 120 anys. Ací està el problema, part del problema, però una part important de la qüestió per a l'electrificació del transport és que hi ha una espècie de problema circular en la infraestructura.

La gent serà poc inclinada a utilitzar cotxes elèctrics llevat que hi haja una abundància d'estacions de càrrega; la gent serà poc inclinada a construir una abundància d'estacions de càrrega llevat que molta gent conduïsca cotxes elèctrics. Així que hi ha un problema d'ou i gallina, com diríem en anglés, de posar-ho en marxa, i alguna cosa d'això existeix, però continua sent problemàtic. Encara que els cotxes elèctrics estan cada vegada més disponibles i són més assequibles, sorgeix el problema de si puc estar segur de poder carregar-ho. Però el mateix problema va sorgir fa 100 anys per als cotxes de combustió interna. En 1910 no hi havia gasolineres pertot arreu; la infraestructura, de fet, no era que hi haguera carreteres adequades i transitables a tot arreu. Tot el sistema modern de transport s'enfrontava als mateixos problemes: calia invertir en la infraestructura per a donar servei a un gran nombre de vehicles, però la gent no invertiria en vehicles si no estava raonablement segura que la infraestructura era ací.

Com va succeir això? Com ho hem superat?

La resposta és que els clubs i les cooperatives exerceixen un paper sorprenentment important. Als Estats Units tenim l'Associació Americana de l'Automòbil, Gran Bretanya té la Royal Automóvil Club. Altres països tenen organitzacions equivalents. En els primers temps van ser fonamentals per a impulsar la creació de la infraestructura que va fer possible la conducció generalitzada: una xarxa d'estacions de servei. Aquest és exactament el tipus d'àmbits en els quals les cooperatives podrien exercir un paper crucial, no per a resoldre el problema del canvi climàtic, sinó per a fer que peces clau del trencaclosques funcionen.

El canvi climàtic és un problema molt ampli i complex. És una cosa que ha de resoldre's globalment. Els esforços que ha de fer qualsevol individu... podem esperar que els individus prenguen bones decisions, que intenten minimitzar el seu impacte, podem esperar que les organitzacions l'intenten, però en última instància el govern haurà de prendre la iniciativa. Però hi ha dues coses: el canvi climàtic no és l'únic problema mediambiental, encara que està molt relacionat amb altres problemes mediambientals.

Quan els estudis analitzen els beneficis de les polítiques de canvi climàtic, sovint resulta que una gran part dels beneficis provindria de la reducció de contaminants diferents dels gasos d'efecte d'hivernacle. Aqueixa reducció de les emissions de partícules tindria un gran efecte positiu sobre la salut. Molts d'aquests efectes indirectes sobre el medi ambient estan relativament localitzats. Són el tipus de coses en les quals les organitzacions locals poden marcar una gran diferència a l'hora d'impulsar el canvi.

Així que, en última instància, sí, necessitem un acord global realment eficaç per a reduir dràsticament les

emissions. Si no ho fem, ens espera un desastre, però també hi ha molts altres problemes localitzats que se solapen amb el canvi climàtic i en els quals uns esforços més localitzats poden suposar una gran diferència.

4. La pandèmia de COVID-19, l'emergència sanitària i el tercer sector – economia social

La desigualtat i el canvi climàtic són els dos grans problemes als quals ens enfrontem. Si no ens ocupem d'ells, dins d'una o dues dècades ens trobarem amb societats irrecognoscibles i amb un món molt pitjor que l'actual. Però hi ha altres problemes més de curt termini.

Tornem a estar en una conferència, algunes persones porten màscares, per la qual cosa els done les gràcies. Crec que és una cosa prudent fins i tot ara, però acabem de passar per aquesta extraordinària pandèmia que no ha acabat.

En el control de la pandèmia de COVID-19 la política governamental ha sigut fonamental. Els miracles tecnològics o científics, l'extraordinari desenvolupament de vacunes a una velocitat rècord ha sigut una cosa notable. Però també l'àmbit de les decisions a nivell individual o de xicotets grups importa enormement.

Tornem al cas dels Estats Units, on hi ha hagut una resposta a la pandèmia de COVID-19 decebedora. Les taxes de vacunació han sigut bastant baixes en parts importants del país. Va haver-hi una fase inicial de la pandèmia en la qual la gent pensava que les grans ciutats densament poblades eren perilloses i que tots havíem de traslladar-nos al camp, la qual cosa va ser cert durant un temps. Abans que comprenguérem la malaltia, abans que sabérem com afrontar-la i, sobretot, abans de les vacunes. En aquest moment succeeix tot el contrari: probablement el lloc més segur dels Estats Units ara mateix és l'illa de Manhattan, on tothom està vacunat i la gent continua portant màscares en el transport públic.

Les taxes de vacunació estaven fortament relacionades amb els missatges que la gent rebia dels polítics i els mitjans de comunicació. Així que, si els polítics conservadors deien a la gent que les vacunes no són necessàries, o que la malaltia no és una amenaça o, en alguns casos, que és tot un complot de figures mundials malvades, ells no es van vacunar.

Més encara, els Estats Units compten amb una xarxa de seguretat social molt porosa, és un sistema molt menys complet que el d'altres països avançats. No tenim assistència sanitària universal; tenim programes de suport als ingressos relativament limitats, però encara així tenim bastants programes i una de les coses que passa és que la gent sovint no aprofita els programes disponibles. Hi ha un bon nombre de persones que tenen dret a l'assistència sanitària proporcionada pel govern o tenen dret a importants subsidis per a l'assistència sanitària. En el cas de la vacunació aquesta era i és gratuïta, no hi ha cap cost per a vacunar-se contra el COVID.

Llavors, què explica que moltes persones no s'acullen a aquests programes? Doncs bé, la resposta sol ser que no els coneixen o, almenys, no saben com accedir a ells. Qui els fa arribar als programes? Com fem que la gent es pose en contacte amb les autoritats sanitàries?

Fins a un cert punt, és una qüestió governamental. Així, en l'estat de Nova York o en el pròxim estat de Nova Jersey, existeixen importants programes governamentals de divulgació, però també es dona el cas que organitzacions independents sense ànim de lucre que actuen com a conductors orienten a les persones als programes socials. Es tracta d'un paper realment clau.

Una de les coses que estem veient ací és que aqueixes organitzacions són molt més fortes. Existeix una forta correlació negativa entre la força de les organitzacions no governamentals i la probabilitat de votar a Donald Trump. Les organitzacions que porten a la gent a les vacunes són molt més fortes; l'organització que porta a la gent a l'assistència sanitària, en general, són molt més fortes en algunes parts del país que en unes altres, la qual cosa et diu que hi ha un paper potencialment important per a aquestes organitzacions en les àrees desateses.

Hi ha alguna manera de resumir tot això?

Estem en un moment amb massa crisis.

Ara mateix tenim massa crisis. Tenim la inflació, la crisi de l'energia, dels aliments i la guerra a Ucraïna. Però aquestes crisis són passatgeres. Europa, per exemple, controlarà la inflació. Sobre el que estic realment molt preocupat és sobre la crisi alimentària mundial. Em preocupa molt que puga haver-hi fams lligades a la crisi dels aliments.

Però les crisis que romandran són la desigualtat, la desigualtat extrema, que està estripant les nostres societats, i el mal mediambiental, que està fent el planeta cada vegada més inhabitable per a tots. No hi ha substitut per a afrontar aquests problemes, no hi ha substitut per a les urnes, i no hi ha substitut per a triar polítics que, de fet, s'enfronten a les crisis.

No obstant això, encara que no hi ha substituts, sí que hi ha complements. Es pot fer molt en els nivells inferiors, ja siga per un bon comportament individual, però també per les organitzacions del tercer sector. Aquestes poden treballar i treballaran per a donar més poder de negociació i dignitat als treballadors; poden treballar a nivell local per a detindre les pràctiques destructives del medi ambient. He d'admetre que hi ha moments en els quals m'alegre de no ser jove perquè no sé com pot ser el món dins de 30 anys i em resulta una mica aterridor contemplar-lo.

I si tirem avant, serà en part perquè les organitzacions del tercer sector poden exercir un paper important i ajudar a marcar la diferència.

Se suposa que he d'acabar amb una nota d'esperança, però no estic segur d'haver tingut èxit, però en la mesura en què ho he aconseguit, aqueixa és la meua esperança.

Gràcies a tots per tindrem ací i continueu amb la bona faena.

Gràcies.

130 COMUNICACIONS PRESENTADES AL 33 CONGRÉS INTERNACIONAL DEL CIRIEC - VALÈNCIA 2022

Textos disponibles en la Web:
http://ciriec.es/valencia2022

Eix temàtic: Desafiaments de les transicions

• SDGs and cooperatives entities: a study of the biggest financial cooperatives, por Fernando Polo-Garrido, Helena María Bollas-Araya y Mila Bravo-Sellés

Eix: Cooperatives i polítiques en l'era COVID

• Economía Popular, Social y Solidaria en Argentina. Horizontes emancipatorios y nuevas agendas en el contexto post-pandemia, por María Victoria Deux Marzi
• Las organizaciones cooperativas como agentes públicos no estatales y su contribución a la economía pública, por Luis Guillermo Coto Moya
• Los Objetivos de Desarrollo Sostenible 2030 y el rol de las empresas sociales: las cooperativas en Chile como proveedoras del agua potable en los sectores rurales, por Catalina Nadales, Pedro Narvarte, Mario Radrigán, Catalina Rubilar
• **La economía social como instrumento para la recuperación económica. Propuestas para afrontar la crisis derivada de la covid-19**, por Alberto Vaquero García, María Bastida Domínguez y Miguel Ángel Vázquez Taín
• Redefiniciones de política pública para el cooperativismo en América Latina, por Hernando Zabala Salazar

Eix: Governança i Sostenibilitat

• Power and Politics in the Transition towards the Federative Multinational Co-op: Evidence from a Global Professional Service Co-op, por Ignacio Bretos Fernández, Anjel Errasti Amozarrain, Aurélie Soetens
• Reciprocity: A Way to Understand the Role of the Social and Solidarity Economy in the Past and in the Future, por Luiz Inácio Gaiger
• Governance of the European Metaverse (Cooperative), por Carmen Pastor Sempere
• Alternance, Changement de Référentiel et Politique D'ESS : Bordeaux À L'ère Post-Covid, por Timothée Duverger
• The Social and Solidarity Economy Transnational Policy Network: State of Play and New Perspectives, por Marion Pouzoulet
• Quel cadre juridique pour l'economie sociale et solidaire ? D'un encadrement législatif adapté aux réalités locales à une reconnaissance internationale émergente, por David Hiez, Eva Cantele
• Self-Organization in the Social Economy: a Success Story – Not Only During The Pandemic Crisis?, por Marc E. Zimmermann
• Partnerships between Public and Cooperative Sector: the Case of Sweden, por Maria Fregidou-Malama y Vivek Tiwari

Eix: Economia Social i territoris

• Vinculación de la perspectiva de desarrollo sostenible en el direccionamiento estratégico de cooperativas de ahorro y crédito en Colombia, por Mónica López-Santamaría, Merlin Patricia Grueso Hinestroza y Ana Milena Silva Valencia
• Barreras al uso de fórmulas de emprendimiento social en el spin-off y start-up. El caso de las cooperativas y sociedades laborales en españa, por Juan F. Juliá, Felipe Palau, Elena Meliá y José Corberá
• Las empresas sociales. Impulso por la Unión Europea y modelos y propuestas de regulación legal, por Carlos Vargas Vasserot
• Social Economy in South Korea, por Sang-Youn Lee, Kil Soon Yoon, Sun-Hee Lee
• Empresas sociales en Portugal y España – un análisis comparativo, por Deolinda Meira y María José Vañó Vañó

** En negreta els Premis a les Millors Comunicacions presentades.*

Eix: Nova dinàmica global en l'era COVID

• La structuration du marché de l'évaluation d'impact social dans l'ESS. Une analyse socioéconomique de l'écosystème à impact, por Marion studer
• German Hospitals in the Covid-19 Crisis – Return To State Control and Regulation, por Irene Köppe
• Les Partenariats Économie Publique et Économie Sociale: L'exemple de la protection de la presse écrite au Québec, por Claude Dorion
• The Role of Public Economy in Innovation and Digital Transformation of Structural Weak Rural Regions in Germany, por Benjamin Friedländer y Christina Schaefer
• Eau, énergie : répondre aux besoins de chaque habitant, de chaque territoire, por Pierre Bauby
• Social Enterprises in Belgium Since the Code of Companies and Associations – New Legal Frameworks V. Unchanged Fiscal Policy: New Deal or Window Dressing?, por Sabine Garroy
• Compter les morts en ehpad. La construction et la communication des données de mortalité au sein des ehpad durant la crise de la covid-19, por Ilona Delouette, Florence Jany-Catrice, Amélie Lefebvre-Chombart y Laura Nirello
• Favoriser l'accès aux soins primaires grâce au microsystème mutualiste de santé, por Yannick Lucas

Eix: Economia Social en temps de canvis

• Transformative change for sustainability: SSE and degrowth as allies?, por Juliette M. Alenda-Demoutiez
• Impact de la logique organisationnelle de l'economie sociale et solidaire sur l'emancipation sociopolitique au Maroc, por Sanae Rhabra

Eix: Polítiques públiques d'Economia Social

• Las políticas públicas de economía social en el ámbito local de la Comunidad Valenciana. Análisis y buenas prácticas, por Belén Català y Rafael Chaves
• El salario mínimo interprofesional (SMI) como instrumento para combatir la pobreza en el trabajo: evaluación de la reforma en el caso español, por Rafael Granell, Amadeo Fuenmayor y Teresa Savall
• Una ley para las empresas sociales como política pública para el freno de la desigualdad, por Antonio José Macías Ruano
• La marca "empresa solidaria". Mecanismo de partenariado entre la administración pública, las entidades privadas y la sociedad civil, por Miguel Ángel Luque Mateo
• Nuevos partenariados entre la economía pública y la economía social y nuevas políticas públicas. El nuevo Programa de Fomento a la Economía Social en México 2021-2024, por Mario Mendoza Arellano
• Políticas fiscales de incentivo a la I+D+i aplicadas en la Unión Europea y su repercusión en las cooperativas agroalimentarias españolas, por María del Mar Marín-Sánchez
• La economía social y la economía pública ante el crecimiento de las desigualdades políticas de empleo en el Estado de México a la luz de la economía social y solidaria (periodo 2011-2017), por Martha Elba Izquierdo Muciño y Rodolfo Rafael Elizal de Castañeda
• Estadísticas y cuentas satélite de la economía social en la Unión Europea, por José Luis Monzón Campos, Ángel Soler Guillén, Antonio González-Rojas

Eix: Associacionisme agroalimentari

• Evolution of the legal framework of brazilian agricultural cooperativism, por Daniel F. Nagao Menezes
• Determinantes de la integración de los productores agrarios en las cooperativas agroalimentarias. El caso de la Región de Murcia, por Jorge Luis Sánchez Navarro y Narciso Arcas Lario
• Las cooperativas rurales: régimen jurídico adecuado para una nueva alternativa económica, social y medioambiental, por Juan Miguel Díaz Rodríguez y Cándido Román Cervantes
• Joaquin Costa y su visión del Colectivismo, por Luis Ruiz-Apilánez Mehave
• Cooperativas transnacionales: una respuesta a los retos de las cooperativas agroalimentarias, por Deolinda Meira, Elena Meliá-Martí, José Corberá y Rui Bertuzi

Eix: L'Economia Social i l'Economia Pública davant el creixement de les desigualtats

• Social inequality, hunger, and the contribution of brazilian´s family farming cooperatives to improve local food systems: the case of coomafitt, por Leandro Pereira Morais, Bruno Engel Justin y Miguel Juan Bacic
• Análisis de los factores de creación de asociaciones, por Cristina Bernad Morcate y Carmen Marcuello Servós
• La economía social ante el incremento de las desigualdades sociales, por Francisco Salinas Ramos y Concepción Albarrán Fernández
• Dimensión económica y dimensión social de la empresa social ¿Cómo influye la definición de los fines fundacionales?, por Karen González Álvarez, Isabel Abínzano Guillén e Idoia Zabaleta Arregui

Eix: Transició ecològica justa i economia circular

• Hacia una transición energética justa e inclusiva: la contribución de la economía social a la conformación de las comunidades energéticas europeas, por Ekhi Atutxa, Ricardo Aguado e Imanol Zubero
• La economía social y solidaria en el marco de la co-construcción del desarrollo local/territorial en el estado de Morelos-México, por Prudenzio Oscar Mochi Alemán y Cristina Girardo
• Comunidades energéticas locales de generación fotovoltaica. Oportunidad para el empoderamiento ciudadano y el derecho a la energía, por Nuria Baeza Roca y Salvador Moncayo
• La economía social como motor de transformación territorial por la vía de la economía circular, por Juan R. Gallego Bono, María R. Tapia-Baranda
• El papel de las cooperativas agrarias en la bioeconomía circular sostenible: retos y oportunidades, por Anna García Companys

Eix: Economia social i nous paradigmes econòmics

• La economía social y su entendimiento desde la terminología en latinoamérica, por Kevin Saldias Lara, Sissy Álvarez Villar y Mª Teresa Santander Gana
• Impacto del emprendimiento social en la Unión Europea, por Josefina Fernández-Guadaño, Raquel Montes Diez, Manuel López-Millán
• La identidad cooperativa vasca y los procesos de desafección: una perspectiva histórica, por Miguel de la Fuente Cosgaya
• Evaluación cognitiva, afrontamiento y utilidades reportadas durante la pandemia de covid-19: un estudio longitudinal en la alta gerencia de cooperativas de Costa Rica, por Benicio Gutiérrez-Doña y Federico Li Bonilla

Eix: Finançament de l'Economia Social

• La gestión financiera de la sostenibilidad desde el enfoque de la economía del bien común. Estudio empírico sobre su impacto en la competitividad empresarial, por Joan R. Sanchis-Palacio, Vanessa Campos-Climent y Ana T. Ejarque-Catalá
• La economía popular y solidaria como sujeto prioritario de la contratación pública en Ecuador, por Javier Caicedo Salcán
• Innovaciones y sistemas de innovación economía pública, social y cooperativa. Banca pública y financiación de pymes: instrumentos específicos covid19 desarrollados desde el instituto de crédito oficial, por Isabel Gimenez Zuriaga
• Financial Reporting In Cooperatives: An International Perspective, por Fernando Polo-Garrido, Elisavet Mantzari, Maureen McCulloch, Camila Piñeiro-Harnecker and Daphne Rixon
• El modelo de empresa social en las esfl: diversificación de ingresos, por Francisco J. López-Arceiz, Ana J. Bellostas y Pilar Rivera

Eix: L'Economia Social i el sector públic enfront de la COVID-19

• La economía social y solidaria como herramienta para combatir la desigualdad social causada por la pandemia de covid-19 – un estudio desde Brasil, por Daniel Francisco Nagao Menezes
• Una respuesta de las organizaciones educativas y del estado a la pospandemia en el campo colombiano, por Pablo Emilio Guzmán Rodríguez, Giovanna Fiorillo Obando, Ana María Torres Hernández, Ana Beatriz Garzón Olaya y Joseph Esteban Vivas Salcedo
• Economic and Social Impact of Covid-19 Pandemic on Immigrant Entrepreneurship in Rome: Threat Vs Opportunity, por Cristiano Colombi, Olha Kostyuk y Flavio Mancini
• Economía social y tercer sector. Figuras clave en la recuperación de la sociedad pospandemia, por Juan Jesús Gómez Álvarez

Eix: Noves aliances i noves polítiques públiques

• "Shared Administration" as a New Relationship Between the Public Sector and the Social Economy, por Silvia Sacchetti y Gianluca Salvatori
• From Exit Strategies to Social Justice: a Focus on The Covid-19 Crisis, por Alessandra Sannella y Andrea Salustri
• Innovations and Industry Growth under Welfare Maximisation and Oligopoly, por Johan Willner, Sonja Grönblom
• Public Spending and Sustainable Development: a Pay by Result Model for the Public Administration, por M. La Torre, F. Salustri, L. Semplici, J. D. Salazar Zapata

Eix: La nova ona d'empreses propietat de treballadors

• Pegasus Company the Self-Management Cooperative Tackling Job Insecurity, por Francesca Martinelli

Economic Sustainability Models in Portuguese Social Organisations: Mobilisation and Market Resistance, por Joana Vieira y Cristina Parente
• Mapping Worker Buyouts in Italy, por Andrea Bernardi, Andrea Cori, Mattia Granata, Keti Lelo y Salvatore Monni
• Between Subsidiarity and Complementarity. Portuguese Social Economy in Perspective, por Fernando Ribeiro Mendes

Eix: Nous models d'Economia Social

• Creación de cooperativas y empresas mercantiles en las CC.AA. Españolas: un modelo econométrico para el periodo 2007-2020, por Maite Cancelo, Rosario Díaz-Vázquez y Emilia Vázquez-Rozas
• Apicultura y tecnologías digitales en Argentina, por Jimena Andrieu, Domingo Fernández Uclés, Adoración Mozas Moral y Enrique Bernal Jurado
• Practices and History of Co-Programming and Co-Production in Italy: The Cultural Sector in Trentino Between Public and Private Nonprofit Organisations, por Silvia Sacchetti, Alberto Ianes
• Upscaling of Co-Operative Laws: an Imperative for Holistic Environmental Management, por Ajibola Anthony Akanji
• La responsabilidad social corporativa a través de informes de sostenibilidad en las empresas agroalimentarias. Un análisis de España y Alemania, por Carlos Anguiano-Santos, Mercedes Luque-Vílchez y Melania Salazar-Ordóñez
• Implementación digital en las entidades de economía social desde las exigencias formales de publicidad de las sociedades de capital, por Trinidad Vázquez Ruano, Juan Latorre Ruiz
• Empowering Women Entrepreneurs Via Microfinance: A Systematic Review Of Forgotten Dimensions, por Nzanzu Y'Ise Kivalya, Tristan Caballero-Montes
• Diálogo entre dos experiencias de economía social: la Fageda y el cooperativismo de Mondragón, por Aitzol Loyola
• Características organizativas y perfiles profesionales de la economía social en el proceso de acompañamiento de jóvenes, por Mafalda Gomes, Fernando Marhuenda-Fluixá y Deolinda Meira
• El perfil del emprendedor social: análisis de caso de los estudiantes de la Universidad de Huelva, por David Flores Ruiz, Diego Minga López y Carla Carrillo Cueva
• **The Psychological Ownership in Financial Cooperatives: Do Formal Ownership Rights Matter?**, por Patrick Murhula Cubaka
• La creación de empresas cooperativas desde la economía social: caso Costa Rica de spin-off social planificado, por Federico Li-Bonilla, Monserrat Espinach-Rueda y Javier Torres-Vindas
• Emprendimientos en camino hacia un modelo de creación de valor sostenible, por Zoraima Julieta Laura Castillo, Edgar Darío Callohuanca Avalos y Rolando Esteban Rodríguez Huamani
• Aspectos tecnológicos necesarios para el diseño de un portal web que permita acceder a los recursos y servicios del observatorio de economía solidaria, por Julio Mario Hernández López, Jhonatan Alberto López Gamarra, Edna Margarita Esteban Regino, Sohely Rua Castañeda
• Efecto de las políticas públicas en la productividad de las pymes, por Jesús Sarria-Pedroza y Josefina Fernández-Guadaño
• Scientific Production on Cooperatives: Bibliometric Analysis and Information Visualization, por Ana Katarina Pessoa de Oliveira
• Formación en economía social: análisis sobre su integración en las universidades vascas, por Ane Echebarria Rubio, Liseth Díaz Molina
• Una metodología para el cálculo de los costes de restauración ecológica y el de desmantelamiento, retiro o rehabilitación de edificaciones e infraestructuras como efecto de la despoblación, por Noelia Muñoz del Nogal y Ramón Velasco Porras
• Propuesta de desarrollo y emprendimiento social en tiempos de pandemia. Caso exitoso: semillero investigación y cooperativa Nido Usme, por Giovanna Fiorillo Obando, Pablo Emilio Guzmán Rodriguez y Marietta Bucheli Gómez
• Cooperative Economy as a Triple Bottom Line Value Model to Sustain the Attire of New Global Dynamics, por M. Karthikeyan, P. Karthika
• Signals of Social Ventures to Attract Impact Investing, por Chang Gue Lim y Sang-Youn Lee
• The Austrian Model of Limited-Profit Housing – An Example for Other Sectors of the Economy?, por Gerald Koessl, Bernd Riessland
• Profiling The New Young Social Entrepreneur, por Eleonora Lamio, Alessia Sebillo
• Digital Transformation in The Social Economy Organisations in Portugal: a Preliminary Study, por Mariana Curado Malta, Ana Isabel Azevedo, Susana Bernardino y José Manuel Azevedo
• The Cooperative Economy: Toward a Stakeholder-Led Democracy, por Jerome Nikolai Warren

Eix: Les dones a l'avantguarda de l'Economia Social

• Efficiency of Financial Cooperatives. A Structured Literature Review, por Fernando Polo Garrido y Diana Evelyn Vargas Ulloa
• **El emprendimiento de mujeres en España dentro de la economía social: análisis en el periodo 2016-2020**, por Marta Cuñat Roldán y Rubén J. Cuñat Giménez
• La digitalización de la economía social. El caso de la ciudad de Barcelona, por Mayo Fuster Morell, Ricard Espelt y Nuria Vega
• ¿Qué iniciativas se están tomando desde las universidades para reducir la brecha de género en emprendimiento y emprendimiento social?, por S. Martín López, P. Bel Durán, G. Lejarriaga Pérez de las Vacas, J. Sánchez Espada
• Impact des coopératives féminines sur l'autonomisation des femmes au maroc -analyse spatiale-, por Aomar Ibourk, Soukaina Raoui
• Las empresas de la economía social y solidaria como herramienta para frenar la discriminación de los derechos de las mujeres durante la pandemia, por Silvia Beltrán Granell e Isabel Blas Guillén

Eix: Béns i serveis essencials: habitatge i serveis socials

• La cooperativa abierta para el envejecimiento activo en barriadas: marco teórico y viabilidad económica, por Carlos Rosa Jiménez, Mª José Márquez-Ballesteros, Alberto García-Moreno, Daniel Navas-Carrillo y Rubén Mora Esteban
• Comunidades energéticas elemento clave en la eliminación de la pobreza energética, por María José Vañó Vañó
• **Economía social, economía de los cuidados y transición digital**, por Mercedes Farias Batlle y Rosalía Alfonso Sánchez
• Diseño arquitectónico y tributario de los espacios comunitarios en vecindarios colaborativos, por Alex Mitxelena Etxeberria e Irune Suberbiola Garbizu
• La tributación de las cooperativas de viviendas en el País Vasco, por Irune Suberbiola Garbizu
• Las cooperativas sociales como prestadoras de servicios sociales, de salud y favorecedoras de la integración de personas con dificultades, por Daniel Hernández Cáceres
• Participación para el diseño de la vivienda resiliente, por Alex Mitxelena Etxeberria
• Water availability, access, and utilization assessment in Kebridahar district in the somali region of Ethiopia, por P. Karthika y M. Karthikeyan
• Co-Production And Governance Of Japanese Healthcare – A Best Practice For The Post- Covid Era?, por Victor Pestoff y Yayoi Saito
• Impacto de la covid-19 en la calidad de vida profesional de las entidades de base asociativa (ebas) de la atención primaria de salud catalana, por Toni Iruela, Marta Serrarols y Irene Moral
• El cooperativismo en cesion de uso: una herramienta para generar hogar, por Ignacio Collado Gosálvez
• La economía social y el plan estatal de vivienda en apoyo de los alojamientos colaborativos para personas mayores en España, por Mª Ángeles Tortosa Chuliá, Gerdt Sundström

Eix: Treball, cooperatives de treball i teletreball

• La estabilidad del empleo joven en la economía social en España, por Rosa Santero Sánchez, Belén Castro Núñez, Leila Rodríguez Florentín
• Posibilidades para el desarrollo de cooperativas de interés "comunitario" en la legislación vasca sobre cooperativas, por Enekoitz Etxezarreta Etxarri, Aitor Bengoetxea Alkorta
• El teletrabajo como herramienta de supervivencia empresarial ante la pandemia (covid-19), por Hayet Kerras, Susana Bautista y María Dolores De Miguel Gómez
• El derecho-deber de trabajar del socio trabajador de una cooperativa de trabajo asociado, por Mª José Arnau Cosín
• Unemployed marginalised migrant women work integrating social enterprises as a solution, por Sophie Nachemson-Ekwall
• Formas de participación laboral en las empresas: aclaraciones sobre el concepto, por José Manuel Campo Ruiz

Eix: Nous models de governança

• Cooperativas de medios, pandemia y crisis en España y Argentina: estrategias de resiliencia, por Eloi Camps-Durban
• **La gobernanza de los objetivos de desarrollo sostenible en las cooperativas del grupo Mondragon**, por Oier Imaz, Leire Uriarte, Iñigo Iñurrategi
• Las empresas de inserción. Un análisis de su régimen legal y del sector en la era postcovid, por Ana Montiel Vargas
• La "vieja economía" desde los nuevos planteamientos de "la nueva economía digital de las plataformas p2p online de la sharing economy" y el "neocapitalismo" naciente, por Jose R. Hernandez-Carrion

33 CONGRÉS INTERNACIONAL DEL CIRIEC, VALÈNCIA 2022 • CONFERÈNCIA DE CLAUSURA

CREIXEMENT INCLUSIU I SOSTENIBLE. UN ENFOCAMENT DE MÚLTIPLES PARTS INTERESSADES ORIENTAT A LA MISSIÓ

Mariana Mazzucato, Professora d'Economia de la Innovació i Valor Públic
Directora fundadora del Innovation and Public Purpose University College de Londres

Extracte de la Conferència impartida el 15 de juny de 2022 a València, en el 33 Congrés Internacional del CIRIEC

Ho vaig aprendre en les pel·lícules de Ken Loach. Em dic Joe i soc alcohòlic. Així que llevat que admetem realment els nostres problemes i aprofundim en ells, l'addicció continuarà. I l'addicció que tenim actualment és que tenim una forma molt problemàtica de fer capitalisme.

Parlaré sobre com aprendre de l'experiència passada i sobre com passar a les noves formes de capitalisme que han d'estar en el centre d'un sistema orientat a la missió, on els grans problemes del nostre temps, com la bretxa digital, els sistemes de salut i el canvi climàtic siguen centrals i sobre com col·laborar per a fer-los front. Sobre com dissenyar un sistema de producció que siga col·lectiu, però sobretot que distribuïsca adequadament les recompenses, en lloc de la forma disfuncional en què ho fem actualment, que consisteix a socialitzar els riscos i costos i després privatitzar els beneficis.

He tingut l'honor de treballar amb responsables polítics de tot el món amb la finalitat de portar la noció de desafiament, propòsit i orientació cap a la missió al centre del disseny de les polítiques públiques. Així que vull parlar d'això. Estic també interessada a parlar sobre els canvis sistèmics, sobre el que realment signifiquen, sobre com entenem l'economia, sobre com produir d'una manera diferent. És per això que estic tan inspirada per aquesta regió d'Espanya que té un moviment cooperatiu amb una llarga trajectò-

ria. Les cooperatives estan dissenyades d'una manera específica. Compten amb una estructura legal darrere. En el treball "El Codi del Capital" (Pistor, 2022) de Katharina Pistor, es tracta del fonament legal existent sota les disfuncions actuals del capitalisme, quin és el nou fonament legal que necessitem si parlem seriosament de la intel·ligència col·lectiva, l'economia col·lectiva, el propòsit públic, el valor públic.

M'agradaria que alguns dels experiments interessants recents a tot el món, com els que estan ocorrent a València, que estan tractant de contrarestar aquesta tendència fent la producció, la distribució i el consum de manera diferent, deixen de ser xicotets i aïllats experiments i es convertisquen en sistèmics.

Sobre això vull parlar, en aquest moment que podem denominar **moment COVID-19**, un moment que aporta gran quantitat de lliçons. L'ideal seria que tots estiguérem reflexionant sobre les lliçons apreses per a evitar equivocar-nos la pròxima vegada, que serà molt prompte. Perquè tindrem més virus i més pandèmies sanitàries, perquè estem matant el planeta. I a mesura que el permafrost es fon, apareixeran nous virus. Així que no sols hem de deixar de destruir el planeta, sinó que també hem d'assegurar-nos d'estar preparats la pròxima vegada, perquè no hem aprés les lliçons.

Hem aprés sobre el problema de les vacunes? La vacuna no és la missió. Vacunar al món és la missió correcta. Estem davant el que el doctor Tedros, el cap de l'Organització Mundial de la Salut, denomina "l'apartheid de les vacunes": un terme molt fort que refereix al fet que el 80% de les vacunes són acaparades pel 10% dels països, la qual cosa per definició és nefasta per a nosaltres des d'un punt de vista egoista perquè estem davant una pandèmia sanitària. Si algunes parts del món no es vacunen, el virus muta i torna a atacar. Així que caldria preocupar-se egoistament per com assegurar-nos que tothom estiga vacunat, no sols a través de sistemes de salut més forts, sinó també assegurant-nos de governar la producció d'innovació sanitària d'una manera menys disfuncional.

Hauríem d'haver aprés del mal preparats que estàvem amb els equips de protecció personal, molt bàsics en relació al que els treballadors de la salut necessiten. Estàvem molt mal preparats sobre aquest tema i, en la majoria dels països no entregàvem als treballadors de la salut, que anomenem treballadors essencials i els aplaudim de forma molt condescendent, però després continuem infrafinançant les estructures sociosanitàries en les quals treballen.

Hauríem d'haver aprés sobre la bretxa digital perquè durant el primer confinament, el segon i els següents, molts estudiants a nivell mundial van deixar de tindre accés al seu dret a l'educació, un dret humà que també hauria de convertir-se en un dret legal. Hem reduït la bretxa digital en els últims dos anys? No.

Estàvem, de nou, molt mal preparats, fins i tot en països industrialitzats avançats com el Regne Unit, que se les va arreglar per a subcontractar aqueixa capacitat de prova i rastreig a Deloitte. Aquesta subcontractació, aquesta constant externalització de la capacitat de les institucions públiques, ha sigut nefasta. De fet, estic escrivint sobre això en un nou llibre que es titularà "La gran estafa: la història de la consultoria". Però, hem aprés l'important que és portar aqueixa experiència a casa, invertir en les capacitats dinàmiques de les institucions públiques que després poden oferir i aplicar mesures radicals i urgents durant una pandèmia sanitària? No.

La pandèmia sanitària es va produir al mateix temps que la crisi climàtica. L'últim informe de l'IPCC (www.ipcc.ch) va revelar que ens queden literalment set o huit anys perquè el problema del canvi climàtic siga irreversible. És molt poc de temps. No obstant això, en el G-20, el 56% dels fons de recuperació destinats a empreses energètiques van anar a parar a empreses basades en combustibles fòssils. Just l'any anterior a l'impacte de la pandèmia, a Europa es va subvencionar amb més de 55.000 milions d'euros a sectors contaminants de l'economia. Per tant, no estem actuant ni adequada ni ràpidament.

Ara també tenim una crisi geopolítica. Amb ella estem augmentant massivament la despesa militar i això és molt depriment. Per descomptat, és correcte ajudar a Ucraïna, però en realitat vam tindre un llarg període en el qual aconseguírem reduir la despesa militar a nivell mundial a un percentatge molt menor del qual hi havia abans, la qual cosa, en molts països, en teoria, va obrir una oportunitat fiscal per a invertir en àmbits com els sistemes de salut, l'educació pública o els sistemes de transport sostenible. Per tant, hem de ser extremadament cautelosos quant al grau en què l'excusa de la despesa militar sorgeix ara i es converteix en una altra raó per a l'austeritat.

Tornaré a aquests temes financers en breu. El que vull subratllar és que sembla que estem embossats, anant de crisi en crisi que estan interconnectades l'una amb l'altra i el que vull argumentar és que és impossible arreglar de manera simple la nostra eixida d'aquest sistema.

Abans d'entrar en les solucions, oferiré una visió general de **per què és necessari un canvi profund en el capitalisme.**

Crec que un dels punts forts del treball de vostés ací en CIRIEC és que, en parlar de l'economia social i l'economia col·lectiva, tracten sobre una cosa de la qual el famós historiador, sociòleg i economista Karl Polanyi va parlar molt: que els mercats són resultats. Els mercats són resultats de, per exemple, com organitzem les nostres administracions. Deia que el mercat lliure era un resultat de l'administració pública que el forçava a existir. No hi ha res natural en l'anomenat mercat lliure. Sabem que no hi ha mercats lliures. Existeixen tot tipus de subsidis fins i tot als països pretesament més neoliberals. Però el mercat i l'economia és un resultat de totes les decisions que prenem en les diferents organitzacions de la societat civil, en els negocis, en el sector públic. En termes de governança, la manera en què interactuen, d'una manera parasitària, d'una manera simbiòtica, d'una manera mutualista, dissenyada amb intel·ligència col·lectiva, o no, determinarà els resultats del mercat que obtenim. Mai hem de confondre el mercat amb les empreses. A vegades la gent parla de l'estat o el mercat. No, el mercat és un resultat de com dissenyem les institucions estatals i les organitzacions empresarials. Per tant, en pensar en el canvi profund que es necessita, hem d'anar al centre de com hem decidit. No hi ha res inevitable, gens indeterminat, sobre com hem decidit estructurar les diferents organitzacions.

No tinc temps per a repassar ací els diferents problemes. Només de manera panoràmica diré algunes paraules sobre el sector de les finances, com vaig abordar en el meu llibre "El valor de les coses" (Mazzucato, 2019). Continuem creant diners de múltiples formes. El sector financer ha proporcionat molts préstecs, diners com a deute que estan sent comprades per la gent. Així, a pesar que tothom s'obsessiona amb el deute públic, el nivell de deute privat respecte a la renda disponible, en molts països, ha tornat al nivell que tenia quan va esclatar la crisi financera. I això és el que va causar la crisi financera. Podria pensar-se que això estaria en les portades del Financial Times, o que els governs que es presenten a les eleccions parlarien de "aquesta és la meua estratègia per a detindre la pròxima crisi financera". Al contrari, tenim tots aquests esquemes d'ajuda a la compra en les nostres polítiques de recuperació de la COVID-19. Donem més préstecs als països que tenen problemes, augmentant el seu deute, encara que siga deute públic, però també préstecs a petites empreses augmentant el seu deute privat.

Un segon problema radica en el fet que **una gran part dels capitals no va a l'economia real sinó que torna al sector financer, finançant-se a si mateix**. Això és en gran manera un problema de governança corporativa que es veu reflectit també en termes de la caiguda de la inversió empresarial. A on van els beneficis que es generen en un sistema que es produeix col·lectivament? Internet, el GPS, la pantalla tàctil, totes aquestes innovacions sobre les quals vaig escriure en el meu llibre "L'estat emprenedor" (Mazzucato, 2014) van eixir d'una inversió col·lectiva massiva. Aqueixes tecnologies van eixir dels fons públics. Com podem assegurar-nos que compartim els beneficis d'aquestes enormes inversions col·lectives i no permetem que es desvien?

Addicionalment, aquest tipus d'extracció de valor, on els diners es desvia del sistema a través d'una forma ultra-finançada de govern corporatiu, és una de les principals causes de la desigualtat. Els salaris dels treballadors no han augmentat d'acord amb l'augment de la productivitat. Els seus esforços no s'han vist retribuïts a causa d'aquest problema d'extracció. Per tant, el vincle entre el govern corporatiu i la desigualtat és el que preocupa la gent quan defensa que la maximització del valor per a l'accionista és una decisió que ha de ser qüestionada. Per això existeix el discurs sense substància sobre el capitalisme de les parts interessades, el valor de les parts interessades i el propòsit. Un exemple és Larry Fink, el cap de BlackRock, una empresa de gestió d'inversions, qui va escriure una carta a 500 directors generals dient: "Hem de repensar els negocis. Hem de retornar a les comunitats, als treballadors. La creació de valor no pot ser només per als accionistes". Però no veiem el canvi. No canvia realment la producció, la distribució i la forma en què treballem col·lectivament. Acabe d'esmentar la pandèmia, la vacuna. Si això no constitueix una formidable oportunitat per a treballar junts de manera diferent, quan ho serà?

Un tercer gran problema és que **els governs s'han "buidat"**. No estic parlant de Reagan ni de Thatcher, aqueixa és l'antiga forma en què s'atacava al govern, que era dir: "Déu meu, Estat, lleva't del mig, deixa que el mercat decidisca". Ja abandonàrem aqueixa estúpida manera de pensar. Els progressistes parlen ara del paper del govern com una cosa important, assumeixen el "no et lleves del mig". Però aquest és el vertader enemic. Queda't però arregla tal fallada del mercat i després lleva't del mig. Preferiria que algú diguera que es llevara del mig i no que es quedara a l'habitació posant pegats ací i allà. Per què? Perquè aqueixos pegats acaben justificant el sistema actual, acaben permetent que prospere perquè en realitat l'estem corregint. Un xiquet que cau i es trenca el genoll i li posen un pegat deixarà de plorar. Perquè la reivindicació de Greta es faça realitat hem de plorar a crits, no posar un pegat.

Així s'estén la idea que el mercat funciona, però de tant en tant "fica la pota" a causa de les externalitats positives, com que no hi ha suficient inversió en ai-

gua neta, defensa i R+D (recerca i desenvolupament), per la qual cosa es necessita que el govern intervinga. Si hi ha una externalitat negativa, el govern intervé, posa un impost sobre el carboni. Si hi ha informació asimètrica, per la qual Joseph Stiglitz va guanyar el Premi Nobel, el govern entra en els fons de les petites i mitjanes empreses. Si hi ha una fallada de demanda, el govern intervé i realitza inversions anticícliques. Són successius pegats que justifiquen el sistema. Serà impossible aconseguir els objectius de desenvolupament sostenible si continuem posant pegats, si continuem permetent que el govern corporatiu funcione com el fa, si continuem permetent que el 80% del finançament siga de nou per a entitats financeres, d'assegurances i immobiliàries.

Em centraré ara en les **propostes de solució** que van aparéixer en el meu últim llibre, que és quasi com un llibre de receptes sobre com fer-lo.

He de dir que si haguera d'escriure el llibre de nou, tindria un capítol extra sobre la cooperativa a causa de la qüestió sobre la propietat i com es produeix la producció d'una manera redistributiva. La cooperativa aconsegueix les condicions idònies des d'un principi, per la qual cosa no ha de corregir el desordre després, en forma de redistribució. No hi ha millor model que el model cooperatiu. No és un model perfecte, però és un model molt interessant per a aprendre sobre quan funciona alguna cosa i quan no funciona. És un referent per al canvi del model econòmic.

En el llibre "L'estat emprenedor" em centre en la inversió pública. Tot el que fa que el meu iPhone siga intel·ligent va ser finançat públicament. Anàleg amb Internet, el GPS, la pantalla tàctil i Siri, però també és cert per a la salut i per a l'energia. L'energia solar i la fusió nuclear van requerir d'enormes inversions públiques d'alt risc en les primeres etapes per a posar-les en marxa. En el cas de les energies solar i eòlica, en l'actualitat existeixen moltes empreses del sector privat, però van vindre després. Així que aqueix tipus de distribució de riscos, que hauria d'haver-se convertit posteriorment en una millor distribució de recompenses, no va ocórrer realment perquè les narratives que teníem, o tenim, de qui crea el valor i la riquesa estan molt esbiaixades. No es reconeix bé els qui creguen valor en el sistema. Hi ha un biaix interessat.

En 'Mission Economy' done respostes a què fer. La ciutat de València sembla haver-se inspirat en això. Com és possible que en els anys seixanta hàgem anat a la lluna i hàgem tornat? Realment, perquè l'objectiu no era només anar a la lluna i tornar. Es necessitaven la implicació de 400.000 persones i de molts sectors diferents, com la nutrició, l'electrònica i el programari, no sols el govern. Com és possible que hàgem fet això i que ara ni tan sols puguem produir equips de protecció personal durant una pandèmia sanitària?

Els vertaders reptes que tenim hui dia no són tecnològics sinó socials, subjacent als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). Són reptes o problemes "perversos" que requereixen no sols de canvis tecnològics, sinó de canvi social, de canvi normatiu, etc.

Un element central sobre l'aterratge en la lluna és el nivell tipus de direccionalitat explícita. Era un objectiu al qual realment es podia respondre amb un sí o un no. Llavors, arribem a la lluna i vam tornar en un temps determinat? Pots dir que sí o que no. I el canvi climàtic?, com transformar-ho en objectius concrets, en objectius que requereixen la implicació de nombrosos i diferents sectors? És un problema que comporta una transformació profunda en molts sectors i un enfocament global del govern.

Ara bé, el llenguatge actual dels polítics parla de facilitar i incentivar al sector privat. Això és el contrari del que va dir Kennedy. Ell va dir, "ho estem fent perquè és difícil, anem a assumir la dificultat" no va dir, "farem més fàcil que algú puge a la lluna". Es tracta d'abraçar la incertesa, el risc i l'experimentació, la prova i error. Amb això s'aprén. T'alces i ho fas millor.

Els funcionaris poden fer això? No, quan t'equivoques eixes en la portada dels periòdics. En canvi, els inversors capitalistes de risc poden presumir que "vam cometre tots aquests errors". Com Kleiner-Perkins, una gran empresa de capital risc, que va invertir en Genentech i després va guanyar milers de milions amb ella. Abans d'això, van cometre un munt d'errors. I els agrada parlar d'això perquè demostra que s'assumeix el risc, que s'és capital de risc. Així que, d'una banda, estem mitificant als inversors capitalistes de risc i, no obstant això, no permetem que aqueix nivell de prova, error i fracàs es produïsca en altres parts de l'economia.

Com compartir els riscos, les recompenses, les dificultats? Com abordar junts la incertesa, sense tractar de fer una cosa més fàcil per a un altre? Es tracta d'aconseguir un canvi de mentalitat complet en el disseny organitzatiu, però també de canvi en les eines per a estar més "centrades en els resultats" així com d'associació simbiòtica.

En primer lloc, van córrer molts riscos. No tenien ni idea de com arribar a la lluna. Hi havia diferents maneres, però literalment van haver d'imaginar, experimentar i acceptar la dificultat. Finalment van aconseguir l'òrbita lunar, però en el camí, van fallar i van tornar a fallar successives vegades. El programa Apol·lo 1 va acabar amb la mort de tres astronautes.

El necessari canvi de disseny organitzatiu. Es van preguntar com arribarem a la lluna si ni tan sols podem parlar entre nosaltres quan estem en dos o tres edificis? En aqueix repte espacial es constatava aquest problema en què no podien escoltar en el mòdul el que es deia a la sala de Control de Missió. Què va fer la NASA? Va dir… treballem en sitges departamentals, burocratitzats i no sabem el que estem fent, així que deixem-ho i subcontractem al sector privat? No.

Van canviar el disseny organitzatiu orientant-lo a la missió. Van canviar l'organització amb diferents directors de projecte, cadascun amb els seus propis equips, però tots ells en comunicació contínua, pensant conjuntament, holísticament. Van imposar més flexibilitat i agilitat en la NASA arran d'aquest enorme

fracàs. Es van reorganitzar, mentre que hui estem tan acostumats a utilitzar la paraula burocràtic. Burocràtic no és una mala paraula. Podem tindre burocràcies atrevides, atractives i creatives, o podem tindre burocràcies realment avorrides, verticals, aïllades i inflexibles. Llavors, què és el que cal canviar? La pròpia burocràcia.

Encara que l'objectiu final era clar, en el camí hi havia molts altres objectius intermedis. Llavors, què significa tindre un repte, la carrera espacial i convertir-lo en una missió? Arribar a la lluna i tornar, però aconseguir que molts sectors s'involucren perquè no siga només un gran projecte que puga ser desenvolupat, sinó que es vegen implicats diferents sectors diferents, amb successius problemes lligats als projectes que van haver de ser resolts en el camí, els quals són en realitat els que van conduir al creixement econòmic.

Com podem formular hui dia, en el marc dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, missions concretes, al mateix temps que involucrem al major nombre de sectors diferents, de manera que es generen efectes indirectes tecnològics, però també efectes indirectes socials i organitzatius?

Per a això és necessari replantejar-se quins són els problemes i utilitzar l'estratègia industrial, la política de compres i la política d'innovació per a tornar a centrar-se en els problemes i aconseguir objectius als quals realment es puga respondre amb un sí o un no.

Un altre element clau va ser la col·laboració públic-privada. Van dissenyar aquesta col·laboració o associació incloent temes com el no excés de beneficis. No en el sentit que no hi haja beneficis, per descomptat pots continuar obtenint beneficis, però no en excés. La qüestió és quin és el benefici just que s'ha d'obtindre si compartim els riscos i les recompenses? La NASA ho va entendre i va establir que no se'ls permet obtindre beneficis, al contrari del que està succeint hui dia. Per exemple, en el sector espacial està el cas de Elon Musk qui va rebre 7 mil milions del govern dels Estats Units i mai va dir gràcies. I molt menys va compartir les recompenses. Les seues tres empreses SpaceX, Tesla i Solar City, van rebre enormes quantitats de subvencions en els seus primers temps, quan era difícil.

També prompte es van adonar que la manera de dissenyar assumptes com la contractació pública, on el govern és el comprador, havia de ser molt acurada. Es preocupa de dissenyar les adquisicions de manera diferent. Van dir que la forma de contractació per cost no estava funcionant. Ho van convertir en una contractació més orientada als reptes, és a dir, de preu fix amb incentius per a la millora constant de la qualitat i la innovació.

Un altre tema clau és el **finançament**. En temps de guerra, com la Segona Guerra Mundial, els diners ix del no-res. En canvi, per als grans problemes socials, diem que no hi ha diners. Fins i tot es diu que si gastes més en educació, has de gastar menys en salut. Com assegurar-se que els diners estiguen realment orientats als resultats, estiguen dissenyats amb condicionalitat? Aqueix és el repte que tenim i que, per desgràcia, no estem aprenent. Aqueixa va ser una de les coses que la NASA va deixar molt clares.

La intel·ligència pública, de l'administració, és un altre element crucial. Aquesta és una cita que va vindre del cap d'adquisicions, Bracket: "hem de continuar invertint en la nostra pròpia intel·ligència", perquè va veure que ja la NASA estava subcontractant la seua intel·ligència, no sols a Mackenzie sinó a altres consultores i va dir que de seguir així serien capturats per elles. Així que, per a comptar amb intel·ligència col·lectiva i col·laborar en els grans problemes del nostre temps, totes les organitzacions necessiten capacitat i intel·ligència. Per contra, les nostres institucions públiques, s'han anat buidant d'aquesta capacitat a causa d'aquesta "externalització" o outsourcing. I aqueix és un greu problema al qual la gent no està parant atenció.

Crec que la recuperació europea, siga com siga, els dos bilions haurien d'haver estat condicionats, no sols al clima i al digital, sinó a la capacitat, a la intel·ligència. Llevat que s'invertisca en capacitat o intel·ligència local, regional i nacional, tots aquests diners recaurà en organitzacions incapaces.

Em centre en el govern simplement perquè és la baula més feble ara mateix, però també és la més important. El govern ha d'establir una direcció, no pot microgestionar. Es necessita tanta experimentació de baix a dalt com siga possible, però sense una direcció, sense visió, estem perduts. De totes maneres, fins i tot suposant que tinguen una visió, llevat que tinguem capacitat i intel·ligència per a fer-ho, simplement no succeirà.

Per a dur a terme aquestes accions es requereix col·laborar. Com col·labores amb els diferents actors de l'economia si ni tan sols entens el teu món, si no tens la capacitat de pensar, per exemple en les plataformes digitals, perquè no hi ha ningú en el teu govern competent i que tinga idea?

La idea de les missions comença amb desafiaments que no fa falta inventar, són els Objectius de Desenvolupament Sostenible. Cal convertir-los en missions concretes, cal aconseguir implicar els diferents sectors.

En un informe que vaig escriure recentment per a Nacions Unides, analitzem com la COVID ens va mostrar que aquelles parts del món com Kerala a l'Índia, Vietnam, Ruanda i Togo ho van fer millor que altres parts del món en desenvolupament, però fins i tot millor que el món desenvolupat, gràcies a les inversions que van fer en àmbits com la creació de confiança entre el món acadèmic, les empreses i el govern, però també en altres àmbits molt específiques com l'aprenentatge i la coordinació necessaris i la capacitat de governar les dades i les plataformes digitals a causa de la "infodemia".

Un altre punt clau és el disseny de les institucions financeres. Vaig ajudar a Escòcia a crear un nou banc públic amb aquesta idea de les missions en el centre, perquè necessitem un finançament compromés i pacient, no com alguns bancs públics, que només donen ajudes a sectors. És diners compromesos pacient a llarg termini i condicionats al fet que els sectors receptors es transformen en la direcció correcta. Però aqueix tipus de condicionalitat no sol fer-se. Goldman Sachs va cridar "Pigs" (porcs) a Portugal, Itàlia, Grècia i Espanya. És terrible, però a Europa durant la crisi financera vam tindre únicament la condicionalitat de l'austeritat perquè els rescats es produïren. Així que Espanya va retallar la seua R+D finançada amb fons públics en un 40% després de la crisi financera per a ajustar-se al criteri de dèficit. Això no fomenta el creixement a llarg termini.

Si no hi ha missió, si no hi ha visió, sense nova capacitat sobre el terreny, noves maneres de fer la contractació, noves maneres de dissenyar l'estratègia industrial i una nova condicionalitat, serà una oportunitat perduda.

També és clau una major participació. És molt interessant constatar com, a Suècia, la idea d'un estat de benestar lliure d'energies fòssils ha calat en llocs molt concrets com en l'estratègia de menjars escolars. En aquest país, els menjars escolars han de ser saludables, saboroses i sostenibles, cosa que significa que tota la cadena de subministrament dels menjars ha de canviar, ser molt més avantguardista, crear no sols lliuraments a les empreses contractades, sinó que també els xiquets de l'escola s'han involucrat en el disseny dels menjars i això es converteix en una cosa emocionant. Això remet al model de cooperació que crec que la seua pròpia organització (CIRIEC) ací en la conferència tracta. Es tracta de comptar amb un model cooperatiu perquè les missions aporten apoderament de les persones, per a alimentar la seua capacitat de participar en això des del principi en lloc de limitar-se a reaccionar després.

Ha sigut genial que el nostre institut haja estat mirant el que està succeint ací a València, tractant d'informar-lo. Es tracta de noves idees, no sols per a considerar i interactuar amb les missions europees, sinó també per a preguntar com podem aprofitar la història, per exemple, de les cooperatives, per a fer la producció diferent. Les cooperatives són també noves formes de propietat, noves eines sobre el terreny amb aqueixa condicionalitat. Són una nova manera de produir realment millor. Fer el capitalisme de manera diferent significa que tots els elements que he plantejat aconseguisquen el cor del sistema. Aqueixa participació crec que és una de les coses més importants.

Si nosaltres no sabem com fer que el contracte social siga diferent de veritat en lloc de només "simbòlicament", estem davant un gran problema. Gràcies.

Referències

Intergovernmental Panel on Climate Change (Grupo Intergubernamental de Expertos de Naciones Unidas sobre el Cambio Climático - IPCC) *Informe*, https://www.ipcc.ch

Mazzucato, M. (2014): *El Estado emprendedor. Mitos del sector público frente al sector privado*, Barcelona: RBA.

Mazzucato, M. (2019): *El valor de las cosas: quién produce y quién gana en la economía global,* Taurus.

Mazzucato, M. (2021): *Misión economía: una guía para cambiar el capitalismo*, Taurus.

Pistor, Katharina (2022): *El codigo del capital. Cómo la ley crea riqueza y desigualdad*, Editorial Capitan Swing.

33 CONGRÉS INTERNACIONAL DEL CIRIEC, VALÈNCIA 2022

MISSATGE DE CLAUSURA DEL SECRETARI D'ESTAT D'OCUPACIÓ I ECONOMIA SOCIAL DEL GOVERN D'ESPANYA, JOAQUÍN PÉREZ REY

President de CIRIEC-Internacional, President de CIRIEC-França, Director Executiu de CIRIEC-Espanya, Conseller d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball de la Generalitat Valenciana. És per a mi un vertader honor participar en aquest acte de clausura, d'aquest congrés internacional que ha fet de València la capital mundial de l'economia social. Comptant amb intervencions de referents internacionals clau per a avançar en nou model econòmic. El meu reconeixement a l'organització d'un esdeveniment que ha reunit 405 congressistes de 31 països, que ha comptat amb 50 ponències i amb tallers paral·lels que s'han posat en comú 130 comunicacions en 16 sessions de treball. Un treball espectacular. Al llarg d'aquestes jornades heu abordat temàtiques essencials en un context transformat per la pandèmia i el seu efecte accelerador de processos tecnològics, socials i mediambientals ja iniciats en un escenari que sembla ja superat pels canvis.

La resposta de la diversitat d'entitats que componen l'economia social durant aquest període ha sigut bona mostra de la seua capacitat de fer i d'adaptació, sempre prenent com a guia els seus principis i els seus valors. Es tracta d'entitats presents en tots els sectors econòmics que afronten desafiaments comuns de manera profundament innovadora, tant des del punt de vista més tècnic com des del punt de vista social. El seu paper en la democratització de l'economia és clau en el procés de transformació social i econòmic en el qual estem embolicats. Retornar a les persones el protagonisme i la capacitat de decidir sobre el seu present i el seu futur més immediat, sobre com volen consumir, invertir, viure en comunitat és fonamental. Molt conscients d'ells des de de el Ministeri de Treball i Economia Social hem passat de les paraules als fets. I estem liderant un PERTE de l'economia social i de les cures, és un projecte estratègic amb una enorme capacitat d'arrossegament per a contribuir al creixement econòmic, a la generació d'ocupació de qualitat i millorar la competitivitat de la nostra economia a través de l'impuls d'aqueixa eina decisiva que és l'economia social.

Joaquín Pérez Rey: "El meu reconeixement a l'organització d'un esdeveniment que ha reunit 405 congressistes de 31 països, que ha comptat amb 50 ponències i amb tallers paral·lels en què s'han posat en comú 130 comunicacions en 16 sessions de treball. Un treball espectacular."

El seu objectiu és transformar les cures a partir d'un concepte innovador que garantisca el benestar de les persones i la cura del nostre entorn. Sota aquesta premissa, aquest instrument estratègic, el PERTE en que es crea l'aliança de l'estat amb la diversitat d'entitats que conformen l'economia social, s'activen més de 800 milions d'euros a través de línies d'acció promogudes per 13 ministeris diferents. Línies d'actuació que posen el focus en la millora dels serveis socials i de salut, que promouen el desenvolupament local i la cohesió social. A través d'accions en l'àmbit urbà, rural, en l'habitatge, en l'energia, mobilitat…, contribuint també a una transició ecològica justa. Aquest PERTE situa al coneixement com a objectiu estratègic i contempla un 'hub' d'avantguarda, concebut com una xarxa de xarxes de coneixement que genera aliances entre universitats, grups i centres d'investigació d'excel·lència i el teixit empresarial de l'economia social.

Aquest congrés de CIRIEC és un bon exemple de com es poden teixir aqueixes magnífiques xarxes amb l'economia social com a teló de fons. Aquesta eina estratègica, el hub d'avantguarda que garanteix l'accés d'aquesta part del nostre teixit productiu als fons europeus, enfortint per a accelerar el seu potencial transformador s'afig a altres accions del nostre Ministeri.

La reactivació del Consell de Foment de l'Economia Social, que estava des de fa més de 10 anys parat, permet comptar amb un fòrum en el qual totes les veus del sector, les expertes i els experts, les de les comunitats autònomes i els diferents departaments ministerials puguen confluir per a assessorar el Govern en matèria d'economia social. La segona estratègia estatal d'economia social que veurà la llum en el segon semestre d'enguany, constituirà el full de ruta que permeta avançar al sector afrontant els desafiaments de manera innovadora i amb mesurament del seu impacte social. Al costat d'això, durem a terme una actualització de la normativa clau de l'economia social, la pròpia Llei d'Economia Social, la Llei Estatal de Cooperatives i la Llei d'Empreses d'Inserció per a remoure els obstacles i generar marcs jurídics propicis al desenvolupament d'una manera de fer economia a favor de les persones.

Cadascuna i cadascun de nosaltres des de la investigació, des de les empreses, des de les institucions i des dels governs, estem sent partícips d'un procés que visibilitza l'espai que ocupa i que ha d'ocupar l'economia social. Bona mostra d'això és l'aprovació del Pla d'Acció Europeu per a l'Economia Social i de manera molt recent l'aprovació de dos instruments internacionals d'enorme rellevància, que són la resolució i les conclusions sobre economia social i solidària i el treball decent que ha adoptat recentment la Conferència Internacional de Treball, i la Recomanació de l'OCDE sobre economia social i innovació social. Sens dubte estem avançant i en aquest camí de progrés conteu amb el compromís i el suport d'aquest ministeri.

És un honor clausurar un congrés replet d'interés i les conclusions del qual no poden fer més que guiar la nostra acció política més immediata en l'economia social.

Un fortíssim abraç i afectuosa salutació des del Ministeri de Treball i Economia Social.

33 CONGRÉS INTERNACIONAL DEL CIRIEC, VALÈNCIA 2022

DISCURS DE CLAUSURA DEL CONSELLER D'ECONOMIA SOSTENIBLE DE LA GENERALITAT VALENCIANA, RAFAEL CLIMENT

Bon dia a totes i a tots.

Vull donar l'enhorabona a CIRIEC per l'organització d'aquest magnífic 33 Congrés, en el qual s'han celebrat ni més ni menys que els 75 anys de la seua existència, així com a tots els que han participat i aportat per al seu desenvolupament. Han sigut tres dies intensos amb sessions plenàries de matí i vesprada que han posat de manifest la fortalesa i les potencialitats de l'economia publica, social i cooperativa.

Tal com diu el lema del Congrés, vivim en l'era post-Covid, un moment en el qual, després de superar i deixar arrere dos anys molt exigents en els quals la pandèmia ens ha colpejat durament, ens trobem ara sumits en els desafiaments energètic i inflacionista, impulsats per la guerra en Ucraïna, i l'evolució de la qual és ara mateix molt difícil de predir.

De fet, la pandèmia se sumava a la gran recessió de 2008, amb efectes no superats com la desigualtat i la pobresa, i ara a més hem de tindre en compte la devastadora guerra a Ucraïna, la qual cosa ens ensenya una lliçó: la necessitat que les administracions públiques milloren les seues competències.

Les crisis han mostrat la importància de tindre una bona administració pública, on més que la grandària del govern, importa la seua qualitat i la seua eficiència, per al maneig de les situacions difícils i, sobretot, que siga capaç d'aportar propostes transformadores, fent costat als que es vulguen arriscar, als quals estiguen disposats a col·laborar i aportar també les seues capacitats.

No es tracta de complementar el que el sector privat no fa o no fa bé, sinó de proposar noves metes i objectius que contribuïsquen al bé comú. La qual cosa suposa una oportunitat per a tornar a l'essencial, a recordar el límit dels mercats i la importància dels béns públics.

La crisi del 2008 va fer aflorar profundes fractures subjacents del model econòmic amb uns nivells de desigualtat i de destrucció mediambiental que ho feien insostenible. I això suposa fer-se preguntes sobre l'organització de la producció i la distribució de la renda, perquè identificar les causes de la desigualtat és important per a determinar quines són les actuacions polítiques necessàries per a fer-li front, en una

Rafa Climent: "Malgrat les dificultats, estem davant una oportunitat històrica per a transformar l'economia i la societat cap a un model social i ecològicament més just, inclusiu i sostenible".

"Això suposa avançar cap a una economia amb rostre humà, que genere més confiança, major responsabilitat social, més participativa... i no em cansaré de repetir que en el nucli d'aquest model es troba l'economia social i cooperativa".

situació de poder de mercat dominada per grans empreses. I ens interpel·la al seu torn per a redefinir el paper del sector públic i la regulació de l'economia.

Perquè lluny de ser un mer corrector i facilitador del mercat redistribuint a través d'impostos i transferències, el sector públic, a través de les seues polítiques és crucial en l'hora de fer front a les asimetries de poder i d'assegurar una bona redistribució, és a dir, un repartiment més igualitari de les rendes, i que per tant el progrés siga compartit.

I soc dels quals crec que res està escrit, i que el futur dependrà de les polítiques públiques actuals i futures per a determinar el rumb del nostre destí en les següents dècades.

Perquè hem de tindre en compte que si la gestió post-pandèmica, després de posar a prova la capacitat de l'Estat, obria una finestra d'oportunitat per a encarar qüestions pendents com la desigualtat o la sostenibilitat, el retorn de la inflació i de la tensió geopolítica suposen un risc de reculada pels seus efectes a curt termini en les societats.

Per això, en aquests moments, com sabeu, a més, es reforça encara més la necessitat d'accelerar la transició energètica i aprofitar les possibilitats de l'economia circular per a fer front a un entorn de més escassetat en matèries primeres.

Tenim, a més, el repte de la gestió dels fons europeus que pretenen, d'una banda, servir tant d'estímul contra cíclic com de palanca de canvi i transformació, prevalent aspectes com la transició ecològica, la digitalització, la igualtat de gènere i la cohesió social i territorial. En aquest panorama, urgeix activar tots els recursos de l'economia i buscar alternatives, sobre una base de tolerància, diàleg, consens i cooperació.

Són oportunitats que hem de fer valdre per a assegurar una recuperació que aprofite totes les potencialitats que tenim en el nostre territori. I ací, l'economia social i cooperativa, al costat de la pública, poden jugar un paper important com a eina de cohesió social, desenvolupament econòmic i participació ciutadana, realitzant una contribució significativa al desenvolupament d'una economia més participativa, més democràtica i més solidària.

Perquè les diferents formes d'Economia Social han de ser presents i tindre el seu espai propi i no podem oblidar l'important paper que l'economia basada en la primacia de les persones, que té a aquestes com a centre de decisió i d'interés, pot i deu tindre en els plans de recuperació.

La gestió econòmica de la pandèmia ha demostrat que, davant fets extraordinaris, fan falta solucions extraordinàries. Davant les noves formes de poder de mercat global, fan falta noves fórmules de regulació de l'economia que siguen capaces de fer-les front. Ja que abans i després de la pandèmia continua sent cert que els béns públics exigeixen institucions globals, cooperació, solucions globals.

I he de dir que aquest moment que estem vivint està en harmonia amb l'impuls per a la transformació de la nostra economia que des de la Generalitat Valenciana estem buscant des del 2015, per a generar a llarg termini un desenvolupament sostenible social, econòmic i mediambiental. Amb llums llargues.

Això vol dir apostar per l'eficiència en l'ús dels recursos i realitzar una gestió intel·ligent dels nostres actius per a aconseguir un territori de qualitat en el qual viure i treballar, donant suport a les empreses per a millorar en coneixement, digitalització i innova-

ció, per a millorar les seues capacitats i la seua resiliència.

I ho estem fent, a més, des de la cooperació i coordinació de baix cap amunt, generant sinergies amb els agents socials i econòmics, institucions, associacions i administracions públiques.

La invasió d'Ucraïna i les conseqüents sancions aprovades contra Rússia han posat de manifest, una vegada més, la necessitat d'accelerar la transició ecològica, apostant per les energies renovables i l'autoconsum, per a guanyar en sobirania energètica, afrontant a més el repte del canvi climàtic i la pèrdua de biodiversitat.

Crec sincerament que d'aquesta situació podem eixir millor del que estàvem i, si ho gestionem bé, tenim davant nosaltres una gran oportunitat per a crear llocs de treball de qualitat, democratitzant més l'economia. I l'energia és un bon exemple, mitjançant les comunitats energètiques basades en fonts renovables que estem impulsant. Perquè, malgrat tot, estem davant una oportunitat històrica per a transformar l'economia i la societat cap a un model social i ecològicament més just, inclusiu i sostenible.

Nosaltres estem compromesos, en tots els àmbits de la nostra competència, a aconseguir una recuperació inclusiva i sostenible de la nostra economia; compromesos en una aposta per la econovida, és a dir, una economia on les persones i el territori estiguen el centre de la presa de decisions.

Això suposa també avançar cap a una economia amb rostre humà,

- que genere més confiança,
- amb major responsabilitat social,
- més participativa,
- que genere ocupació estable i de qualitat,
- i afavorisca una distribució més equitativa de la renda,
- que oferisca respostes als grans reptes socials del segle XXI com l'envelliment, les migracions, l'exclusió digital o el canvi climàtic
- i, en definitiva, siga capaç de generar major benestar per a les persones.

I no em cansaré de repetir que en el nucli d'aquest model es troba l'economia social i cooperativa, ja que combina l'eficiència empresarial amb els valors de solidaritat, responsabilitat i cohesió social, que ha demostrat ser resilient en els moments de crisis i per tant un model d'èxit. Al costat de l'economia pública, han de tindre més protagonisme i presència per la seua capacitat de transformació com una eina fonamental per a afrontar el futur, introduint més democràcia a l'economia.

I el moment és ara.

Moltes gràcies

33 CONGRÉS INTERNACIONAL DEL CIRIEC, VALÈNCIA 2022

LLIURAMENT DELS PREMIS EDGAR MILHAUD I A LES MILLORS COMUNICACIONS PRESENTADES

El premi Edgard Milhaud es va establir en 2009 en commemoració del fundador del CIRIEC-Internacional, organització que enguany compleix el seu 75 aniversari. El Premi busca animar i reconéixer el treball d'un investigador o expert jove, que treballe sobre els temes propis de CIRIEC-Internacional, això és, sobre cooperativisme, economia social, economia pública i serveis públics, i tot tipus d'activitats col·lectives per l'interés general. Enguany s'han atorgat dos premis. El primer va ser per a l'investigador francés Pierre Wokuri, de la Universitat de Rennes 1, per la seua tesi titulada 'Orienter et activer : els projets coopératifs d'énergie renouvelable à l'épreuve du vaig marxar'. I el segon premi es va concedir a Juan Francisco Albert Moreno, de la Universitat de València, per la seua tesi amb esment internacional titulada 'Monetary Policy and Inequality from an inclusivament and Social Banking perspective'. Pierre Wokuri no va poder assistir a l'acte però va enviar un missatge de vídeo. Juan Francisco Albert va rebre el premi de mà del professor José Luis Monzón.

Quant als reconeixements a les millors comunicacions presentades, el primer premi ha sigut per a Mercedes Farias i Rosalía Alfonso (Universitat de Múrcia), pel seu treball sobre 'Economia Social, economia de les cures i transició digital'; el segon premi ha recaigut en Patrick Murhula, de la Universitat Catòlica de Bukavu (Rep. Democràtica del Congo) amb 'The pshycological ownership in financial coopertives', i el tercer ha sigut per a Alberto Vaquero (Universitat de Vigo), María Bastida (Universitat de Santiago de Compostel·la) i Miguel Ángel Vázquez (O. de Vigo), per la seua comunicació 'L'Economia Social com a instrument per a la recuperació econòmica. Propostes per a afrontar la crisi derivada de la COVID-19' (fotografies de la pàgina següent).

Han obtingut reconeixements també Marta Cunyat i Rubén Cunyat (Universitat de València), pel seu treball sobre l'emprenedoria de dones a Espanya dins de l'economia social; i Oier Imaz, Leire Uriarte i Iñigo Iñurrategi, per la seua comunicació sobre la governança dels Objectius de Desenvolupament Sostenible en les cooperatives del grup Mondragón.

divina
grupo
ONCE
1ER PREMIO
Mercedes Farias Batlle y Rosalía Alfonso Sánchez
A LA MEJOR COMUNICACIÓN DEL 33 CONGRESO DE CIRIEC
Economía social, economía de los cuidados y transición digital

divina
seguros
grupo social
ONCE
Florida
Universitaria
2º PREMIO
Patrick Murhula Cubaka
A LA MEJOR COMUNICACIÓN DEL 33 CONGRESO DE CIRIEC

divina
seguros
grupo social
ONCE
Florida
Universitaria
y Miguel Ángel Vázquez Taín
A LA MEJOR COMUNICACIÓN DEL 33 CONGRESO DE CIRIEC

ENTREVISTA AMB NICOLAS SCHMIT, COMISSARI D'OCUPACIÓ I DRETS SOCIALS, COMISSIÓ EUROPEA

Nicolas Schmit (Differdange, Luxemburg, 1953) és des de desembre de 2019 comissari d'Ocupació i Drets Socials de la Comissió Europea. Polític i economista doctorat en la Facultat de Dret i Economia de Aix-Marsella, Schmit va arribar a la Comissió després d'una àmplia carrera política en el Govern luxemburgués, on va ser titular del Ministeri de Treball durant nou anys. Al desembre de 2019 Schmit va anunciar l'encàrrec, per part de la presidenta de la Comissió, Ursula Von der Leyen, de l'elaboració d'un Pla d'Acció Europeu per a l'Economia Social, Pla que va ser aprovat just dos anys després, en el que ha sigut considerat pel sector com una fita històrica. En aquesta entrevista, Schmit explica les claus d'aquest Pla d'Acció, així com les mesures que s'han iniciat seguint el seu mandat.

"La Comissió Europea s'ha compromés fermament a promoure l'economia social i a portar-la a una nova fase. Per a aprofitar tot el potencial de l'economia social, el nostre Pla d'Acció reconeix als agents de l'economia social i els empodera en un entorn que permet a l'economia social prosperar i créixer".

"L'economia social és fonamental per a procurar una Europa social més justa i inclusiva, que cree llocs de treball amb vista a les transicions ecològica i digital, i que promoga l'accés a l'ocupació, l'assistència sanitària i els serveis socials".

-Estimat Sr. Schmit, enhorabona per l'aprovació i posada en marxa del Pla d'Acció Europeu de l'Economia Social, un Pla històricament reivindicat pel sector. Quin ha sigut l'impuls que definitivament ha motivat a la Comissió Europea a l'elaboració d'aquest Pla?

-La Comissió s'ha compromés fermament a promoure l'economia social i a portar-la a una nova fase. Per a això, el pas lògic va ser presentar l'any passat el primer Pla d'Acció per a l'Economia Social amb caràcter global. El Pla d'Acció es basa en el Pilar Europeu de Drets Socials, que va establir les bases per a actuar de manera holística, a fi de crear una Europa social forta.

Per a aprofitar tot el potencial de l'economia social, el nostre Pla d'Acció reconeix als agents de l'economia social i els empodera en un entorn que permet a l'economia social prosperar i créixer. L'economia social és fonamental per a procurar una Europa social més justa i inclusiva, que cree llocs de treball amb vista a les transicions ecològica i digital, i que promoga l'accés a l'ocupació, l'assistència sanitària i els serveis socials.

-Ja en 2018 Social Economy Europe (SEE) va presentar el document "El futur de les polítiques europees per a l'Economia Social: cap a un Pla d'Acció", que es va realitzar en cooperació amb l'Intergrup d'Economia Social del Parlament Europeu, en el qual es proposava un gran Pla d'Acció que servira per a impulsar la visibilitat de les empreses i organitzacions de l'economia social; que les secundara a generar innovacions socials i tecnològiques; millorara el seu accés al finançament i als fons de la UE, i eliminara els obstacles jurídics que els impedeixen la seua capacitat de créixer i operar en el Mercat Únic en igualtat de condicions amb altres tipus d'empreses. En quina mesura creu vosté que el Pla aprovat pot satisfer aquestes demandes del sector?

-Crec que el Pla d'Acció respon amb precisió a les demandes del sector i s'ajusta a les recomanacions de la proposta de Social Economy Europe. En preparar el Pla d'Acció, la Comissió va dur a terme una àmplia consulta amb les parts interessades, els Estats membres i altres institucions de la UE, per a assegurar-se que el Pla abastara els aspectes adequats a fi de marcar realment la diferència i que comptara amb una acceptació plena.

En conseqüència, el Pla d'Acció estableix les condicions adequades perquè l'economia social prospere, abastant tots els àmbits polítics: des dels marcs polítics i jurídics per a l'economia social a l'accés al finançament, la innovació social i les transicions ecològica i digital. També crea oportunitats per a les entitats de l'economia social, per exemple, facilitant l'accés al finançament. I continuarem sensibilitzant i impulsant la visibilitat del sector.

"En preparar el Pla d'Acció, la Comissió va dur a terme una àmplia consulta amb les parts interessades, els Estats membres i altres institucions de la UE, per a assegurar-se que el Pla abastara els aspectes adequats a fi de marcar realment la diferència".

"Hem posat als Estats membres de la UE en el punt de mira perquè impulsen la creació d'ocupació en el sector a través de programes nacionals o regionals específics que recolzen a les empreses socials. També demanem als Estats membres que establisquen objectius clars per a la creació d'ocupació en l'economia social."

-En la seua opinió quines són les principals aportacions del Pla d'Acció Europeu de l'Economia Social, de les quals se sent més satisfet, i que poden beneficiar el sector i la societat europea en el seu conjunt de manera més o menys immediata?

-Hi ha moltes. Per exemple, crearem la "passarel·la" de l'economia social de la UE en el segon trimestre de l'any que ve. Amb això se simplificarà l'accés a les mesures de suport existents i es proporcionarà un punt d'entrada clar per a les organitzacions de l'economia social que es posen en marxa o desitgen expandir-se. Ja hem consultat a la comunitat de l'economia social sobre el disseny general, i demanarem a les organitzacions que estiguen interessades que hi contribuïsquen també. Aquest és un projecte de tots.

Una altra iniciativa de la qual estic molt orgullós és l'Acadèmia de Política d'Emprenedoria Juvenil, que hem desenvolupat conjuntament amb l'OCDE. Aquesta acadèmia oferirà una sèrie de tallers presencials i de seminaris en línia dirigits a empresaris joves i a responsables polítics.

A més, a través del InvestEU, la Comissió facilita l'accés al finançament per a les empreses socials. Amb el Fons Europeu d'Inversions com a soci principal, a principis de la primavera la Comissió va publicar convocatòries d'interés per a garanties i capital destinades a intermediaris financers actius en els terrenys del microfinançament, les empreses socials i el finançament amb impacte social. Així doncs, ja estem en això.

-L'economia social europea s'estima que proporciona més de 13,6 milions d'ocupacions remunerades en el conjunt de la Unió Europea, la qual cosa representa més del 6% de la població activa total. Quina xifra d'ocupació en Economia Social li agradaria vosté aconseguir amb el nou Pla d'Acció?

-L'economia social és, de fet, un sector molt important de la nostra economia, i el nostre objectiu és ampliar el seu paper. Ara hem posat als Estats membres de la UE en el punt de mira perquè impulsen la creació d'ocupació en el sector a través de programes nacionals o regionals específics que recolzen a les empreses socials. També demanem als Estats membres que establisquen objectius clars per a la creació d'ocupació en l'economia social. No obstant això, no hem fixat cap objectiu a escala de la UE en el Pla d'Acció perquè, sovint, no es recopilen dades sobre les persones ocupades en les empreses socials en molts Estats membres i no és fàcil obtindre aquestes dades.

-El pla d'Acció estableix tres grans prioritats: generar polítiques i marcs estratègics favorables a l'impuls de l'economia social; incrementar les oportunitats per al creixement d'aquestes entitats; i, en tercer lloc, assegurar el reconeixement i visibilitat del model. Al cap d'un any de l'aprovació del Pla d'Acció quines mesures concretes s'han

posat en marxa per a això o estan a punt d'aprovar-se?

-Se m'ocorren molts exemples. Un d'ells seria la iniciativa que va posar en marxa aquest estiu passat el Banc Europeu d'Inversions, que van denominar Assistència Tècnica Financera per a la Inclusió Social, i que es dedica a ajudar a les transaccions financeres en les microfinances i l'emprenedoria social a través de l'assessorament i les orientacions sobre el desenvolupament de mercats. Un altre exemple en aquest camp és el règim de subvencions denominat "suport als costos de transacció", que redueix el cost d'aquestes transaccions en el cas de les inversions en empreses socials.

D'altra banda, el Centre Europeu de Competència per a la Innovació Social estarà llest per a començar la seua marxa aquest mateix any. Com a centre de coneixement ajudarà les entitats a aprendre les unes de les altres i a col·laborar amb els centres nacionals de competència en innovació social, que han rebut finançament del Fons Social Europeu Plus. S'han assignat 197 milions d'euros per a donar suport a l'expansió i la reproducció de solucions innovadores a través de la cooperació transnacional.

En 2023, la Comissió presentarà una proposta de Recomanació del Consell sobre el desenvolupament de les condicions marc per a l'economia social, que ajudarà els Estats membres a actualitzar les seues polítiques i normes relacionades amb l'economia social. Aquesta tardor es va dur a terme una consulta pública per a determinar com podem crear en els Estats membres un entorn polític i jurídic favorable referent a això.

-L'economia social, a més dels seus agents, compta amb nombrosos investigadors acadèmics que l'estudien permanentment i que realitzen propostes per al seu millor acompliment. Aquests investigadors estan units en xarxes que, com la de CIRIEC, reuneixen centenars de persones principalment d'Europa, Amèrica Llatina i el Canadà. Què opina vosté del col·lectiu acadèmic d'experts en economia social a la UE?

-És fonamental comptar amb una comunitat forta d'experts i investigadors en matèria d'economia social per a ajudar els ciutadans a comprendre la seua importància. L'estudi de la Comissió sobre les empreses socials i els seus ecosistemes a Europa va posar de manifest que la investigació ha contribuït a augmentar la visibilitat de les empreses socials.

Quan parle amb els agents polítics, continue percebent alguns dubtes quant al reconeixement de l'economia social com a trampolí per a un creixement sostenible i integrador. Sembla que encara queda molt per fer per a assegurar que els responsables polítics escolten la comunitat científica i investigadora, i el meu objectiu -i l'objectiu del Pla d'Acció- és donar suport al canvi necessari.

"El Pla d'Acció insta les institucions d'educació superior que facen ple ús d'instruments europeus com la iniciativa 'Universitats Europees', que està composta per aliances universitàries transnacionals, i que pretén estimular l'economia social i l'esperit empresarial."

-Des de les universitats s'està duent a terme un esforç també per incloure l'economia social en diferents currículums i com a formació específica. Hi ha exemples notables com el propi de la Universitat de València. Creu vosté que l'economia social està prou present en les universitats i en els diferents nivells d'educació obligatòria? Què es podria fer sobre aquest tema?

-Crec que hi ha clarament un marge de millora. El Pla d'Acció insta les institucions d'educació superior que facen ple ús d'instruments europeus com la iniciativa 'Universitats Europees', que està composta per aliances universitàries transnacionals, i que pretén estimular l'economia social i l'esperit empresarial. També m'agradaria destacar l'associació per a les capacitats de proximitat i economia social que es va posar en marxa al maig d'enguany. Es demana a les parts interessades, incloses les universitats, que se sumen a aquest pacte i col·laboren per a desenvolupar ocupacions de qualitat en l'economia social. L'any que ve serà també l'Any Europeu de les Capacitats, que és una oportunitat per a posar a prova noves iniciatives en col·legis i universitats.

-L'Economia Social reclama també des de fa temps la disponibilitat d'estadístiques homogènies i permanents sobre el sector a la UE i en cadascun dels seus països. El Pla d'Acció també parla d'això. Quines mesures es preveuen sobre aquest tema?

-Sí, de fet el Pla d'Acció va posar de manifest la necessitat de disposar de dades i estadístiques fiables per a comprendre millor i crear models més idonis de negoci de l'economia social. Les dades actuals sobre l'economia social són, sovint, escasses, incompletes i difícils de comparar. Com es va anunciar en el Pla d'Acció, enguany publicarem una licitació per a recopilar dades noves sobre el desenvolupament de l'economia social en tots els Estats membres de la UE. També tenim previst col·laborar en els pròxims anys amb l'OCDE per a recopilar informació qualitativa sobre l'economia social a escala nacional i de la UE.

-Per part seua, l'Economia Social espanyola s'ha distingit en els últims anys per la seua grandària, impuls i bones pràctiques, i també per ostentar molts dels llocs de representació del sector a la Unió Europea, sobretot la presidència de la màxima entitat representativa, Social Economy Europe (SEE). Del que vosté coneix de l'economia social espanyola, quina valoració realitza de la mateixa i dels seus representants?

-A Espanya, l'economia social representa al voltant del 10% del PIB i el 7,7% de la mà d'obra. L'economia social espanyola és un gran exemple per a demostrar que l'activitat empresarial pot tindre un impacte positiu significatiu en la societat i contribuir al desenvolupament econòmic nacional.

El potencial i el valor afegit de l'economia social estan ben reconeguts a Espanya. De fet, Espanya va ser un dels primers països de la UE a adoptar una llei completa sobre l'economia social en 2011. "L'Economia social" apareix fins i tot en el nom oficial de la cartera de la ministra Díaz i rep suport en tots els nivells corresponents de l'Administració. Un altre exemple més recent és el "PERTE social", un pla d'inversions en l'economia social amb una dotació de 800 milions d'euros, que va adoptar Espanya al maig i que es finança parcialment amb càrrec al Mecanisme de Recuperació i Resiliència.

Aquests avanços tan impressionants són també el resultat de les labors importants que han realitzat els representants de l'economia social espanyola. Les or-

ganitzacions espanyoles de l'economia social han sigut molt actives en la promoció de l'economia social, per exemple a través de Social Economy Europe i en la posada en comú de la seua experiència en diverses iniciatives i projectes de la UE. Per citar només alguns exemples, cal esmentar l'Associació Interregional per a l'Especialització Intel·ligent en Economia Social liderada per la Comunitat Foral de Navarra, la contribució de COCETA al projecte europeu 'Salvar l'ocupació' o el paper de CEPES en la promoció de marcs jurídics adequats per a l'economia social, en el marc d'un projecte global finançat per l'Instrument d'Associacions Exteriors de la UE.

-I en general, senyor Schmit, i en el context actual, tan complicat, de postpandèmia i en plena guerra d'Ucraïna com valora i definiria vosté el paper de les empreses i entitats de l'economia social a la Unió Europea?

-Les organitzacions de l'economia social sempre han desenvolupat solucions concretes i, amb freqüència, innovadores per a donar resposta als majors reptes de les nostres societats, com les desigualtats socials, el calfament global i la bretxa digital. Les organitzacions de l'economia social continuen exercint aquest paper, independentment de la crisi que sorgisca: ens han ajudat a capejar la tempesta de la crisi financera de 2008 i han estat a l'avantguarda de la prestació de cures i assistència als grups vulnerables tant durant la pandèmia de la COVID-19 com immediatament després de l'agressió militar no provocada i injustificada de Rússia contra Ucraïna.

També exerceixen un paper clau en la promoció de la inclusió social i el desenvolupament de l'economia sostenible a llarg termini. Existeixen nombroses proves que l'economia social és fonamental a l'hora de fer que les nostres societats i la nostra economia siguen més resilients, i volguera agrair a cada organització i a cadascun dels treballadors de l'economia social la seua valuosa contribució a les nostres societats.

Enllaços d'interés relacionats amb l'entrevista:

• Assistència Tècnica Financera per a la Inclusió Social:
https://advisory.eib.org/about/service/social-inclusive-finance-technical-assistance.htm

• Centre Europeu de Competència per a la Innovació Social:
https://ec.europa.eu/european-social-fund-plus/en/esf-social-innovation

• Consulta pública sobre condicions marc per a l'Economia Social:
https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13526-Social-economy-developing-framework-conditions_en

• Estudi de la Comissió Europea sobre les empreses socials i els seus ecosistemes a Europa:
https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8274

• Iniciativa 'Universitats Europees'
https://education.ec.europa.eu/es/education-levels/higher-education/european-universities-initiative

FEDERACIÓ DE COOPERATIVES ELÈCTRIQUES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

- **Seu: C/ Caballers, 26. València - 46001**
- **Telèfon: 96 351 97 56**
- **E-mail: info@coopelectricas.com**

Federació Cooperatives Elèctriques Comunitat Valenciana

- **Any de constitució: 1984**
- **Web: https://www.coopelectricas.com/**

La Federació de Cooperatives Elèctriques de la Comunitat Valenciana és l'òrgan de representació del cooperativisme elèctric en la Comunitat Valenciana. Constituïda en 1984 integra a les cooperatives de consum elèctric voluntàriament associades, actuant com una eina conjunta per a la promoció i defensa del cooperativisme i els drets de les persones consumidores. La Federació valenciana és la primera entitat associativa inscrita en el Registre de Cooperatives de la Comunitat Valenciana.

Els objectius que regeixen l'actuació de la Federació de Cooperatives Elèctriques de la Comunitat Valenciana es basen en els valors i principis cooperatius que assumeixen les cooperatives sòcies.

Són funcions de la Federació la defensa dels interessos generals de les cooperatives elèctriques en la Comunitat Valenciana i dels drets de les persones consumidores; la representació dels seus socis davant qualsevol estament públic o entitat privada; i la participació en les institucions i organismes de l'administració autonòmica relacionades amb el cooperativisme elèctric, amb vista al perfeccionament del règim legal i a la regulació d'institucions de l'ordenament soci econòmic.

La Federació s'ha esforçat des de la seua constitució a consolidar la seua presència en múltiples fòrums del sector cooperatiu, energètic i per a la defensa dels interessos de les persones consumidores i usuàries. Així, directament o a través dels seus representants, tant a nivell autonòmic com nacional, ostenta representació, entre altres, en el Consell Valencià del Cooperativisme, el Consell Consultiu de l'Electricitat de la CNMC i la Mesa de l'Autoconsum de la Comunitat Valenciana.

La Federació de Cooperatives Elèctriques de la Comunitat Valenciana és sòcia de la Confederació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana (Concoval), de Hispacoop i de CIRIEC-Espanya.

Són també objectius de la Federació l'organització i finançament de serveis d'assessorament, d'auditoria de comptes, d'assistència jurídica o tècnica, i el foment i la difusió dels principis cooperatius i la promoció de l'educació i formació cooperativa.

Al costat d'això, la Federació promou la formació de les persones sòcies de les cooperatives federades en matèria de consum, especialment l'ús i l'aprofitament sostenible de l'energia.

Estructura organitzativa

La Federació de Cooperatives Elèctriques de la Comunitat Valenciana s'organitza al voltant d'una doble estructura política i tècnica.

El Consell Rector estableix les directrius generals de les activitats de la Federació amb subordinació a la política fixada per l'Assemblea General.

Entorn dels òrgans de govern es disposa d'una estructura tècnica que treballa seguint les línies estratègiques i operatives marcades pel Consell Rector.

En l'actualitat presideix la Federació de Cooperatives l'Elèctrica de Guadassuar, representada per José Vicente Sais Noguera. La vicepresidència l'ostenta Subministres Especials Alginetencs Coop. V, representada per José Rizal Gómez Bosch.

La Federació de Cooperatives Elèctriques de la Comunitat Valenciana, a més de representar a les cooperatives sòcies i els seus consumidors davant les institucions, promou la formació en matèria de consum, especialment l'ús i l'aprofitament sostenible de l'energia.

Cooperatives elèctriques històriques

A Espanya existien abans de la Guerra Civil més de 2.000 cooperatives de consum elèctric, que realitzaven totes les activitats necessàries per al subministrament. El seu propòsit fonamental era fer arribar el fluid elèctric als seus socis, satisfer la progressiva demanda d'energia a preus competitius i cobrir les necessitats energètiques vinculades a l'expansió de la indústria manufacturera. A partir de la postguerra es produeix l'absorció de la majoria d'aquestes entitats i gradualment un període de concentració empresarial. D'aquestes cooperatives centenàries han resistit 21 en tot el territori nacional, 16 de les quals es troben en la Comunitat Valenciana.

Les cooperatives elèctriques pertanyents a la Federació de Cooperatives de la Comunitat Valenciana són històriques i actualment són un total de 9: Elèctrica de Castellar, de Callosa de Segura, de Meliana, Sot de Xera, Elèctrica de Xera, de Vinalesa, Electro distribuïdora de F.A. El Serrallo, Elèctrica de Guadassuar (Coopelec) i Subministres Especials Alginetencs.

Aquestes cooperatives es distingeixen pel seu marcat caràcter local. La seua activitat es concentra en àrees geogràfiques reduïdes com a pobles, nuclis rurals o zones perifèriques on radiquen les seues xarxes de distribució, si bé estan habilitades per a realitzar l'activitat de comercialització en gran part de l'Estat.

Els seus socis es concentren en les localitats on exerceixen les seues activitats, aconseguint en la majoria dels casos una quota de comercialització superior al 90% dels punts de subministrament existents. Aquesta circumstància permet a les cooperatives oferir un tracte directe i adequat a les necessitats de tots els socis, podent abordar de forma personalitzada els casos de persones amb menys recursos.

A la fi de 2021, les cooperatives pertanyents a la Federació comptaven amb més de 20.000 socis consumidors i facturaven 19 milions d'euros.

Cap a un model energètic sostenible

Les cooperatives elèctriques aposten per un model energètic sostenible i just. A través dels certificats de garantia d'origen (GdOs) garanteixen que l'electricitat comercialitzada prové de fonts de generació renovable.

Conscienciades de la importància de produir la seua pròpia electricitat, es treballa per a dur a terme diferents projectes de generació d'energia a partir de fonts renovables, tant de manera individual com col·lectiva. El major exponent d'aquesta cooperació s'està donant actualment a través de la Federació de Cooperatives Elèctriques de la Comunitat Valenciana, que permetrà a les cooperatives sòcies interessades impulsar projectes de major grandària.

Composició actual del Consell Rector de la Federació de Cooperatives Elèctriques de la Comunitat Valenciana

President:	José Vicente Sais Noguera, Elèctrica de Guadassuar Coop. V.
Vicepresident:	José Rizal Gómez Bosch, Subministres Especials Alginetencs Coop. V.
Secretari:	Ramón Ruiz Folch, Elèctrica de Meliana Coop. V.
Tresorer:	Antonio Mª Roca de Togores, Elèctrica de Callosa de Segura Coop. V.
Vocal 1:	José Boira Tronchoni, Elèctrica de Vinalesa Coop. V.
Vocal 2:	Rafael Crespo Gimeno, Elèctrica de Castellar Coop. V.

Instal·lació fotovoltaica de la cooperativa elèctrica de Meliana.

És desitjable que els punts de producció estiguen situats el més a prop possible als de consum, en aquest sentit algunes cooperatives comencen a realitzar els primers projectes per a instal·lacions solars fotovoltaiques per a autoconsum individual i col·lectiu, que s'adapten a les necessitats dels socis.

Els beneficis que generen les cooperatives són destinats principalment a fins socials, benèfics i a la formació i promoció del cooperativisme. Cal destacar el compromís de les cooperatives elèctriques amb el territori, ja que mantenen una base social compromesa amb les seues arrels, afavorint l'economia pròxima al seu entorn.

Les cooperatives desenvolupen una important labor social en benefici dels habitants dels municipis on exerceixen la seua activitat. Depenent de cada cooperativa, l'obra social pot abastar des de la concessió de beques a estudiants d'educació primària, secundària i superior; ajudes a jubilats i associacions benèfiques, associacions de mares i pares d'alumnes; bons de menjar per a escolars, fins a patrocinis culturals i esportius a associacions dels municipis o foment de la lectura amb la posada en marxa de biblioteques.

Un dels últims projectes a destacar, com a part de l'obra social de la cooperativa elèctrica de Guadassuar (València), ha sigut la construcció i posada en marxa d'un tanatori, servei que fins al moment no tenia la localitat, de 6.000 habitants, i que obligava a desplaçar-se als veïns a altres poblacions. La cooperativa ha fixat amb l'empresa concessionària un preu especial per al conjunt dels serveis funeraris, que serà aplicable a tots els socis de la cooperativa i membres de la seua unitat familiar.

Cooperatives i comunitats energètiques

La Unió Europea defineix les comunitats energètiques com a entitats al voltant de les quals s'organitzen persones que desitgen cooperar unides en una activitat relacionada amb el sector energètic per a proporcionar serveis o altres beneficis socioeconòmics i mediambientals als seus membres o la comunitat local. En aquest sentit, les comunitats energètiques representen un tipus alternatiu d'actor de mercat i una forma diferent de fer negocis. Aquest concepte ara nou encaixa perfectament amb el model i activitats desenvolupades per les cooperatives elèctriques des de fa ja un segle.

La Federació de Cooperatives Elèctriques té l'experiència per a donar suport a aquestes iniciatives i treballa perquè la transposició de les directives europees al nostre ordenament jurídic propicie la constitució de comunitats energètiques baix la fórmula cooperativa i perquè efectivament servisquen com a instrument de participació ciutadana en l'àmbit energètic a nivell local.

Impacte de l'augment del preu de l'energia en les cooperatives

Des de la Federació de Cooperatives Elèctriques de la Comunitat Valenciana s'exposa com està afectant les cooperatives i les persones sòcies consumidores la pujada del preu de l'energia en el mercat. La situació ha sigut igualment estressant per a la majoria de les xicotetes comercialitzadores d'energia elèctrica independents, 26 de les quals han causat baixa en els últims mesos.

Segons s'explica des de la Federació, l'activitat de comercialització està subjecta a la conjuntura del mercat energètic vigent, "en el qual perdura un oligopoli que manté lligat els interessos de les grans empreses energètiques". Aquestes companyies no necessiten accedir al pool elèctric per a obtindre energia i estan aprofitant l'escenari actual per a captar nous contractes "amb ofertes molt agressives, en les quals cal saber interpretar la lletra xicoteta".

"Aquesta situació continuarà mentre que el preu del mercat majorista discórrega a nivells tan elevats o fins que les cooperatives elèctriques no desenvolupen un mix de generació suficient", segons apunten des de la Federació de Cooperatives Elèctriques.

En paraules de José Vicente Sais, president de la Federació, "les cooperatives estan patint tensions de tresoreria molt importants. D'una banda, han d'avançar més del triple de diners que fa un any per a comprar la mateixa quantitat d'energia per a les seues persones sòcies. A més, hem de tindre en compte que l'energia que es compra hui es paga setmanalment i es cobra quan s'emet la factura. D'altra banda, les comercialitzadores estan obligades a depositar unes garanties majors per a poder operar en el mercat i realitzar la compra".

Les cooperatives, per tant, necessiten disposar de més recursos per a poder operar en el mercat degut a l'augment dels costos de l'energia i de les garanties. José Vicente Sais adverteix que "hi ha una imperant necessitat de liquiditat immediata amb la finalitat de reforçar la tresoreria de cada entitat".

L'evolució dels preus del mercat diari i intradiari està impactant de manera directa tant en les llars que tenen contractada la tarifa regulada, com en aquells que estan en el mercat lliure, en el qual es troben les cooperatives elèctriques.

La mitjana dels preus majoristes en el 2020 es va situar en els 34 €/MWh; no obstant això, durant 2021 el preu mitjà de l'energia elèctrica en el mercat va ascendir fins als 112 €/MWh i fins i tot es van registrar preus històrics diaris de quasi 400 €/MWh durant el mes de desembre passat, últim mes de l'any que va tancar amb un preu mitjà de 239 €/MWh.

D'altra banda, cal tindre en compte els problemes que està causant a les comercialitzadores la mesura extraordinària impulsada pel Govern, de reducció de l'IVA de les factures del 21% al 10%. Les cooperatives continuen efectuant els pagaments d'energia i costos regulats al 21%, mentre que els han de repercutir al 10%. Aquesta situació fa que les comercialitzadores siguen les que estiguen finançant la rebaixa de l'IVA, avançant una gran quantitat de diners, que no es recupera fins que és retornat per Hisenda. Segons Sais, "en el cas de les cooperatives sòcies de la Federació aquesta quantitat ascendeix, hui dia, a més d'un milió i mig d'euros".

Malgrat les fluctuacions del preu de l'energia, les cooperatives estan fent grans esforços per a resoldre o minorar els efectes negatius dels problemes. No obstant això, existeixen obstacles la solució dels quals no és a les seues mans i correspon abordar a l'Administració. Les cooperatives continuen treballant per a ser competitives, mantenint la seua filosofia, els valors i treballant en favor de les persones sòcies consumidores, convençudes que el cooperativisme elèctric és el millor model que pot garantir la sobirania i democratització energètica de la ciutadania davant l'actual reajustament del sistema energètic.

Assemblea de la Federació de Cooperatives Elèctriques de la Comunitat Valenciana.

CONSUM, EL VALOR AFEGIT DIFERENCIAL COOPERATIU EN EL SECTOR DE LA DISTRIBUCIÓ

- **Any de constitució: 1975**
- **Tel: 96 197 40 00**

- **Web: https://www.consum.es**
- **Twitter: https://twitter.com/consum**
- **Facebook: https://www.facebook.com/supermercadosconsum**
- **Instagram: https://www.instagram.com/supermercadosconsum/**
- **Youtube: https://www.youtube.com/user/SupermercadosConsum**
- **LinkedIn: https://www.linkedin.com/company/consum-cooperativa-valenciana**

Consum arranca en 1975 com una cooperativa de consumidors, amb l'obertura del seu primer establiment a Alaquàs (València) i un col·lectiu de 600 socis. Des de llavors, l'evolució de Consum s'ha caracteritzat per un creixement continuat fins a posicionar-se, en l'actualitat, com la major cooperativa espanyola per nombre de socis -més de 4 milions- i una de les primeres empreses del sector de la distribució, amb 830 supermercats, entre propis i franquiciats, i més de 18.000 treballadors, quasi tots ells socis de la cooperativa.

L'inici de la marxa de la cooperativa valenciana Consum arranca en 1975, amb la seua primera botiga a Alaquàs (València). Des de llavors l'evolució de Consum s'ha caracteritzat per un creixement continuat fins a posicionar-se, en l'actualitat, com la major cooperativa espanyola per nombre de socis i una de les primeres empreses del sector de la distribució.

El ràpid creixement inicial de la xarxa comercial i del nombre de socis consumidors va consolidar una realitat empresarial a la qual es van anar sumant xicotetes cooperatives de consum existents en algunes localitats com a Silla, Enguera i L'Olleria (València). A partir de 1987 es produeix un canvi en les pautes d'expansió de la cooperativa Consum, amb l'adquisició d'altres empreses de distribució de major envergadura: Vegeva, Ecoben, Alihogar i Jobac a la Comunitat Valenciana, així com Distac i Disbor a Catalunya.

A partir dels anys 90 Consum va formar part del Grup Eroski, aliança comercial que va finalitzar al febrer de 2004, després de la decisió de Consum de desvincular-se del Grup per divergències en el model organitzatiu que progressivament s'anava conformant.

Després de l'eixida del Grup Eroski, Consum inicià una expansió ambiciosa, basada en un creixement orgànic (de supermercats propis) i a través de l'adquisició d'altres empreses. En 2007, Consum incrementa la seua xarxa a Catalunya amb l'adquisició de 53 Supermercats Supersol, consolidant així la seua expansió en aquesta comunitat autònoma. Aqueix mateix any, la Cooperativa també adquireix 62 supermercats de Caprabo repartits per la Comunitat Valenciana, Múrcia, Castella-la Manxa i Andalusia, reforçant la seua posició estratègica en l'Arc Mediterrani. A partir de llavors, s'implanta el model de supermercat de 1.500-1.800m² de sala de venda, amb pàrquing en tots ells i, en gran manera, en edificis exempts i amb tota mena de seccions, apostant pels frescos i serveis al consumidor, a més de noves seccions.

Al maig de 2010 adquireix 21 supermercats a Vidal Europa i un a Eroski, seguint la seua política d'expansió orgànica. La Memòria de Sostenibilitat de 2009 obté, per primera vegada, la certificació amb la categoria més alta en matèria de sostenibilitat, el nivell A+ del Global Reporting Initiative (GRI). En 2011, Consum estandarditza el seu Programa Profit de Gestió Responsable d'Aliments, a través del que realitza donacions a centenars d'entitats socials, menjadors socials i ONG de les zones on està implantada.

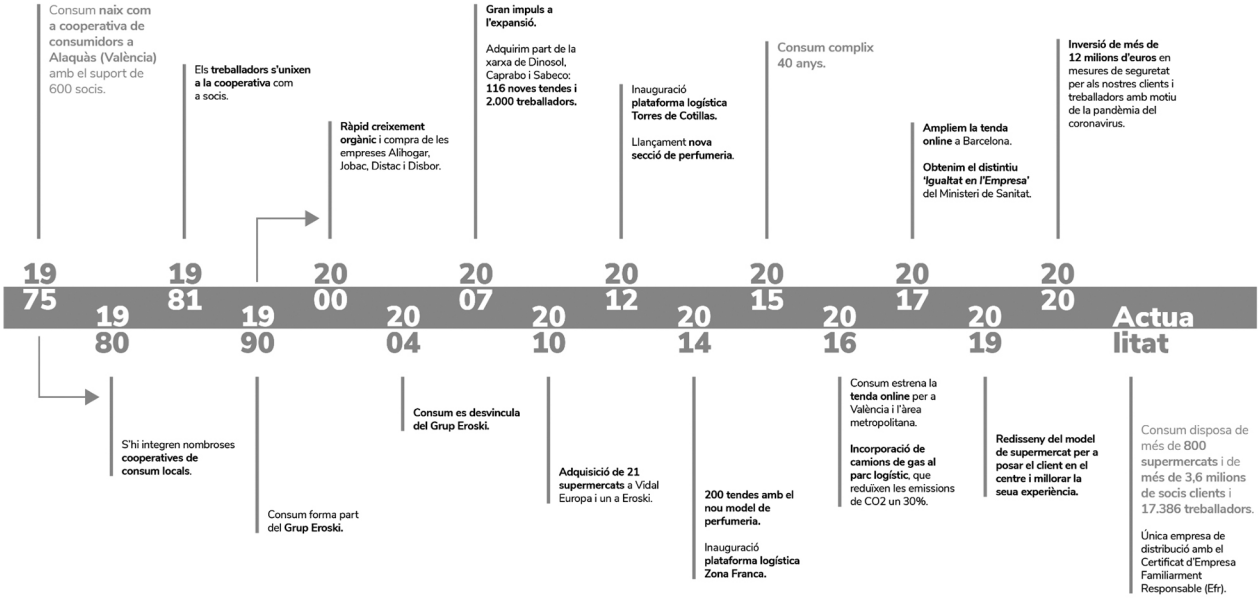

Els anys de 2012 a 2014 van ser d'importants inversions. En 2012 es va inaugurar la plataforma logística de Las Torres de Cotillas, a la Regió de Múrcia, que va suposar una inversió de 70 milions d'euros i la generació de 300 llocs de treball directes i 270 indirectes. També es va posar en marxa el nou Magatzem Automatitzat d'Alta Productivitat en la plataforma de Consum a Silla (València), que va comptar amb una inversió de 2,8 milions d'euros.

En 2013 es va inaugurar la segona fase de la plataforma logística de Las Torres de Cotillas, amb una inversió de 20 milions d'euros i la generació de 110 llocs de treball directes. Les Plataformes de Mercaderies Generals de Consum de Silla (València) i Sant Boi de Llobregat (Barcelona) obtenen la certificació de Marca N AENOR per a les seues Cartes de Serveis 'Excel·lència en el Servei a botigues' de les dues instal·lacions. És la primera cooperativa de distribució espanyola que obté aquesta certificació. En 2014 es va inaugurar la plataforma logística de la Zona Franca a Barcelona, amb una inversió de 50 milions d'euros i la generació de 170 llocs de treball directes. En aquesta època Consum aconsegueix les 200 botigues amb el seu nou model de secció de Perfumeria.

En el 40 Aniversari, en 2015, Consum compta ja amb una xarxa comercial de 650 supermercats, entre Consum i la seua franquícia Charter, una facturació de 2.121 milions d'euros, una plantilla de més de 12.400 persones i més de 2,6 milions de socis-clients, xifres que amb ser ja espectaculars, molt prompte es quedarien obsoletes, donat el creixement sostingut que ha mantingut la cooperativa.

Composició actual del Consell Rector de Consum

President:	Francesc Llobell Mas
Vicepresidenta:	Alicia Soler Belenguer
Secretari:	María Sánchez Alcaraz
Vicesecretaria:	María Rosa Sánchez Martínez
Vocals:	María Cristina Durá Valero
	Fernando Aliaga García
	Enrique Cerezo Cebrián
	Lorena Mateu Primo
	María Jesús Márquez Díaz
	Gabriel Bejerano Parra
	Ana Isabel Cano García
	Belén Caballer Oviedo

Composición actual del Consell de Direcció

Director general: Juan Luis Durich Esteras
Directora d'Administració: Mª Isabel Moreno Gil
Director de Compras: Manuel García Álvarez
Director de Desenvolupament: Emilio Bermell Carrión
Director financer i de TIC: Amadeo Ferrer Bayarri
Dir. de Gestió de Tendes: Antonio Rodríguez Lázaro
Directora de Logística: Lourdes Brugera Moreno
Director de Personal: Evarist Casany Casany
Director de Relacions Externes: Javier Quiles Bodí
Director de Soci-Client i Màrqueting: Ricardo Marí Sanchis

En els anys següents, a més, Consum intensifica la seua estratègia de sostenibilitat i aposta per la botiga en línia, que estrena primer a València i la seua àrea metropolitana i després a Barcelona. A més, incorpora camions a gas al seu parc logístic, que redueixen les emissions de CO_2 un 30%. Consum implanta l'ús de CO_2 en els seus sistemes de refrigeració de les seues botigues ecoeficients. En 2017, és reconeguda pel Ministeri d'Agricultura com l'única empresa de distribució amb certificació sobre la seua petjada de carboni. També obté el distintiu 'Igualtat en l'Empresa' del Ministeri de Sanitat. En 2019 redissenya el seu model de supermercat per a posar al client en el centre i millorar la seua experiència. A més, comença a instal·lar punts de recàrrega per a cotxe elèctric en els seus aparcaments. En 2020, amb motiu de la pandèmia del coronavirus, Consum va invertir més de 12 milions d'euros en mesures de seguretat per als seus clients i treballadors. Va ser el primer supermercat espanyol a implantar l'ús obligatori de la màscara en el seu interior.

Ja en l'actualitat, en 2022 Consum compta amb més de 830 supermercats, entre propis i franquiciats Charter, distribuïts per Catalunya, Comunitat Valenciana, Múrcia, Castella-la Manxa, Andalusia i Aragó. Amb més de 4 milions de socis-clients i 18.200 treballadors, Consum és l'única empresa de distribució amb el Certificat d'Empresa Familiarment Responsable (Efr). En 2021, la Cooperativa va ser certificada amb el segell Top Employers, per nové any consecutiu, com una de les Millors Empreses d'Espanya per a treballar. La petjada de carboni de la Cooperativa s'ha reduït un 84% des de 2015. A més, és la primera empresa de distribució que ha obtingut el segell "Reduïsc" del Ministeri per a la Transició Ecològica i el 100% dels supermercats Consum són ecoeficients.

Un model cooperatiu possible i viable

L'èxit de Consum demostra que en un sector tan competitiu com és el de la distribució alimentària, és possible i viable el model cooperatiu. De fet, ocupa actualment el sisé lloc en el Rànquing Nacional de Distribució Alimentària, amb una quota de mercat del 4,4% i del 12,9% en la seua àrea d'influència. El seu model de negoci es basa en supermercats de proximitat, on ofereix una àmplia varietat de marques i productes de marca pròpia per a afavorir la capacitat d'elecció dels clients, així com l'excel·lència i especialització en productes frescos, amb atenció personalitzada, bona opció qualitat/preu en els productes de marca pròpia, així com una ferma aposta pels productes locals.

A més, continua potenciant el seu programa de fidelització Món Consum, per a continuar oferint importants descomptes en les compres, tant de manera directa com personalitzada, en funció dels hàbits de compra dels seus socis-clients i també la compra en línia, ampliant les localitats amb accés a la mateixa (www.tienda.consum.es).

En 2021 les vendes es van situar en 3.379 milions d'euros, un 1,6% més que l'exercici anterior, i els re-

Consell de Direcció de Consum. En el centre Juan Luis Durich, director general.

sultats en 67,9 milions d'euros, un 3,6% més. El total d'inversions va aconseguir els 149,9 milions d'euros, un 27,6% més respecte a 2020, destinades a l'obertura de 54 nous supermercats, -6 propis i 48 franquícies Charter-, a l'ampliació i reforma de 35 botigues, la digitalització de processos de les centrals logístiques i a processos d'innovació i digitalització, fins a aconseguir una xarxa de 838 establiments, 466 propis i 372 Charter, situats a la Comunitat Valenciana, Catalunya, Castella-la Manxa, Múrcia, Andalusia i Aragó.

Només en 2021 Consum va créixer en 900 ocupacions, fins a aconseguir una plantilla de més de 18.200 persones i va implantar la setmana laboral de 5 dies en 100 supermercats, mesura que s'ha estés a 100 més en 2022, fins a aconseguir tota la seua xarxa comercial pròpia en 2024.

En Consum entenen la innovació com un canal per a desenvolupar nous productes i serveis que faciliten la vida a les persones i es cobrisquen les necessitats de tots els grups d'interés. Per a això va invertir 20,8 milions d'euros en 2021.

En 2021, Consum va col·laborar amb prop d'un miler de projectes socials en totes les comunitats on és present, a través del seu Programa Solidari. La inversió va ascendir a 23,8 milions d'euros, un 21% més que l'exercici anterior.

Destaca el seu Programa Profit de Gestió Responsable d'Aliments, que en 2021 va celebrar el seu 10é Aniversari, a través del qual Consum va donar 8.460 tones d'aliments a les persones que més el necessiten. Els aliments provenen dels supermercats, plataformes i escoles de frescos, i suposen un valor de 23,3 milions d'euros, un 19% més que en 2020. Gràcies a aquestes donacions i a la labor dels més de 1.400 voluntaris amb els quals col·labora Consum, es va poder ajudar a 85.000 persones. A més, aprofitar aquests aliments va permetre també evitar l'emissió de 5.000 tones de CO_2 a l'atmosfera, creant un doble benefici, social i mediambiental.

Col·laboració i implicació amb el moviment cooperatiu valencià i amb les universitats

Els valors cooperatius són l'essència de Consum, on resideix el model de relació que té amb els clients, els treballadors, els proveïdors o amb l'entorn, i que articula la seua resposta per mitjà de productes, formació, informació, benestar, desenvolupament i sostenibilitat, sempre amb responsabilitat, compromís i honestedat. Consum assegura que el cooperativisme "es tracta d'un model atractiu per la seua autenticitat i la seua estratègia centrada en les persones".

Consum forma part de la Confederació Espanyola de Cooperatives de Consumidors i Usuaris (Hispacoop) i del Grup ASCES a escala nacional, i a la Comunitat Valenciana està integrada en la Confederació de Cooperatives (Concoval) i en la Federació de Cooperatives de Consumidors i Usuaris de la Comunitat Valenciana (FCCV). En altres comunitats també compta amb representació: en la Federació de Cooperatives de Consumidors i Usuaris de Catalunya (Coopsconsum) i en Ucomur, a la Regió de Múrcia. Però també secunda i treballa amb cooperatives com Anecoop, Intercoop, Florida Universitària, Grup Sorolla o Caixa Popular, entre moltes altres, tant des d'un punt de vista comercial, com a institucional.

D'altra banda, la col·laboració de Consum amb les universitats és molt àmplia. Manté una Càtedra Consum amb la Universitat Politècnica de València, forma part del Consell Social de la UPV i també de la Comissió Econòmica. També està en el patronat de la Fundació Universitat Empresa Adeit de la Universitat de València, on participa en cursos de formació, mentorització, etc. Col·labora intensament amb el IUDESCOOP, de la Universitat de València, i en la Facultat d'Economia (UV) patrocina cada any el seu Fòrum d'Ocupació.

A més, té convenis de pràctiques amb la Universitat de València, la Universitat Politècnica de València, amb ESIC València, amb la Universitat Jaume I, amb Florida Universitat, amb el CEU de Castelló, amb la Universitat Internacional de València, la Universitat de Nantes, la Universitat d'Elx, la Universite Partenaire ESSCA, la Universitat Catòlica de València i la Universitat de La Rioja.

Trajectòria en pràctiques de RSE i sostenibilitat

La responsabilitat social de Consum naix dels seus valors com a empresa cooperativa, d'escoltar per a actuar de manera responsable, des dels seus orígens en 1975. La Política de Sostenibilitat és l'element vertebrador per a integrar-la plenament en el model de gestió i en les seues actuacions del dia a dia. Els ODS són el referent que possibilita sumar esforços per a afrontar els grans desafiaments de la societat. Per això, els hem integrat al costat dels nostres objectius de RSE per a donar resposta conjuntament als reptes de la Cooperativa i de la humanitat.

Escoltar el client, als treballadors, als proveïdors i a l'entorn; aportar productes, formació, informació, benestar, desenvolupament i sostenibilitat; i responsabilitzar-se amb compromís, honestedat i respecte, són els valors que guien el propòsit de la Cooperativa i que arrelen la responsabilitat social a la seua gestió.

En 2021 Consum va renovar la Política de Sostenibilitat, per a adequar-la als nous reptes de l'entorn, establint una sèrie de principis que guiaran les actuacions de la Cooperativa en els pròxims anys.

En Consum es preocupen per generar ocupació estable i de qualitat, any rere any. En 2021 va crear 826 nous llocs de treball, fins a aconseguir una plantilla de 18.212 treballadors, dels quals el 73% són dones. El 94% de la plantilla gaudeix de la condició de soci fix o soci en període de prova. La Cooperativa va aplicar al gener de 2022 una pujada salarial per al seu personal operatiu (venedors, gestor operatiu de botiga, preparador, maquinista i personal administratiu) entre un 1,7% i un 2,5% en funció de la categoria professional, aplicant una mesura de solidaritat retributiva. Aquest increment va beneficiar al 89% de la plantilla.

Gràcies als successius Plans d'Igualtat s'està propiciant la incorporació de més dones a llocs de responsabilitat. De fet, el 61% d'aquests llocs de responsabilitat en botigues ja estan ocupats per dones. Consum forma part de la Xarxa d'Empreses amb Distintiu d'Igualtat en l'Empresa del Ministeri d'Igualtat, que reafirma la implicació de la Cooperativa amb la igualtat efectiva entre homes i dones.

La Cooperativa va invertir en 2021 un 25% més en conciliació respecte a 2020, aconseguint els 28,3 milions d'euros, la qual cosa representa 1.556 euros per treballador. A més, va obtindre el certificat Top Employers per nové any consecutiu, certificant-la com una de les millors empreses per a treballar a Espanya i també és l'única empresa de distribució amb el certificat d'Empresa Familiarment Responsable, amb la qualificació d'Excel·lència.

El compromís del seu equip i la seua orientació a les persones fan fort el seu model cooperatiu al qual se sumen també cada any més socis consumidors. Durant 2021 Consum va superar els 4 milions de socis-clients, als quals els va fer lliurament de xecs des-

comptes per valor de 50,5 milions d'euros a través del programa de fidelització Món Consum. Això converteix a Consum en la major cooperativa d'Espanya per nombre de socis.

Amb el medi ambient

Dins de la seua vocació responsable i sostenible, Consum s'esforça cada any a fer les seues botigues més ecoeficients. En 2021 va aconseguir que el 98,6% de l'energia consumida per tota l'empresa fora de fonts renovables. També ha reduït la seua Petjada de Carboni un 84% des de 2015 i és la primera empresa del sector que ha rebut el segell "Reduïsc" per part del Ministeri per a la Transició Ecològica. En 2021 Consum ha renovat la certificació del Residu Zero en totes les seues plataformes logístiques, validant la gestió circular dels residus.

L'economia circular és un altre pilar de la gestió ambiental de Consum. Gràcies al Pla de Reducció de Materials i Envasos ha deixat de posar en el mercat més de 1.590 tones de plàstics, per la implantació de les bosses reutilitzables i compostables en les seccions de frescos, així com per les múltiples mesures de reducció i substitució d'envasos en la seua marca pròpia. Actualment, el 11,6% dels plàstics de marca pròpia ja són d'origen reciclat o elaborats amb bioplàstics.

La salut i la sostenibilitat es consoliden com una demanda per als consumidors, cada vegada més conscients de la importància d'una alimentació saludable i de l'impacte dels productes sobre l'entorn. S'ha continuat avançant en matèria de benestar animal i el 100% de la carn fresca que s'embene en taulells i en safates compta amb certificat. Dins de la marca Consum, cada vegada més productes compten amb certificats en matèria de sostenibilitat, que aporten un valor afegit als consumidors i a l'entorn.

Consum ha continuat treballant també amb tota la cadena de subministrament, amb els seus proveïdors, apostant per productes de proximitat i km 0, com a empresa d'economia social, que busca el bé comú i la generació de riquesa en aquelles regions on és present. Per això, pràcticament el 99% de les seues compres són a proveïdors nacionals i, d'elles, quasi el 66% provenen de les comunitats autònomes on opera.

En 2021, la Cooperativa va celebrar el 10é aniversari del Programa Profit. Durant aquesta dècada s'han donat 42 milions de quilos d'aliments, per valor de 105,7 milions d'euros. Consum va aprofitar l'ocasió per a realitzar un homenatge als voluntaris de les ONG amb les quals col·labora, per a agrair la seua labor diària en la recollida i repartiment d'aliments, imprescindibles per a contribuir a pal·liar els efectes de la crisi de la Covid-19 i altres situacions de vulnerabilitat.

A través del programa Profit, Consum dona a entitats socials, ONG, bancs d'aliments i menjadors socials els productes que retira de la venda, però que són perfectament aptes per al consum, i que són repartits diàriament entre les persones més necessitades. Els aliments donats són productes que mantenen íntegre el seu envàs i el seu etiquetatge, de totes les seccions d'alimentació: carnisseria, xarcuteria, fruites, verdures, alimentació dolça, lactis i forn.

El compromís social de la Cooperativa amb els col·lectius més vulnerables es duu a terme a través del programa Profit de Gestió Responsable dels Aliments i amb la labor dels més de mil voluntaris que col·laboren amb Consum es presta ajuda a prop de 52.000 persones cada any, a les quals diàriament s'entrega aliments, dels quals el 76% són producte fresc, la qual cosa permet una dieta més saludable.

En Consum continuaran treballant en el marc de la Política de Sostenibilitat, i l'estratègia 21-25, que porta a col·laborar amb tots els grups d'interés per a donar resposta als reptes globals, en el marc dels ODS, i treballant amb objectius basats en la ciència.

L'ECONOMIA SOCIAL EN LES LLEIS

LA NOVA LLEI D'ECONOMIA SOCIAL DE CANÀRIES

per Amalia Rodríguez González
Professora Titular de la Universitat de Valladolid

El passat 20 de juny es va publicar en el Butlletí Oficial de Canàries la Llei d'Economia Social (**Llei 3/2022 de 13 de juny, d'Economia Social de Canàries**, BOC núm. 121, de 20 de juny de 2022).

En el Preàmbul de la norma s'esmenta l'Estatut d'Autonomia de Canàries (Llei orgànica 1/2018 de 5 de novembre, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Canàries) en el qual es fa referència al fet que correspon a la Comunitat Autònoma de Canàries, en els termes previstos en l'art. 149.1. 13a de la Constitució Espanyola, la competència amb caràcter exclusiu en relació al foment i ordenació del sector de la economia social.

Després de fer una referència general als antecedents històrics, el Preàmbul destaca que el concepte d'economia social que hui coneixem és un concepte elaborat per a la Comissió Europea pel Centre Internacional d'Investigació i Informació sobre l'Economia Pública Social i Cooperativa (CIRIEC).

Justificant l'oportunitat d'aquesta norma, continua assenyalant que la necessitat d'aprovar en el seu moment una Llei d'Economia Social d'àmbit estatal (Llei 5/2011), estava en estreta relació amb els principis i els objectius que inspiraven la Llei d'Economia Sostenible, en la mesura en què l'economia social és en certa manera precursora i està compromesa amb el model econòmic de desenvolupament sostenible en la seua triple dimensió: econòmica, social i mediambiental. En aquest sentit, i fent referència a la descentralització competencial que caracteritza el sistema territorial de l'Estat, ha promulgat una diversitat de normes substantives de les diferents entitats de l'economia social, la regulació de la qual correspon a l'àmbit de competències autonòmiques, reforçant amb això, segons indica, la visibilitat institucional d'aquestes.

La promulgació de la Llei orgànica 1/2018 de 5 de novembre de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Canàries, en concret l'article 118 fa possible la justificació de la promulgació d'una Llei d'Economia Social pròpia. El Govern Canari, en aquest sentit, ha vingut adoptant mesures diverses de foment de l'economia social, en aquest cas mitjançant el Servei Canari d'Ocupació i materialitzat en subvencions dirigides a fomentar creació i consolidació d'empreses d'economia social, empreses d'inserció i també subvencions per a la realització d'activitats de difusió, foment i formació de l'economia social. Com a raons justificatives de l'aprovació d'aquesta norma fa referència també a la necessitat d'aquesta regulació pròpia en atenció a les especificitats de Canàries, i al respecte a la particularitat de la insularitat i a la seua pròpia realitat econòmica.

En la idea de la publicació d'aquesta norma s'han atés els mandats internacionals, en particular els Objectius de Desenvolupament Sostenible de Nacions Unides per a 2030 (ODS). En aquest sentit, la Llei d'Economia Social de Canàries corrobora la consideració sobre com les activitats i projectes de les empreses, entitats i organitzacions de l'economia social contribueixen a aconseguir aqueixos ODS traslladant valors de solidaritat i acció empresarial responsable en benefici de les persones i de l'interés general. També s'ha atés els mandats nacionals, i s'ha donat trasllat a tots els interlocutors socials que tinguen un interés directe i indirecte en aquesta llei per a fer-los partícips d'una norma que pretén generar sinergies en relació amb la consolidació i amb l'expansió de les entitats de l'economia social.

Fa referència el Preàmbul del text també als efectes sobre la cohesió social que se centren en el com-

portament diferencial de les empreses i entitats de l'economia social, a través de la creació de valor social mitjançant la creació d'ocupacions inclusives i amb la incorporació de persones amb dificultats d'accés a l'ocupació ordinària, o a l'economia mercantil.

De la mateixa forma es produeix una reducció de la precarietat en l'ocupació, menor dispersió salarial, majors nivells d'igualtat en la incorporació de les dones en els diferents àmbits, també el de direcció i on la bretxa salarial és per tant més reduïda, donant finalment rellevància a l'àmbit dels serveis socials o a l'educació.

En relació amb la cohesió territorial, el text destaca la importància de la creació d'activitat econòmica i ocupació a les ciutats intermèdies i en les zones rurals, atorgant major grau de competitivitat a l'economia rural, major promoció dels productes locals i artesanals i, per tant, majors oportunitats de la ciutadania d'aquests entorns, afavorint el manteniment de la població rural en els municipis.

Finalment, la justificació ve de la mà de la idea que els beneficis que la economia social ofereix a la societat en la Comunitat Autònoma Canària es troben actualment infra desenvolupats tant pel que fa a les societats cooperatives com a les societats laborals. Així, aquesta norma servirà per a impulsar un model de desenvolupament econòmic i social sostenible i equilibrat amb el medi ambient, aportant solucions al complicat panorama soci laboral i dinamitzant l'autoocupació i l'emprenedoria en el territori.

El text, que compta amb **19 articles**, està dividit des del punt de vista sistemàtic en **quatre capítols**. El capítol I fa referència a les Disposicions Generals i està compost al seu torn per cinc articles: objecte, finalitat, concepte, àmbit d'aplicació i principis orientadors.

El segon, que porta per títol: Entitats de l'economia social, fa esment en els articles 6, 7, 8 i 9 a les entitats de l'economia social de la Comunitat Autònoma de Canàries, al catàleg canari d'entitats de l'economia social, a la pèrdua de la condició d'entitat d'economia social i a l'organització i representació.

El capítol III, referit al foment i ordenació de l'economia social, compost pels articles 10 a 14 es refereix al foment, ordenació i difusió del sector de l'economia social, a la planificació i execució de les activitats de foment i ordenació, a les noves iniciatives d'economia social, a l'impuls de la responsabilitat social empresarial, igualtat i conciliació en les entitats de l'economia social de Canàries i, finalment, a la integració de les entitats de l'economia social en les estratègies per a la millora de la productivitat.

El capítol IV, finalment, fa esment a la comissió de l'Economia Social de Canàries, a les seues funcions i composició, als nomenaments i cessaments i al funcionament. El text finalitza amb tres disposicions addicionals referides a la informació estadística sobre les entitats de l'economia social, l'estratègia canària d'economia social i el foment de la responsabilitat social empresarial i sostenibilitat.

Conclou amb una disposició derogatòria i dues disposicions finals.

Més informació sobre les novetats legislatives en Economia Social a Espanya, en l'Observatori Espanyol de l'Economia Social, Àrea Jurídica

OBSERVATORIO ESPAÑOL DE LA ECONOMÍA SOCIAL

http://observatorioeconomiasocial.es/servicios-cidec-novedades-juridicas.php

XIX CONGRÉS INTERNACIONAL D'INVESTIGADORS EN ECONOMIA SOCIAL DE CIRIEC-ESPANYA

TecnoCampus Mataró-Maresme
Mataró (Barcelona), del 19 al 21 d'abril de 2023

Amb la col·laboració de: Càtedra d'Economia Social del Tecnocampus, Ajuntament de Mataró, Xarxa d'Economia Solidària (XES), Xarxa ENUIES, Fundació Roca i Galès, Caixa d'Enginyers, TUSGSAL

Informació sobre el Congrés a:
www.ciriec.es
CIRIEC-Espanya
Universitat de València. Facultat d'Economia.
Av dels Tarongers s/n. Despatx 2P21, 46022 – València (Espanya)
Tlf: 96 382 84 89

NOVETATS BIBLIOGRÀFIQUES

CIRIEC-España, Revista de Economía Pública, Social y Cooperativa, nº 104, monogràfic sobre "El paper de l'Economia Social en la recuperació i reconstrucció econòmica després de la COVID-19"

El número 104 de 'CIRIEC-España, Revista de Economía Pública, Social y Cooperativa' és un monogràfic sobre "El paper de l'Economia Social en la recuperació i reconstrucció econòmica després de la COVID-19", coordinat pels professors Juan Francisco Juliá Igual (Universitat Politècnica de València), Enrique Bernal Jurado (Universitat de Jaén) i Inmaculada Carrasco (Universitat de Castella-La Manxa). Segons expliquen els coordinadors del monogràfic, en l'actual panorama de crisi provocada per la pandèmia "urgeix activar tots els recursos de l'economia i buscar alternatives sobre una base de tolerància, diàleg, consens i cooperació". En aquest àmbit, "l'Economia Social pot jugar un paper important com a eina de cohesió social, desenvolupament econòmic i participació ciutadana, realitzant una contribució significativa al desenvolupament d'una societat més plural, que proveïsca major participació, més democràcia i més solidaritat". En aquest número, un total d'11 articles en els quals s'han involucrat 60 persones, entre autors i avaluadors, s'analitzen aspectes diferents relacionats amb qüestions tan variades com la transició energètica, la digitalització, la gestió de la creativitat o l'adaptació d'entitats de l'Economia Social a les dificultats plantejades per la crisi.
Web de la revista: **www.ciriec-revistaeconomia.es.**

CIRIEC-España, Revista Jurídica de Economía Social y Cooperativa, nº 40, juliol de 2022

Està disponible la versió "en línia" d'un nou número, el 40é, de 'CIRIEC-España, Revista Jurídica de Economía Social y Cooperativa'. El número inclou 9 articles de temàtiques diverses, comentaris a jurisprudència, ressenyes de publicacions de caràcter jurídic sobre entitats d'Economia Social, i ressenyes de jurisprudència del Tribunal Suprem sobre entitats d'Economia Social. La publicació està accessible en la pròpia Web de la revista: **www.ciriec-revistajuridica.es**. (També està disponible en la plataforma OJS: https://ojs.uv.es/index.php/juridicaciriec/index). Com a novetat, el número inclou un editorial que destaca l'aprovació recent d'instruments jurídics sobre Economia Social per part d'institucions com la OIT, l'OCDE i el Parlament Europeu, que constitueixen una transcendental fita en l'evolució i consolidació de l'Economia Social i Solidària. A partir d'això, l'editorial afirma que caldria esperar que gradualment es vaja produint l'acceptació del terme de ESS i la unificació de la seua definició a nivell internacional, així com la clarificació del marc jurídic. A continuació, els articles tracten temes com els antecedents històrics de la legislació cooperativa, el trànsit a la condició de soci per part de treballadors en CTA, la RSE en les cooperatives, explotació comunitària de la terra, empreses socials, mutualitats de previsió social i l'agenda de l'Economia Social i Solidària (ESS) a Amèrica Llatina.

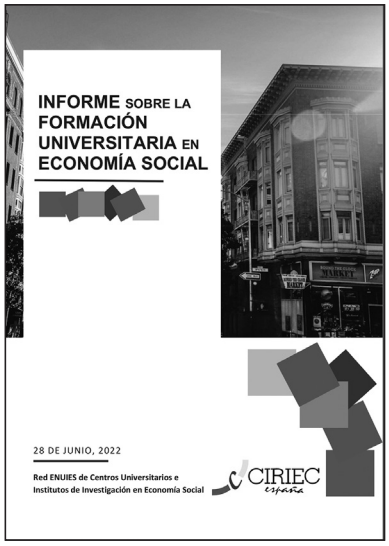

DÍAZ FONCEA, Millán: *Informe sobre la Formación Universitaria en Economía Social*, CIRIEC-España, 2022

CIRIEC-Espanya ha presentat l'Informe sobre Formació Universitària en Economia Social. Es tracta del primer document en aquest àmbit que s'elabora des de les pròpies estructures universitàries i acadèmiques. Segons explica el seu autor, el professor Millán Díaz Foncea (Universitat de Saragossa), l'Informe s'ha plantejat a partir d'una metodologia precisa i rigorosa. En la seua primera edició, recull informació de les estructures vinculades a la Xarxa ENUIES, això és, prop d'una trentena d'Instituts, Centres i Càtedres d'Investigació en Economia Social. En futures edicions es pretén ampliar l'abast a la resta d'Universitats espanyoles. Per a l'elaboració d'aquest Informe s'han tingut en compte dues premisses rellevants: una referida a l'especificitat de l'enfocament cap a l'Economia Social al qual atén; una altra sobre la diferenciació clara entre els nivells formatius existents en les Universitats espanyoles (Doctorat, Postgraus oficials, Estudis Propis, Cursos d'Extensió i una altra formació en Economia Social existent en Postgraus i Graus). L'Informe considera formació en Economia Social aquella en el títol de la qual estiga explícitament referenciada l'Economia Social i/o alguna de les seues famílies. Inclou també les denominacions d'empreses socials, economia solidària, sense ànim de lucre i tercer sector. D'altra banda, la informació oferida s'ha quantificat en nombre de Crèdits ECTS.

MARCUELLO, Carmen; BARRAGÁN, María del Carmen; ROSANDISKI, Eliane y ÁLVAREZ, Juan Fernando (Coords.): *Mujeres, Cooperativismo y Economía Social y Solidaria en Iberoamérica*, CIRIEC-Espanya, OIBESCOOP, 2021

Aquesta nova publicació de l'Observatori Iberoamericà OIBESCOOP, editada per CIRIEC-Espanya, és una obra col·lectiva realitzada per un grup d'expertes de la Xarxa OIBESCOOP de 14 països, coordinades per la presidenta del OIBESCOOP, Carmen Marcuello (Universitat de Saragossa, Espanya); María del Carmen Barragán (Universitat Autònoma de Guerrero, Mèxic); Eliane Rosandiski (Pontifícia Universitat Catòlica de Campinas, el Brasil), i Juan Fernando Álvarez (Pontifícia Universitat Javeriana, Colòmbia). L'objectiu del llibre ha sigut reconéixer el treball realitzat per diferents dones i/o col·lectius de dones a partir del seu impacte i influència en el cooperativisme i l'Economia Social i Solidària en els diferents territoris d'Iberoamèrica, tant en l'àmbit professional com en l'investigador, d'emprenedoria o lideratge de projectes. En els diferents capítols es presenten estudis realitzats per a l'Argentina, el Brasil, Xile, Colòmbia, Costa Rica, Cuba, l'Equador, Espanya, Hondures, Mèxic, Paraguai, el Perú, República Dominicana i Veneçuela. En cadascun dels textos es mostra una realitat diversa, rica i amb molts matisos. En tots ells es presenten experiències que comparteixen una manera de crear xarxes i processos, alhora que posen de manifest la necessitat que des de l'economia social s'aborde també els reptes que s'observen sobre el paper i la visibilització de les dones.

VVAA: *Manifiesto de la Economía Social, X Aniversario de la Ley 5/2011, de 29 de marzo, de Economía Social*, Ed. Ministerio de Trabajo y Economía Social, 2022

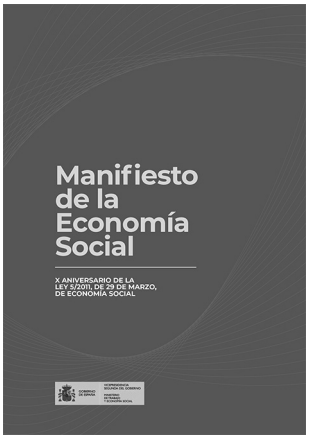

La vicepresidenta segona i ministra de Treball i Economia Social, Yolanda Díaz, va presentar el passat 6 de juny el Manifest de l'Economia Social. Ho va fer en un acte a Santiago de Compostel·la, capital espanyola de l'Economia Social 2022. Aquest manifest commemora el 10é aniversari de l'aprovació de la Llei 5/2011, de 29 de març, d'Economia Social. Es tracta d'una obra col·lectiva, amb una singularitat, i és que cadascun dels principis que defineixen l'economia social han sigut redactats per diferents persones i entitats. Així, en la redacció del Manifest participen el president de Concoval, Emili Villaescusa; el president de Mondragón, Javier Goienetxea; el president de COCETA, Luis Miguel Jurado; la presidenta de FAEDEI, Guadalupe Martín, i el secretari general de l'ONCE, Rafael de Lorenzo. Al costat del manifest pròpiament dit, el llibre en què es publica inclou una sèrie d'articles sobre el passat, present i futur de l'economia social, redactats respectivament per José Luis Monzón, director de CIRIEC-España; Joaquín Pérez Rey, secretari d'Estat d'Economia Social; i la pròpia vicepresidenta Yolanda Díaz. També inclou un article del president de CEPES, Juan Antonio Pedreño, i un altre del Comissari d'Ocupació de la UE, Nicolas Schmit.

YI, Ilcheong (Ed.): *Encyclopedia of the Social and Solidarity Economy*, Edward Elgar Publishing in partnership with United Nations Inter-Agency Task Force on SSE (UNTFSSE), 2022

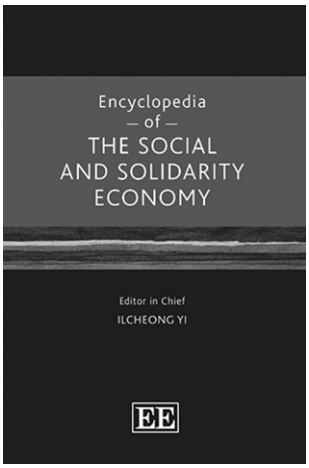

Des de la seua creació, la UNTFSSE ha exercit un paper important en la sensibilització sobre l'Economia Social i Solidària (ESS) i ha demanat a la comunitat internacional que la reconega com un paradigma alternatiu de desenvolupament i un mitjà per a l'aplicació dels ODS. Una de les primeres iniciatives de la UNTFSSE va ser la creació d'un 'Knowledge Hub' sobre la ESS, amb l'objectiu de millorar la conscienciació i contribuir al conjunt de coneixements sobre el sector. Aquesta Enciclopèdia és un dels resultats d'aquesta Plataforma de Coneixement sobre la ESS. L'Enciclopèdia compta amb 57 entrades i una llista de 70 col·laboradors experts de tot el món, també espanyols. Està fàcilment organitzada en seccions temàtiques, que aborden històries, conceptes i teories, actors i organitzacions. Es tracta d'un llibre d'accés obert. Cada capítol es pot llegir, descarregar i compartir gratuïtament en Elgaronline.com o en la web https://knowledgehub.unsse.org/es/knowledge-hub-4/.

ENCISO, Marta; BENGOETXEA, Aitor y URIARTE, Leire (Dirs.), *Relato sobre la economía social en el País Vasco*, editorial Dykinson, 2022

Ha sigut publicat per l'editorial Dykinson el 'Relat sobre l'economia social al País Basc' (316 pàgs.). El Relat és una obra col·lectiva en la qual han participat experts de les universitats basques: Deusto, UPV-EHU i Mondragón. Es tracta del primer treball que analitza el conjunt de l'Economia Social a Euskadi, la qual cosa permet conéixer tant els elements comuns del conjunt del sector, com les especificitats de cada empresa o entitat d'economia social. Per a cadascuna d'elles s'analitza la seua estructura jurídica específica, s'aporten dades soci econòmics actualitzades, es descriu la seua estructura associativa, s'incideix sobre les idees força que les caracteritza i els seus reptes com a família de l'Economia Social. L'obra s'ha realitzat amb el patrocini de la Direcció d'Economia Social, del Departament de Treball del Govern Basc. Així mateix, ha comptat amb la col·laboració de totes i cadascuna de les entitats representatives del sector de l'Economia Social a Euskadi.

RODRÍGUEZ, Susana y ÁLVAREZ, Henar (Dirs.): *La economía social y el desarrollo sostenible*, Colex, 2022

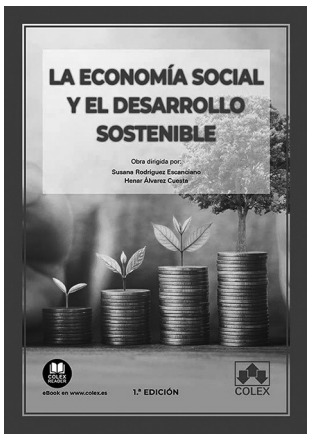

Aquesta obra col·lectiva analitza, en primer lloc, les necessitats que tenen els qui habiten (o pretenen fer-ho) en els xicotets municipis disseminats al llarg de la denominada 'Espanya buidada' i, en segon terme, dissenya diferents solucions capaces de garantir un desenvolupament vital digne, adoptant com a idea transversal la sostenibilitat mediambiental, social i econòmica dels territoris amb la finalitat d'aconseguir un equilibri just. Segons les directores de l'obra, professores de la Universitat de Lleó, entre les solucions destaquen com a eina clau les entitats d'economia social en les seues variades formes jurídiques, "vertaders exemples a seguir en la solidaritat i imprescindibles per a aconseguir la cohesió i el benestar existencial, així com destacat motor per a la fixació de població a través de la generació d'ocupació decent aprofitant els recursos autòctons". Aquestes organitzacions constitueixen, a més, un òptim llit per a la dotació de serveis d'interés general.

GÓMEZ CRESPO, Mª Luisa (Coord.): *El Tercer Sector de Acción Social en España 2021: Respuesta y resiliencia durante la pandemia*, Plataforma de ONG de Acción Social, 2022

El nou informe de la Plataforma d'ONG d'Acció Social va ser finalitzat quasi dos anys després que s'iniciara la pandèmia. Durant tot aquest temps, el Tercer Sector d'Acció Social ha continuat treballant, adaptant-se i responent a les noves necessitats de la societat. L'informe ofereix l'evolució de les macromagnituds del TSAS, així com l'impacte de la crisi de la COVID-19 i les perspectives de les seues entitats en qüestions clau com la seua missió i activitats, models de treball, persones beneficiàries, personal voluntari i remunerat, i finançament del Tercer Sector. L'estudi es basa en una enquesta a una mostra representativa d'entitats del TSAS, incloent a les tres grans entitats singulars (Creu Roja, Càritas i l'ONCE). No han format part de la investigació les empreses del Grup Social ONCE. Els principals resultats de l'estudi mostren que el sector té una importància substancial en l'economia, representat el 1,41% del PIB. S'estima que el TSAS ocupa més de 535.000 persones, la qual cosa suposa el 3,3% de l'ocupació assalariada d'Espanya l'any 2020.

OECD/European Commission: *Policy brief on making the most of the social economy's contribution to the circular economy*, 2022

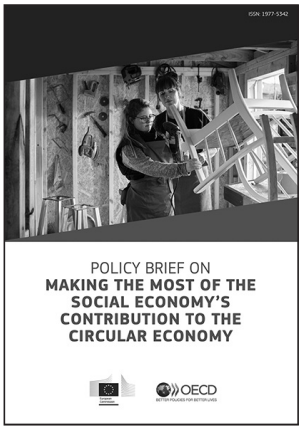

Aquest nou informe de l'OCDE i la Comissió Europea descriu el potencial de l'economia social per a donar suport a les activitats circulars i els models empresarials relacionats, i per a reforçar l'adopció de la circularitat en les nostres economies i societats. A més, identifica les orientacions polítiques que es basen en la complementarietat de les economies social i circular, i que ajuden l'economia social a donar suport a la circularitat i impulsar una transició ecològica i inclusiva. El document constata que les organitzacions de l'economia social han exercit durant dècades un paper pioner en la configuració i ampliació de les activitats i pràctiques de l'economia circular. En prioritzar l'impacte social sobre la maximització del rendiment del capital, aquestes organitzacions poden reinvertir part dels beneficis en la consecució del seu objectiu social o mediambiental. L'economia social ha contribuït a l'economia circular a través d'activitats com el reciclatge de productes electrònics i tèxtils, els béns de consum reutilitzables i les activitats de reparació i prefabricació, que prolonguen la vida útil dels materials i productes. També contribueix amb l'optimització de l'ús dels recursos mitjançant el disseny ecològic dels productes, i el suport a l'economia col·laborativa a través de plataformes sostenibles.